

vydal J. Machal:

KRÁTKÉ KÁZNE

VYDAL SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE

1944

Viliam J. Máchal:

KRÁTKE KÁZNE

VYDAL SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA V TRNAVE 1944

Nihil obstat.

Neosolii 5. Febr. 1943.

Dr. Ignatius Chladný,
censor dioecesanus.

Num. 388/1943.

Imprimatur.

Banská Bystrica, 8. februára 1943.

† Dr. Andrej Škrábik,
koadjutor-biskup banskobystrický

TLAČ: KNÍHTLAČIAREŇ ANDREJA V PREŠOVE

Úvodom.

Dnešné pomery si to vyžiadaly, že takmer v každom kostole bývajú v nedeľu slúžené dve sv. omše. Tú prvú sv. omšu zvyknú ľudia menovať: »malá omša«, »žiacka«, »ranná«, »tichá« alebo inými priliehavými výrazmi.

Vôľou Cirkvi svätej je, aby aj na prvej nedeľnej sv. omši povedané bolo slovo Božie, keď aj nie v takom rozsahu, ako to býva na veľkú sv. omšu.

Tomuto účelu majú poslúžiť aj tieto »krátke kázne«. Ak vo vašej obci veriaci vo veľkom počte prichádzajú na rannú sv. omšu, prineste tú maličkú obeť a najviacej v 10 minútach predneste im aspoň jednu krásnu myšlienku z nášho svätého náboženstva.

Veriaci ľud, najmä však inteligencia, ktorá zvykne chodiť na »prvú, tichú« omšu, budú vám za to povďační.

Dovoľujeme si pripomenúť, že tieto »Krátko kázne« takmer všetky boli svojho času v »Našom priateli« uverejnené ako úvodníky.

Laudetur Jesus Christus.

Viliam J. Máchal.

PRVÁ NEDELA ADVENTNÁ.

Bratia: Poznajte čas...

Čas uteká. Zasa sa skončil jeden cirkevný rok a v mene Božom kráčame dnes do nového roku. V minulú nedeľu cirkev sa s nami rozlúčila evanjeliom o poslednom súde. A keď teraz vstupujeme do nového roku, zasa nám predkladá evanjelium o poslednom súde. Myšlienkou na posledný súd sme zakončili, a tou istou myšlienkou dnes začíname. Vstupujeme do adventu, do doby príchodu a do doby čakania. Čakáme príchod Pánov na Vianoce, ale čakáme aj jeho posledný príchod na súdny deň. Veríme, že Kristus príde súdiť živých a mŕtvych.

Čakáme súdny deň, ale nečakáme ho ako adventisti. Títo bludári veľmi sa roztúlali po Slovensku a na mnohých miestach zapustili dosť silné a hlboké korene. Predávali lacné knižky a rozprávali ľudu o blízkom konci sveta. Veď práve to je ich koníček. Adventisti sú však veľmi úbohí ľudia a pritom nevedia vôbec rátať. Čudne čakajú koniec sveta. Určili ho na dobu medzi 21. marec 1843 až 21. marec 1844. Mnoho bláznov im sadlo na lep a v zime roku 1843 mnohé role ostaly neobrobené a mnohí rozdávali svoje peniaze a svoje majetky iným ľuďom, takzvaným »nevercom«. Ale v marci 1844 nič sa nestalo. Bolo treba určiť nový termín, a to bol 22. október 1844. Kristus mal prísť istotne. A preto mnoho bláznov nechalo v lete a na jeseň úrodu na poli pohniť a čakali príchod Pána. A keď prišiel predpovedaný 22. október, vo sviatočných šatách a vo svadobnom odeve čakali adventisti na ulici svojho ženícha. Oči svoje mali upreté k nebu a celý deň spievali nábožné piesne. »Čas prešiel, ale Pán nám neprišiel.« Tak povedal v ten istý deň večer istý adventista, menom Josuah Himes. Adventisti si vtedy trochu poplakali, že sa im nesplnil termín. No určili si nový termín, a to rok 1877. Potom v našich časoch bol to rok 1925. Ich noviny »Hlásateľ pravdy« v roku 1924 mali napísané: »Z prepevného slova prorockého nadobudli sme presvedčenia, a hlásame, že boží plán vykúpenia bude čoskoro, a to ešte v našom pokolení ukončený a že Kristus viditeľne osobne príde na túto zem.« Keďže koniec sveta ešte nebol, adventisti rátajú ďalej. Hovorí a píše si svoje staromódne výjavy: »Kto vidí, čo sa dnes robí vo svete, musí na to prísť, že je dnes blízko koniec sveta...«

Nás to ďalej už nezaujíma, čo hovoria oni o tom. Čo hovoríme my? Kedy bude koniec sveta? Apoštoli to chceli vedieť od Krista Pána a riekli mu: »Povedz nám, kedy to bude?« Kristus im však odpovedal, že »o tom dni nikto nevie, ani anjeli nebeskí«. (Mt. 24, 36).

Iste vieme a na základe Písma môžeme tvrdiť, že pred koncom sveta, prídu tieto veci: 1. príde Antikristus (II. Tes. 2, 2—2, 8—9), 2. evanjelium bude rozšírené po celom svete (Mt. 24, 14), 3. Židia sa obrátia (Rim. 10, 16), 4. príde Henoch a Eliaš (Zjav. 11, 3—7), 5. budú veľké zmeny vo fyzickom svete, hlad, vojna atď. (Mt. 24, 29). Týchto päť bolestivých upomienok bude začiatkom toho strašného súženia, keď nebo i zem budú sa triasť a chvieť...

Keď sme počuli dnešné evanjelium, mysleli sme si: »bude to niečo strašného. Budú ľudia od strachu schnúť...« Nebojíme sa však, lebo to sa musí stať v záujme spravodlivosti a uznania Kristovho víťazstva nad diablom. Spokojne slúžme Bohu a tým sa najlepšie pripravujeme na súdny deň. Čakajme súdny deň v službe božej a vtedy nás falošní proroci od Krista neodtrhnú. »Odhodme od seba skutky temností a vezmime na seba zbroje svetla. Ako vo dne, poctive choďme, nie v hodovaniach a opilstvách, nie v smilstvách a nehanebnostiach, nie v rozbroji a nenávisti, ale oblečme si Pána Ježiša Krista.«

Sv. Alžbeta bola veľmi dobročinná. Keď sa jej raz pýtali, prečo je taká láskavá a milosrdná ku bližným, odpovedala: »Pripravujem sa na súdny deň.«

DRUHÁ NEDELA ADVENTNÁ.

Prečo žiada Boh od nás zdržanlivosť?

Sv. Ján Krstiteľ spomínaný je v adventných evanjeliách. Ako je nám predstavovaný? Nie ako človek mätko odetý, nie ako trstina vetrom klátená, ale ako charakterný muž, prísny voči sebe. Jeho odev, jeho pokrm, a jeho vážna reč svedčí nám o jeho zdržanlivosti-prísnosti voči sebe. Len takí ľudia v živote voľačo dokážu, ktorí vedia byť prísni voči sebe. Ján Krstiteľ je pre nás symbolom prípravy na Ježiša Krista. Aj my sa chceme takto pripraviť na príchod Kristov: naučiť sa prísnosti voči sebe, naučiť sa zaprieť seba samého. Boh to žiada od nás, a nám to nemôže škodiť, ale osožiť.

— Akýž je máme úžitok z toho, keď vieme byť prísni voči sebe?

1. V prísnosti voči sebe skrýva sa spokojnosť. V tejto veci odvolávame sa na skutočný život a na vašu osobitnú skúsenosť. Sami musíte dosvedčiť, že tí ľudia, čo si môžu a vedia vyhovieť vo všetkom, čo sa im len zachce, nie sú spokojní. Prečo? Lebo nenasýti sa oko hľadením, ani ucho slyšaním, ani jazyk frľaním, ani hrdlo nápojom, ani žalúdok jedením. Tým viac sme nespokojní, čím viac si vieme dopriať. Tak je to s našimi smyslami, ako s ohňom, ktorému nikdy nie je dosť. Ignis nunquam dicit: sufficit. Naše srdce nesmie byť takým domom, na ktorom sú stále dvere otvorené, lebo v takom dome nie je čisto, nie je ticho, nie je prítulno.

2. V prísnosti voči sebe skrýva sa zdravie. Sv. Ignác z Loyoly napísal výbornú knižku o duševných cvičeniach. Túto knižku si preštudoval aj berlínsky chirurg Dr. Schleich, a povedal o nej: »Keby ľudia zachovali recepty sv. Ignáca, blázince by boli zbytočné. Aspoň dve tretiny ľudí, ktorí prichádzajú do ústavov choromyseľných, nemuseli by tam prísť, keby sa boli cvičili v odriekaní«. Podľa spomenutých slov lekárskeho prísnošťa k sebe je dobrým receptom pre zdravie. Kvôli svojmu zdraviu aj pohanský lekár sa postil každý 10. deň. Lekár Blank hovorí: »Keby pôst nebol ustanovený od cirkvi, musel by byť ustanovený od lekárov«. Mníchovský lekár Krämer povedal, že viac ľudí umiera od presýtenia, ako od hladu. Myslím, že uvedené výpovede stačia, na pochopenie toho, že pôst a každá iná zdržanlivosť-prísnosť voči sebe neškodí, ale chráni nám naše zdravie. Keď ti je teda tvoje zdravie milé, ovládaj seba samého.

3. V prísnosti voči sebe skrýva sa bezhriešnosť. Koľkí už povedali: »nebol by som zhrešil, keby som si bol dal pozor na oči«. »Keby som to radšej nebol počúval«. »Načo som ta len išiel?« »Prečo som si nevedel zdržať jazyk od takého slova?« »Urobil som to v opilosti.«

»Pôst je pre kresťana ako by múrom, ktorý nemôže diabol prevaliť. Lebo ktože s kresťanov sa postil, a bol od neho chytený? A kto súc striezvy, od neho bol premožený? Hľa, »kresťanská slabosť je silou«. (Ambroz Sermones XXI., 1.) Podobne pekné slová má aj sv. Lev: »Pôsty nás proti hriechu činia silnejšími, žiadostivosť premáhajú, pokušenie odháňajú, pýchu lámu, hnev utišujú... modlitbami si udržujeme pravú vieru, pôstom nevinný život.« (Sermo 14. de ieiunio.)

Spokojnosť, zdravie a čistota sú najväčšími majetkami človeka. Chcete si ich aj vy získať? Musíte byť prísni voči sebe. Veď len takí ľudia v živote niečo dokážu, ktorí sú voči sebe prísni, a voči druhým láskavi.

TRETIA NEDELA ADVENTNÁ.

Kto si ty?

Kto si ty? Nemyslíme na meno, ani na bohatstvo, ani na zamestnanie. Lebo toto všetko vlastne nie si ty! To ty máš. Máš meno, máš bohatstvo, máš zamestnanie... Vieš kto si ty? najkratšia odpoveď je — si človek. Čo je vlastne človek? Rozmýšľajme o tom takto: čoho je schopný človek, keď je ponechaný sám na seba — a čoho je schopný človek, keď sa dá viesť Božou milosťou. Človek ponechaný sám na seba: to znamená, keď si niekto myslí, že aj bez pomoci božej v dobrom obstoí a svojimi vlastnými silami chce byť spasený. Má zatvrdlivé srdce a pomoci božej odporuje.

1. Kain zabil svojho brata. V Sodome zneužíval muž muža k nečistote. Lót zhrešil s vlastnými dcérami. Babylonci stavali vežu až do neba. Absolon prenasledoval svojho otca Dávida. Brutus zabil svojho priateľa Cézara. Vykupiteľ sveta bol zabitý od toho národa, z ktorého pochádzal. A v novom Zákone? Nič nie je nového pod slnkom. To, čo robia ľudia, to robili už dávno. To vie človek! Toho je schopný sám od seba, ponechaný sám na seba! Povedzte mi, či je azda v niektorom zvierati toľko pomsty, toľko zlosti, toľko falošnosti, ktoré stvorenie má najnemravnejšie sklony? Kde je tá najväčšia nevďačnosť? To je človek: najpomstivejšie, najzlostnejšie, najfalošnejšie, najnemravnejšie, najnevďačnejšie stvorenie. Biedne stvorenie! I keď je mŕtve, zapácha najohyzdnejšie!

Veď Boh ľutoval, že stvoril človeka, preto ho zničil potopou a preto ho trestal ohnivým dažďom. Myslím, že každý jeden z nás ponosovať sa môže na svoje nepokojné a k zlému náchylné telo a povedať s apoštolom Pavlom: »Daný je mi osteň môjho tela, posol satanov, aby ma pohlavkoval«. Každý zaplače nad sebou s nešťastným Jóbom: »Bodaj by bol zahynul deň, v ktorom som sa narodil« (3, 3). Každý musí povedať s Augustínom: »Nespokojné je srdce moje«. A každý jeden rád si bude o sebe teraz v advente spievať: »My biedne stvorenia...« Toto je človek, keď je ponechaný sám na seba: nespokojným a nešťastným tvorom, nevediacim prečo sem prišiel a kam ide.

2. Čím je však človek, keď je vedený milosťou božou? Božím dieťaťom a dedičom kráľovstva nebeského. Veď človek pozostáva z tela a z duše. Duša naša podobá sa Bohu. Abrahám Sankta Klára toto píše: »Vieš, človeče, kto si? Pozri si prvý list sv. Písma. Ten ťa poučí o tom,

že Ťa Boh stvoril na svoj obraz. Si teda opravdivou podobizňou Boha. Máš vôľu a tá je slobodná. Máš dušu a tá je nesmrteľná. Žiješ so zvieratmi, rastieš so stromami, obcuješ s anjelmi, vzdoruješ všetkým stvoreniam. Slnko a mesiac sú menej ako ty. Nebo a zem sú menej ako ty. Máš dačo ohňa, dačo povetria, dačo zeme, dačo, čo aj zvieratá majú, dačo, čo aj anjeli majú, máš dačo, čo aj Boh má. Ty si obsah všetkých stvorení.«

My sme korunou všetkého stvorenia. Bytosti rozumné. Najdokonalejšie dielo rúk božích. »Nie sme zlato, nie sme peniaze, lebo to všetko je naše« (Ambroz, exhortatio virginitatis, X, 67).

Kvôli človekovi aj sám Syn Boží sa stal človekom.

Človek je náместníkom Kristovým. Človek rozhrešuje namiesto Boha. Človek koná najšvätejšiu obeť. Jedine človek môže svojho Stvoriteľa najdokonalejšie poznať. Jedine človek môže svojho najväčšieho Dobrodinca milovať. Jedine človek je na to vybraný, aby bol večne blažený a raz hľadel z tváre do tváre na svojho Boha.

Nedávno v »Katolíckych Novinách« bol uverejnený článok o takých ľuďoch, ktorí majú katechizmus o dvoch častiach. 1. Musíš veriť, čo Boh zjavil. 2. Musíš zachovávať, čo Boh prikazuje. Tretiu časť (Musíš užívať prostriedky milosti) nechcú uznať, a preto nevidíme ich nikdy pri spovedi, ani pri prijímaní. Modlia sa síce, aj do kostola prídu, ale k spoločnému stolu Pánovmu neprikľaknú. Nezabudnime, že je medzi 6 hlavnými pravdami napísané: »Milosť božia je k spaseniu nevyhnutne potrebná«. Sami od seba spasení byť nemôžeme, ale potrebujeme k tomu milosť božiu! Keď budeme vždy s milosťou božou spolupracovať, tak tá milosť vytvorí z nás dokonalé a krásne dielo, súčasť do kráľovstva nebeského.

ŠTVRTÁ NEDELA ADVENTNÁ.

Nepadnime do starých chýb.

Práve dnešnou nedeľou končíme advent. Cez nedeľe čítalo sa nám evanjelium o Jánovi Krstiteľovi, ako napomínal ľudí: »Pripravujte cestu Pánovi... činite pokánie.«

Cieľom i tohoročného adventu bolo: činiť pokánie. Končíme dnes advent, lúčime sa s ním radostne, lebo poslúchali sme volajúci hlas a učinili sme pokánie. Rany sú vyhojené, svedomie pokojné, nevinnosť sa vrátila do srdca a to všetko preto, že sme si vykonali dobrú spoveď vianočnú.

Pýtajme sa však vážne samých seba: Vytrváme odteraz v dobrom? Nedáme sa na predošlý bezbožný život? Práve v tejto kázni s pomocou Ducha Svätého chceme sa povzbudiť v tom, aby sme v učenom predsavzatí vytrvali a do predošlých hriešnych náruživostí neupadli.

1. Máme na mysli tých, čo do toho istého hriechu veľmi často upadajú. Vyspovedajú sa, oľutujú svoj hriech, uznajú, že boli zlí. A krátky čas po spovedi, pri prvej príležitosti znova padajú do svojich starých hriechov. Ich hriešny zvyk, ktorý v spovedi sľúbili zanechať, znova ožil. Keby však ľudia vedeli, aký nebezpečný je opakovaný a navyknutý hriech, siloumocou by sa usilovali striasť sa ho a odučiť sa od neho. Opakovaný a navyknutý hriech je strašne nebezpečný. Prečo?

Opakovaný hriech stáva sa zvykom a ako by nejakou druhou prírodou človeka. Lebo, kto niečo často robí, na to navykne, prejde mu to do krvi, nič si z toho nerobí, je zaslepený vo svojej zlej obyčaji, v nej žije a v nej aj umiera. Viedenský jezuita-kazateľ Jozef Klinckowström spomína prípad, ako istý zámožný pán mal medveďa a predložil mu v hrnci horúci med. Tak zabával svojich hostí, ktorí sa dívali, čo bude medveď robiť. A medveď mumlal od radosti a prišiel ku hrncu. Opálil si nos, a odskočil od hrnca, od horúcej sladkosti. Ale pokoja mu to už nedalo. Prišiel znovu ku hrncu, vopchal papuľu do medu a bolestne sa začal tackať preč. Ale láska k jeho najmilšiemu jedlu nedala mu pokoja. Zavrel naposledy oči, strebal horúci med. Potom zareval strašne a od bolesti zvalil sa na zem a bolo po ňom. — Takto hynú aj ľudia vo svojich náruživostiach. Sila príkladu je veľká, ale väčšia je sila náruživosti. Ľudia sú otrokmi svojich zlých zvykov, a nie potom pánmi svojej prírody.

Duševný stav sa zhoršuje. Hovoria o tom slová Kristove: »Keď nečistý duch vyjde z človeka — a potom sa zas doňho vráti, ten stav býva horší« (Lk. 11, 24). Keď znovu na tom istom mieste máme ranu, je to nebezpečnejšie. Tie isté časté hriechy zapríčiňujú to, čo hovoril už pohan Livius: »Úpadok je niekedy tak veľký, že ani liek proti nemu nevieme nájsť.«

Polepšenie sa stáva vždy ťažším a ľudsky rečeno: nemožným. Španielsky misionár, Karol Bovio, spomína tento prípad z Madridu o zlom mladíkovi. Po smrti svojho priateľa sľúbil polepšenie. Sľub nesplnil. Ako zločinec zatúlal sa až do Ameriky, do mesta Limy. Tam v ťažkej chorobe sa vyspovedal a sľúbil polepšenie. Ozdravel a znovu sa dal na zlý život. Misionár ho našiel v horách, kde mladík ležal vo svojej nákazlivej chorobe a skonával ako suchá kostra. Pove-

dal misionárovi: »Ste svedkom môjho trestu. Sľuboval som polepšenie, ale splniť som ho nevládal. Spravodlivá pomsta ma zasiahla, lebo božiu milosť som zneužíval.« (Podrobnejšie »Kráľovna sv. Ruženca«.)

Taký človek stratí vieru a nádej v Boha. Veď práve preto je toľko neznabohov a nevercov, lebo je toľko náruživcov a otrokov svojich vášní. Tí nechcú, aby Boh bol. Keby zanechali svoj zvyk, keby povstali zo svojich hriechov, verili by v Boha a dúfali v jeho milosrdenstvo.

Čo máme činiť? Pýtame sa aj my tak, ako sa pýtali Jána Krstiteľa. »Čo máme činiť?« — Do predošlých hriechov neupadaj, svoj hriešny zvyk neobnov, ale vytrvaj v dobrom predsavzatí! Boh ti dá svoju pomoc, len ju prijmi a s ňou spolupracuj!

NARODENIE KRISTA PÁNA.

1. Vianoce — sviatok našich detí.

Francúzskemu cisárovi Napoleonovi narodil sa syn. Dieťaťko bolo položené do zlatej kolisky, šatočky malo z najdrahocenejšej látky a obsypané bolo peniazmi. — Myslím, že o tej zlatej koliske ste ešte nepočuli. Málokto o tom vie... Ale predsa každý človek, každé dieťa, i to najmenšie tu medzi vami, počulo o inakších jasličkách. Viete, aké sú to jasličky? Drevené, a nie zlaté. V nich slama, a nie peniaze. Nie drahocenné šatočky, ale plienky. V jasličkách leží nie syn tuzemského cisára, ale Syn Boží — Ježiško maličký. Na tieto jasličky nesmieme zabudnúť, a ani nemôžeme. Radujeme sa z nich každý rok, keď k nám prídu radostné sviatky vianočné.

Vianoce sú sviatky radosti. Každý z vás ich čakal. Deti už dávno myslely na jasličky a na božské dieťaťko, ktoré v nich leží. Vianociam sa najviac tešia naše deti. Veď vidia, že i Ježiško je taký maličký ako aj ony sú.

Podťeže teraz všetky dietky ku jasličkám. Ideme navštíviť malé Jezuliatko a budeme sa od neho niečomu učiť, čo je vám ako malým deťom veľmi potrebné.

1. Jezuliatko v jasličkách vás učí o tom, aby ste sa uspokojili s tým, keď ste chudobní. Ježiško bol chudobný. Až biedny. Niktoré z vás nenarodilo sa v takej opustenej maštalke, mamička vás nemusela položiť do jasiel na slamu. Je

pravda, ani Jezuliatko sa tak nemuselo uskromniť, ale to učinilo dobrovoľne, aby naučilo svet tomu, že chudoba nie je hriechom, a že sa máme vždy uspokojiť, keď máme nejaký telesný a hmotný nedostatok. Ježiško prišiel na tento svet posvätiť chudobu. Dietky milé! Uspokojte sa s tým, čo máte. Pomyslite si na malého Ježiška, ktorý bol ešte vo väčšom nedostatku, ako ste vy! Počúvajte, poviem vám príklad o francúzskom kráľovi Ľudovítovi XV. Tento kráľ raz svojim deťom ukazoval matriku narodených. Viete, to je kniha, kde sa zapisujú mená a deň narodenia všetkých detí... Kráľovské deti našly v knihe zapísané aj svoje meno. Zbadaly, že pred nimi a po nich sú zapísané tie najchudobnejšie deti. Otecko im vtedy takto povedal: »Vidíte, deti moje! V tejto knihe ste zapísané medzi chudobnými. Tak je to aj pred Bohom. On nerobí rozdiel medzi kráľovskými deťmi a chudobnými deťmi. Ľudia si viacej budú vážiť vás ako tie chudobné deti, ale pred Bohom, — pred Bohom, možno, že tie chudobné budú jemu milšie.«

Chudobný Ježiško, či nebol milý Otcu nebeskému? Áno, bol! Veď povedal o ňom jeho Otec nebeský: »Toto je syn môj milovaný.« Aj vy sa s tým uspokojte, že Pán Boh sa nepozera na vaše šaty, ani na peniaze, ktoré pre vás sporia vaši rodičia, ani na role, ktoré vám otecko zanechá, ale na vaše srdiečko. Tomuto sa učíte od malého chudobného Jezuliatka!

2. Jezuliatko učí vás aj tomu, milé deti, aby ste boly tiché, skromné, čiže ponížené! Čo je poníženosť? Viete, keby niektorý bohatý kráľ odložil svoje šaty a svoj vysoký úrad a vzal si do ruky sekeru a začal robiť ťažkú robotu, ľudia by hovorili: »Ako sa ten veľký pán ponížil!« Najviacej sa však ponížil Ježiško. Prišiel s neba na zem, stal sa človekom, takým, ako sme my! Vzal na seba také telo, ako aj vy máte, a znášal chudobu, utrpenie, prenasledovanie a naposledy vzal si na plecía ťažký kríž a s tým krížom hriechy celého sveta! S neba prišiel, ponížil sa... »Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom«, tak povedal on sám o sebe svojim učeníkom. A tak rozprávajú aj ku nám všetkým dnešné pekné vianočné sviatky. Aj ku vám dietkam dnes hovorí Ježiško: »Učte sa, dietky, odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom«.

Milé dietky! Keď budete kľačať pri jasličkách, čo poviete Ježiškovi? Zohrejte mu jeho studené ručičky. Ponúknite mu svoje šatočky. Sľúbte mu, že budete doma aj v škole dobré a poslušné! Keď zbadáte v jasličkách, že pastieri tam doniesli ovečku a traja králi zlato, kadidlo a voňavú myrhu, nedajte sa od nich ani vy zahanbiť, ponúknite Ježiškovi svoj maličký darček, svoje srdiečko. Dajte mu svoje srdiečko, aby si v ňom mohol odpočinúť.

2. »Videli sme jeho hviezdu.«

V chudobnej betlehemskej maštaľke narodilo sa dieťa. Leží v jaslach, v plienkach obvinuté a na slame položené. Nič mimoriadneho v tom nevidieť, iba veľkú skromnosť a chudobu. Toho dieťaťa nebol by si nikto všimol, keby mimoriadny zjav nebeský nebol naň upozornil. Ukázala sa na nebi »jeho hviezda«. »Videli sme hviezdu jeho«, tak hovoria svedkovia z tých časov. Bol to veľký svetelný zjav v podobe hviezdy, ktorý sa nachádzal nie vysoko na oblohe medzi ostatnými hviezdami, ale v nižšej vrstve vzduchovej vznášal sa nad Betlehemom a svojou žiarou upozorňoval, že stalo sa pre celý svet niečo mimoriadne dôležitého.*) Narodenie Kristovo je radosť veľká, ktorá je pre všetok ľud...

Nebude škodiť spomenúť tu niektoré mimoriadne zjavy, ktorými svet bol upozornený na veľavýznamné udalosti:

1. **S m r ť K r i s t o v a.** O smrti Kristovej Matúš evanjelista doslovne píše: »Od šiestej hodiny nastala tma po celej Zemi až po hodinu deviatu« (podľa nášho počítania od 12. do 3. Nebolo to obyčajné zatmenie, ale bolo po celej Zemi.) »Ježiš zvolal veľkým hlasom a vypustil ducha. A hľa, opona chrámová roztrhla sa na dve čiastky od vrchu až do spodku: a zem sa zatriasla a skaly sa pukaly, a hroby sa otvorily, a mnohé telá svätých, ktorí boli zosnuli, vstaly... Tu stotník a tí, ktorí boli s ním strážiť Ježiša, keď videli zemetrasenie a to, čo sa robilo, veľmi sa naľakali a riekli: »Opravdu toto bol Syn Boží«. (Mt. 27, 45—54). K tomuto zjavu hodno poznamenať udalosť, ktorú čítame v životopise antiošského sudcu, Dionýza. Tento bol vznešeného pôvodu a veľmi vzdelaný. Keď v deň smrti Kristovej uvidel premenu na Slnku, takto zvolal: »Aut Deus naturae patitur, aut mundi machina dissolvitur.« Keď potom neskôršie apoštol Pavol vyložil mu, čo sa vtedy stalo, uveril v Ježiša Krista.

2. **S k a z a J e r u z a l e m a.** Predpovedaná bola od Krista Pána (Mt. 24. hlava) a uskutočnila sa roku 70. po Kristu. Nad Židmi panovali Rimania, čiže berla bola odňatá od Judu, čo Židia ťažko znášali a ich nenávisť sa stupňovala voči Rimanom, keďže títo nimi celkom opovrhovali a nad nimi veľmi tvrdou prísnosťou vládli. Nenávisť dostúpila vrcholu roku 66, keď Židia sa vzbúrili proti Rimanom a v Jeruzaleme zabili tamojšiu rímsku posádku. Na potlačenie revolúcie rímsky cisár

*) Tak to vysvetľujú exegeti. Napr. Simon—Prado: Novum Testam. T. pg. 172.

Nero poslal vojsko, ktorého vodcom bol Vespasian. Po smrti Nerónovej stal sa Vespasian cisárom, vrátil sa do Ríma a svojho syna Tita poveril velením, ktorý až k Jeruzalemu priťahol s vojskom a ho obľahol. Titus vedel, že mesto je krásne, že chrám je krásny-nádherný, a preto chcel všetko zachrániť a ponúkol Židom mier. Mesto spoliehalo sa na svoje múry a zpočiatku odrážalo všetky útoky nepriateľa. Keď však v meste nastal mor, hlad a miestne domáce nepokoje dňa 10. augusta r. 70, Titus vtiahol do mesta. Proti jeho vôli chrám bol zapálený a celé mesto ocitlo sa v jednom veľkom plameni. Čo nemohlo zhorieť, to bolo zrúcané a z mesta neostal kameň na kameni. Naposledy mesto bolo preorané pluhom. Dejepisci dodávajú, že na okolí mesta boly vyrúbané všetky stromy a boly z nich urobené kríže a na nich ukrižovaní Židia! Toto veľké spustošenie nezastihlo kresťanov, ktorí sa v Jeruzaleme zdržovali. Kresťania zavčasu ušli z Jeruzalema a zdržovali sa v horskom mestečku Pelly, za riekou Jordánom. Keď malo dôjsť ku skaze Jeruzalema, zbadali nábožní kresťania na oblohe k r v a v ý ž e r a v ý m e č a podľa toho, pamätliví súc predpovede o skaze mesta, ušli.

3. P r v á s v e t o v á v o j n a. Prehnala sa mnohými štátmi a všade zanechala milióny mŕtvych, biedu, nemoce a mravnú skazu. Jej pamätníci žijú a mnohí z nich hovoria, že pred jej vypuknutím bolo vidieť, ako cez oblohu preletela veľká ohnivá metla (Fides apud auctores). I nám niekoľko mužov to dosvedčilo, že sa to stalo.

4. F a t i m s k é p r o r o c t v o. Fatima je malá dedinka v Portugalsku. Tam v roku 1917 trom dietkam, čo pásly ovečky, zjavovala sa »krásna pani«. Dňa 13. júla 1917 dozvedely sa tajomstvo, ktoré doteraz ešte nie je splnené, a chvejeme sa dojatím pri jeho čítaní. To veľké tajomstvo a fatimské proroctvo takto zneje: »Videli ste peklo, kam prídu duše hriešnikov. Boh na ich spásu chce vo svete zaviesť úctu k Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Ak sa uskutoční, čo vám poviem, mnoho duší sa spasí a nastane pokoj, ale ak sa nestane a ľudia neprestanú obrázať Boha, božská spravodlivosť zaľahne na svet novými a ťažšími trestami. Rozsiahla propaganda zaplaví svet svojimi bludmi, vyvolá vojny a prenasledovania Cirkvi. Mnohých dobrých bude zabitých. Svätý Otec bude veľa trpieť... Terajšia vojna (1917) skoro sa skončí, ale ak neprestanú obrázať Pána, neprejde dlhý čas a za budúceho pápeža začne nová, horšia... Keď uzriete v noci neznáme svetlo, vedzte, to je znak, ktorý vám dáva Boh, že nastáva trest sveta za toľké hriechy: vojna, prenasledovanie Cirkvi a svätého Otca. Bude to vojna hrozná, hrozná. Zničené národy. Toľko zbúraných domov. Nespočetní

mŕtvi a z tých premnohí odídu v ťažkom hriechu. Cesty a vidiek plný ľudu, hľadajúceho niečo na zahnanie hladu. Svätý Otec vo veľkej izbe kľačí pred stolom a plače. Vonku je plno ľudí, niektorí strieľajú, iní zlorečia... A potom dobrí prenasledovaní... mnohí, medzi nimi toľko kňazov, zavraždení... dokiaľ krv mučeníkov neukojí hnev boží«. (Citované z Katol. novín číslo 48-1942, str. 3.) Hrôza nás dojíma, keď o tomto čítame a pevne sme presvedčení, že sú to slová hodnoverné, ako sa o nich vyslovila Cirkev sama dňa 13. októbra 1930. — Oh, ako dobrý je Boh, že pri tak veľkej zlobe terajšieho sveta, skrz matku Máriu dáva nám upozornenie a napomenutie, čo máme činiť a čoho si máme všímať, aby sme sa mohli zachrániť pre večný život. Dnešný svet, celé ľudské pokolenie je zasvätené Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Stalo sa tak dňa 31. októbra 1942. — Mária pomôž, nedaj zahynúť!

5. Aj na najväčšiu katastrofu sveta, koniec sveta, budeme láskavým Otcom upozornení! Hrozné súženie to bude, ako nikdy nebolo! Ale musí to byť, inak by sa nezachránil nijaký človek. »Slnko sa zatmie, mesiac nevydá svojho svetla a hviezdy budú padať s neba a pevnosti nebeské budú sa triasť, a vtedy sa zjaví znamenie Syna-človeka na nebi (kríž) a vtedy kvíliť budú všetky pokolenia zemské a uzrú Syna-človeka prichádzať na oblakoch nebeských s veľkou mohutnosťou a velebnosťou« (Mt. 24, 29—30.)

Ohnivý meč, krvavá metla, ohnivý kríž na nebi, to je niečo hrozného. Krásna hviezda však, ktorá sa ukázala pri narodení Spasiteľa sveta, nás však potešuje! Nebojme sa, lebo nám zvestovala radosť veľkú.

NA ŠTEFANA PRVÉHO MUČENÍKA.

Boží žandári sú zabíjaní.

Dnes hviezda nad Betlehemom sa zdá byť červená. Slama v jasličkách krvavá. Do spevu anjelského počujeme, ako sa zamiešal bolestný vzdych zomierajúceho prvomučeníka diakona Štefana: »Bože, príjmi ducha môjho!«

Legenda hovorí, že matka Mária mala sen. Videla nad svojím dieťaťom trňovú korunu a klince. Týmto snom zne-pokojená ušla z Betlehema. Dobre urobila, že ušla. Onedlho potom príde vojak so šablou a hľadá Dieťa. Berie iných chlapčiek do ruky a rozotína ich pred očami matiek.

Betlehemska maštafka je plná mŕtvoliek a od ich nevinnej krvi sú skropené jasličky, v ktorých donedávna ležalo Jezuliatko. Leží tam aj zohavená mŕtvola diakona kňaza Štefana, ktorého Ježišovi nepriatelia zabili kameňmi. A v tejto legende môžeme takto pokračovať: Pre Ježiška boli potom zabíjajúci apoštoli. Okrem jedného všetci umreli smrťou mučeníckou. Ondreja ukrižovali, Tomáša v Kalamíne kopijou preklali, Pavlovi soľali hlavu mečom, Mateja kameňmi dotkli a potom mu sekerou hlavu sťali, Filip bol ukrižovaný a na kríži kameňmi dotlčený, Jakuba mladšieho shodili s veže jeruzalemského chrámu a potom ho zabili valcharským sochorom. Peter bol v Ríme dolu hlavou ukrižovaný, Jakub starší bol v Jeruzaleme verejne na námestí popravený. Bartolomejovi apoštolovi za živa stiahli kožu s hlavy a potom mu hlavu soľali. Matúš apoštol, práve keď svätú omšu slúžil, bol oštepom prekratý. Šimon bol za živa pílkou prepílený v Babylonii. Tadeáš bol zabitý sekerou. A keď dejiny Kristovej cirkvi sledujeme ďalej, nemôžeme zatiaľ, že 31 po sebe idúcich pápežov nezomrelo na smrteľnej posteli, ale bolo umučených. Aby sme v tomto menovaní boli struční, len toľko ešte dodávame: kto spočíta všetkých kňazov, ktorí boli zavraždení od roku 1900 až po dnešný deň? A predtým? A pretože naša cirkev bola už poliata krvou tak premnohých kňazov, je taká silná, svieža a nepremožiteľná. Dobrí pastieri kládli život za svoje ovce. Keď to bude potrebné, urobia to aj v časoch budúcich. Radi pretrpia všetko pre svojho Majstra a pre svoj úrad.

2. Pýtame sa: odkiaľ sa vzala táto nenávisť a prečo trvá až podnes? Dnešné evanjelium nám dáva odpoveď. Okrem tých slov, ktoré sa dnes čítajú i viac ráz, Kristus predpovedal svojim učeníkom, že budú v nenávisti pre jeho meno. »Budete v nenávisti pre moje meno.« »Ak vás nenávidia, vedzte, že mňa prv nenávideli.« »Učeník nemôže byť nad majstra.« »Ubi pastiera a rozpŕchne sa stádo.«

Nenávisť zlých ľudí voči kňazstvu nie je nenávisťou voči nám ako ľuďom, ale ako voči kňazom. Nenávidia náš úrad, našu reverendu. Reverenda je pre nich hlásateľom večných právd, pripomína im smrť, straší ich peklom. Náš úrad pripomína im Boha a jeho starostlivosť o svet. Nenávisť voči nám je nenávisťou nie osobnou, ale úradnou a ideovou. Jedným slovom, preto, že sme Kristovi kňazi. Zlodej cíti odpor voči žandárovi, blázon nenávidí svojho dozorcú, zlý syn neverne pozerá na prísneho otca a Boha nenávidiaci ľudia nenávidia i jeho kňazov. A to len preto, že im pripomínajú Boha.

Kameňovali Štefana a on sa za nich modlil. I celé terajšie katolícke kňazstvo modlí sa za tých, ktorí ho

n e n á v i d i a, ktorí ho kameňujú ohovárkami, falošnými udaniami, huckaním úradov proti nim a ostatnými nerestami, ktoré zloba podlých ľudí proti nám vymyslela. »Pane! nepokladaj im to za hriech!«

NEDEĽA PO NARODENÍ PÁNA.

Radosť v rodine

V každej rodine by to malo byť radosťou, keď príde dieťaťko na svet. Tak to bolo v B u l h a r s k u, keď sa tamojšej kráľovnej Johanne narodil synáček. V celej krajine zavládla nesmierna radosť. 101 výstreľov z kanónov oznámilo celej krajine túto radostnú novinu. Ulice ožily, hemžily sa ľuďmi, zástavy sa dvíhaly nad domy, rozozvučaly sa zvony všetkých kostolov, v úradoch a školách prestalo sa pracovať. Úradníci a školáci slávnostne pripochodovali pred kráľovský palác. Vyše 200.000 ľudí za krátky čas predefilovalo pred palácom a cez dvor vo svojich národných krojoch a nemluvniatku podonášali hračky, hydinu, žriebätká, flintičky, teliatka, asi 10.000 blahoželajúcich telegramov. Na počesť nemluvniatka bolo pohostených mnoho chudobných, odpustené boli niektoré dane, zlepšené boli známky školským deťom a premnohým odpustený alebo zmiernený bol žalár. Prešťastné nemluvniatko, ktoré s takou radosťou bolo vítané na tomto svete! Nevinný anjeliček pokoja, ktorý si tak mnohým sotrel slzy s očí. Potešil si celú svoju krajinu, ale nadovšetko svojich rodičov. Kiežby každé nemluvniatko s takouto radosťou bolo prijaté pri príchode na tento svet. Nehovoríme, že s parádou, lebo tú si každý rodič nemôže dovoliť, ale s radosťou srdca! Radovať sa môže i ten najbiednejší rodič. Každé rodine by to malo byť dňom radosti a sviatkom, keď prichádza anjeliček na túto zem!

V severooravských H á m r o c h u istej rodiny nemluvniatko bolo prijaté od otca a od matky ako ľ a r c h a. Neznámeľná ľarcha, ktorej sa rozhodli zbaviť. Malého anjelička otec uškrtil, matka zakúrila do pece a tam mŕtvolku spálila. Svetský súd rodičov potrestal. A čo povie boží súd na to, tým dvom, ktorí neprijali to, čo im on požehnal a do rodičovskej opatery odovzdal?

D i e ť a ť k o n i e j e ľ a r c h a ! Pre otca to znamená trocha starostlivosti a pre matku viacej bezsenných nocí a hodne-hodne slz, ale to ešte nie je ľarcha! Tam, kde je materská láska a kde otec sa teší svojmu potomkovi, tam vládne

duch Svätej rodiny a tam v dieťaťu nachádza rodina svoju blaženosť a svoje životné splnenie. Radi pracujú, radi opatrujú, radi všetko zaobstarávajú, radi trpia — lebo svoje dieťa milujú!

Ste chudobní? Jezuliatko prišlo na svet chudobné! Je vás mnoho detí? A preto hádam sa neviete potešiť svojmu bratškovi a svojej sestričke? Prečo by sme mali šomrať proti neviniatku, ktoré má také právo na život, ako ste ho aj vy dostali!

Ťažko je nám pri domácich slávnostiach, krštení, nasledovať príklad bulharských kráľovských manželov. Teda aspoň si povšimnime domácnosť skromnejšiu, mnohohodetnú, rodinu Martinovcov, žijúcich v *Allencone* vo Francúzsku. Osem dietok prišlo tam už na svet a dňa 2. januára 1873 prišiel deviaty hosť, dievčatko, nám známe pod menom Terezka Ježíškova. Ako bola uvítaná? Čo najmilšie. Otec vkročil do spálne dietok a radostne im povedal: »Deti, Pán Boh dal vám sestričku.« A deti? Chcely vidieť maličkú. Hrnuly sa k postieľke, kde Terezka spala. Najmladšia, menom Pelina, výskriabala sa na stoličku, aby mohla vidieť od seba ešte menšiu. Deťurence zatlieskaly ručičkami, keď malička otvorila oči! Bolo to radosť! Kričaly jedno nad druhé: »Aká je pekná!« — »Aké svetlé očká má a ako sa smeje na nás!« Chytaly jej ručičky a vybozkávaly. Pohladkaly jej líčka a veľmi sa rozradovaly, keď malička začala plakať...

S takouto radosťou privítajte tých, ktorých Vám Boh poslal.

(Ako úvod možno spomenúť: Staručký Simeon a prorokyňa Anna radovali sa, keď dieťaťko Jezuliatko mohli vziať do svojho náručia.)

PRVÁ NEDEĽA PO ZJAVENÍ PÁNA.

Na koho deti žalujú?

Stretol som raz zanedbaného, otrhaného chlapčeka. Žobral a pýtal aspoň korunku. Keď almužnu nedostal, dal sa do plaču a hovoril: »Zas ma budú rodičia biť.« — »A za čo ťa budú biť?« — »Že im nič nevyžobrem.« — »Čo, aj za to ťa bijú?« — »Áno, ja musím žobrať a večer dať peniaze rodičom. Keď donesiem máličko, nedostanem večeru a otec ma ešte aj nabije.«

2. Býva to pondelok alebo v utorok, keď príde katachéta na náboženstvo a spýta sa dietok, či boly v nedeľu v ko-

stole. Vždycky sa nájde dosť takých, čo neboly na sv. omši, nie však svojou vlastnou vinou, ale vinou svojich rodičov. Takto sa zvyknú žalovať: »Nebol som v kostole, lebo ma nechcú pustiť.« »Hovorili mi mama, že je pre deti v kostole zima.« »Nechceli mi dať nedeľné šaty, že by som sa zamazala.« »Mňa poslali mama cez omšu husi pásť.« »Nechali ma zaspať.« »Otec povedali, že ja budem chodiť do kostola, keď budem mať nové topánky.« »Nechceli mi šaty obšit.« Smutná žaloba na rodičov, pravda.

3. Koľko detí sa dostane do sporu s rodičmi preto, že v piatok položia na obed na stôl mäso. A nemuseli by ho položiť. Rodičom na cirkevnom prikázaní, azda nezáleží, ale dieťa učilo sa to nedávno v katechizme, že v piatok neslobodno jesť mäso. Aby však nebolo bité a neostalo hladné, s veľkou hanbou vo svojom srdci naje sa mäsa. Pri tomto prípade treba spomenúť, že do veľkých pochybností sa dostávame so školskými deťmi vtedy, keď sa učíme 210. otázku katechizmu: »Či máme vždy rodičov a predstavených poslúchať?« Rodičov a predstavených nemáme poslúchať vtedy, keď nám niečo hriešneho rozkazujú. Tak sa vtedy vypytujú na všelijaké prípady a žalujú čo ony prežily alebo od iných detí počuly. Mnoho ráz ani nevieme, čo im máme na to povedať. V duchu svojom veľmi sa čudujeme takým rodičom, že v srdci svojich vlastných dietok tak nemilosrdne zabíjajú vieru a lásku k Pánu Bohu. Ešte niekoľko príkladov:

4. Zdenka bola dcérou rodičov »bez význanií«. Ale ona ostávala cez náboženstvo v škole a počúvala všetko pozorne. Ba bola jednou z najlepších žiačok. Pripravovali sme deti na prvé prijímanie a tiež aj Zdenka vždycky bola prítomná. Aj ona chcela ísť a veľmi sa tešila na ten deň. Zrazu však vystala z náboženstva a vtedy som sa jej opýtal: »Prečo už nechodíš na náboženstvo, a práve v poslednej chvíli si vystala?«. »Otecko povedal, že už nesmiem na náboženstvo chodiť, lebo ja na prijímanie nemôžem ísť, ja sa, vraj budem o inšom učiť.«

5. 22-ročný Jano chodieval po domoch a všade sa dlho-dlho zdržoval a ohrieval. Prišiel do istého domu, tam si sadol a dlho nečinne sedel pri peci. Povedali mu: »Čo si nie doma? Čo voľáčo nepomôžeš, taký kamas?« »Keby radšej chcel voľakto mojej materi na krky stúpiť« dal surovú odpoveď. »Akože to na matku hovoríš, také veľké decko?« »Inšie si ani nezaslúži, nestarala sa o mňa od mladosti a ani teraz, preto keď môžem, vytrám sa jej z domu...«

6. Dňa 28. júla 1934 v Prahe naviedla Mária Luleyová svojho 15-ročného syna, aby zavraždil učiteľku Malátovú. Chlapec to aj urobil. Vec prišla pred súd. Na súde dňa 19. decembra 1934 syn povedal: »Matka je všetkému na vine.«

7. Vo Francúzsku, v meste Monbrisone, bol veličizný proces s advokátom Bonnetom a jeho milenkou Denuzierovou. Mnoho zla oni dvaja narobili a zabili aj istú vdovicu, ale pred súdom všetko odtajili... Cez súdne rokovanie zrazu vbehol dnu 16-ročný chlapčisko, syn Denuzierovej, začal preklínať svoju tam stojacu matku a povedal, že len to ľutuje, že ju už dávno nezabil. Od veľkej hrôzy na týmito slovami 19 ľudí omdlelo a súdne rokovanie sa muselo prerušiť...

Rodičia prijali dietky od Boha. My dietkam hovoríme: poslúchajte svojich rodičov, lebo oni zastupujú pri vás miesto Boha. Kiežby si rodičia toto uvedomili!

DRUHÁ NEDELA PO ZJAVENÍ PĀNA.

Bola tam Matka Ježišova.

Každý rozumie dnešnému milému evanjeliu a dobre rozumie aj tej okolnosti, že na svadbe v Káne galilejskej bola aj Matka Ježišova. Bol tam Ježiš, bola tam aj Jeho Matka.

Ako najlepšia matka, istotne dobre sledovala celý jeho život. Veď už vtedy, čo o ňom rozprávali pastieri pri jasličkách, ona »zachovávala všetky tie slová a uvažovala o nich vo svojom srdci« (Lk. 2, 33). »Divila sa nad tým, čo sa o ňom hovorilo« (Lk. 2, 33). Chodievala s ním na veľkonočné sviatky do chrámu a »zachovávala všetky tie reči vo svojom srdci« (Lk. 2, 51). Sprevádzala ho na jeho krížovej ceste. Stála pod jeho krížom. Bola pri jeho smrti. I pri jeho kladení do hrobu. Bola tam matka Ježišova.

Tak bolo, dokiaľ Ježiš žil. A po smrti Ježišovej? Venovala svoju materinskú starostlivosť apoštolom. Spolu s nimi čakala príchod Ducha Svätého. Keď Duch Svätý sostúpil na apoštolov a keď v ten deň zrodila sa nevesta Kristova, čiže Cirkev naša rím.-katolícka, i tam bola Matka Ježišova. »Keď Božský Majster opustil tento svet a vrátil sa k svojmu nebeskému Otcovi, preniesol svoj učiteľský úrad na Máriu, nie aby ona riadila cirkev ako Peter, ale aby apoštolom oznamovala tú nebeskú múdrosť, ktorú už od počiatku obdržala« (Tomáš Vill.). »Čo najužšie súc spojená so sborom apoštolov, žila neustále medzi nimi, a pretože najlepšie poznala všetky skutky Ježišove, vyprávala o nich apoštolom na ich vzdelanie a poučenie« (Sv. Ildefons). »Koľko útechy dostalo sa apoštolom od Bohorodičky v ich ťažkostiach za tých dvanásť rokov, čo medzi

nimi žila. Radovali sa, keď po svojich apoštolských prácach a cestách zasa zazreli jej milú materskú tvár. Osviežili sa, keď vo svojej materinskej láske prehovorila k nim niekoľko slov« (Rybák). (Máchal: Regina cleri, 17-22.).

Teda pri narodení Cirkvi bola Matka Ježišova. A keď Cirkev sa šírila ďalej a prekročila hranice rímskeho štátu, nestalo sa to bez nej. Ved' kamkoľvek sa dostala náuka Kristova, kde sa začalo šíriť učenie o kríži a vykúpení ľudstva, tam všade súčasne vnikala úcta a láska ku Ježišovej Matke. Spolu s modlitbou Pána »Otčenáš« rozširuje sa medzi pohanským svetom pozdravenie anjelské: »Zdravas, Mária«.

Legenda hovorí, že keď k našim pohanským predkom prišli misionári, slovanskí bratia zo Soluna, Cyril a Metod, na našej zemi, tam, kde začali šíriť kresťanstvo, do zeme posadili Kristov kríž a naň pripevnili obraz Matky Ježišovej, prebl. Panny Márie.

Tak ako bola Panna Mária pri začiatkoch Cirkvi Kristovej, tak teraz sotrváva spolu s nami a jej materinskej prímluve budú sa tešiť aj naši budúci.

TRETIA NEDEĽA PO ZJAVENÍ PÁNA

Ukáž sa kňazovi.

Keď k Pánu Ježišovi prinášali chorých, zvyčajne uzdravil ich bez požadovania nejakých podmienok. Niekde sa predsa stalo, že takého chorého poslal ku kňazom. Aj dnešné evanjelium spomína takýto prípad: »Id', ukáž sa kňazovi...!«

A ako je to teraz? Ku komu musia ísť tí, ktorí sa chcú dostať ku Kristovi? Koho vyhľadáva ten, kto si žiada krst? Od koho si žiadame, aby nám podal sv. prijímanie? Komu vyznávame svoje hriechy? Kto nás učí pravdám viery? Kto nás pripraví na odchod na druhý svet? Odkázaní sme na kňaza. Aj dnes sa uplatňuje: Id', ukáž sa kňazovi!

P o t r e b u j e m e k ň a z o v. A hoci ich aj vysmejeme po uliciach, hoci ich aj povláčime po novinách, hoci im ubližujeme vo vlakoch, krčmách a shromaždeniach, hoci ich každodenne ohovárame vo svojich domácnostiach, hoci by sme vo svojej zlosti niekedy po nich aj kameňom hodili: predsa sa nám zídu a potom sú nám dobrí.

Svet kňazov potrebuje — a súčasne ich nenávidí. Prečo? Čo je toho príčina? Medzi iným aj to, že my kňazi nie sme

anjeli, ale sme slabými, krehkými ľuďmi, pozostávajúcimi z mäsa a krvi, majúci srdce, majúci vôľu naklonenú k zlému a rozum, ako aj iní ľudia. Aj nás napáda diabol, aj nás premáha diabol, a preto aj my sa musíme potom spovedať.

A toto je tá nevysvetliteľná záhada: H r i e c h — a k ň a z. Mnohí to nevedia pochopiť, a preto sa veľmi pohoršujú. Odoprú im podlžnú úctu a nezúčastňujú sa na náboženských úkonoch. Nebude preto od veci, povedať si niečo o tom, ako sa na túto otázku dívať:

1. N e v e r v š e t k é m u, č o s a o k ň a z o c h h o v o r í. Nie je všetko pravda, čo počuješ a čo noviny na nás popíšu. Ľudia domýšľajú a pridávajú. Takto zvyknú hovoriť: »Voľakedy, voľakde, akýsi kňaz...« ale nevedia dosvedčiť, že ako sa volá ten »akýsi kňaz« a kde to bolo, to »voľakde« a kedy bolo to »voľakedy«. Naposledy vysvitne, že je to zlo-myselný výmysel.

2. A ak je niečo pravdou, tak drž sa zásady, že h r i e c h j e h r i e c h o m n a k a ž d o m č l o v e k o v i, teda aj na kňazovi. Ale nechaj si to pre seba. Veď chyby druhého nesmieme bez príčiny odkrývať. A predovšetkým sú to chyby kňazov, ktoré neslobodno odkrýť, v záujme ostatných spolubližných.

3. B o h t i d á v a m i l o s ť b e z o h l a d u n a č n o s t i a l e b o h r i e c h y k ň a z a. Kňaz ostane vždy kňazom, keby bol aj akokoľvek zlý. Platne spovedá, platne krstí, platne sobáša, jeho sv. omša je takej nekonečnej ceny, ako aj omša najsvätejšieho kňaza tu na zemi.

4. A j k s l a b é m u k ň a z o v i s a s p r á v a j ú c t i v e, c t i s i t e n ú r a d, ktorý on zastáva. Sv. František povedal, že nechce vidieť na kňazovi jeho chyby, ale len to, že je kňazom.

5. M o d l i s a z a ň h o, lebo ako všetci ľudia, tak aj my kňazi odkázaní sme na božiu pomoc a na jeho milosť. Dobrí ľudia sa modlia za svojich kňazov.

6. V ý h o v o r k a n a z l ý c h k ň a z o v n á m n i c h n e p o m ô ž e a n i p r e d B o h o m, ani pred riadnymi ľuďmi. Istá pani spomenula, že keď pred ňou ľudia spomínajú zlých kňazov a na nich nadávajú, vtedy im toto povie: »T o z a c h o v á v a j t e, č o v á m k á ž u a o i n š i e s a n e s t a r a j t e«.

Zachovávaj tieto pravidlá a potom sa nikdy nepreviniš proti úcte, ktorou si povinný voči kňazom. Ctiť si musíš na nich ich vznešený úrad a ich ťažkú službu, ktorú konajú v záujme spasenia tvojej duše.

ŠTVRTÁ NEDELA PO ZJAVENÍ PÁNA.

Prečo nezavoláte kňaza?

Keď do niekoho udrie hrom, povieme, že je už mŕtvy a už mu ani kňaza nevoláme. Keď niekoho raní porážka, povieme, že už je neskoro pre kňaza, však už nevypráva, už sa nehýbe. Niekoho srazí auto, rozmliaždi voz alebo mláňačka, nevoláme kňaza.

Prečo? Lebo si povieme, že už je aj tak neskoro. »Veď sa už nehýbe«. »Už nevyprávajú«. »Už sú bez seba«. »Veď, čo si už ten kňaz s ním počne?« »Už poručeno Bohu, už je duša pred Bohom.«

Veľmi sa mýlite! Ešte nie je neskoro. Duša ešte nie je pred Bohom.

Počúvajte!

1. Vlni pribehli v noci na voze, aby som sa veľmi rýchle ponáhľal, lebo istú ženičku ranila porážka. Kočíš mi vysveľuje: »Už sú bez seba, ani sa nehýbu, nič nehovorí, neviem, ako ich budú spovedať«. »Viem, čo mám robiť«, povedal som mu na to a kone uhánaly. Prídem do domu. Všetko plače, nemocná sa ani nehýbe. Čo som robil? Vyhnať všetko von. Sadol ku posteli a nemocnej som rozprával do ucha:

»Prišiel som vás vyspovedať, som váš kapláno, ľutujte za svoje hriechy«, (a ja som hovoril ľútosť), a teraz vám dám rozhrešenie, teraz vám podám sväté prijímanie, (všetci zhikli, keď otvorila ústa), teraz vám dám posledné pomazanie«, a odišiel som.

Asi o tri dni musel som zasa ísť do tamojšej filiálky k druhému nemocnému. Prišla mi na um dobrá myšlienka. Navštívil som aj nemocnú, porážkou ranenú. Celkom zle sa cítila. Ale aspoň pár slov vládala prehovoriť a poznala ľudí. Aj Pochválen... zašepkala.

— Na veky. Amen. Mamička, poznáte ma?

— Áno, náš kapláno.

— Bol som vtedy u nich.

— Veď sa pamätám, ale bola som veľmi slabá. Nevládala som hovoriť.

— Spovedal som vás vtedy?

— Áno. Aj sv. prijímanie ste mi dali.

2. Mariška umierala, ostala ako doska. Všetko sa modlilo a matka bedákala. Mariška otvorí oči: »Čo to počujem? Čo to má byť?« sklopí oči a umiera ďalej.

3. Aj Viktorka umierala. Už bola biela ako mlieko, sklonila hlavu, aj dýchať prestala.

Na druhý deň som ju navštívil. Usmiala sa a vyprávala mi: »Však to bolo včera smiešne u nás. Ja som už umierala. Taký šramot robili tu v izbe. Sháňali hromničnú sviečku. Mama plakala, počula som, čo hovorila. Pamätám sa tak dobre, ako boli naplašení.« Skonala o dva dni.

Čo ste vybadali z týchto prípadov? To, že keď nemocný sa prestane hýbať, ešte z toho nenasleduje, že už je mŕtvy. Keď nevládze rozprávať, z toho nenasleduje, že už niet v ňom duše.

Všimnite si toho, že duša neodchádza razom z tela! Podľa učencov duša sa neodlúči od tela hneď v tej chvíli, ako sa prestane niekto hýbať a dýchať, hovoriť a cítiť. Ako dlho ostáva duša v tele, to závisí od nemoci, na ktorú človek zomiera. Keď niekto zomrie po dlhej nemoci, môžeme predpokladať, že duša je v ňom skrytá ešte aspoň pol hodinu. Ak však niekoho zastihne náhla smrť, sme predpokladáme, že ešte až dve hodiny duša ostáva v ňom.

Preto teda! Netraťte hlavu! V náhlych nešťastiach volajte si kňaza! Či je reč o utopených, obesných, rozgníavených, hromom zabitých alebo porážkou ranených, nezabúdajte na kňaza! Volajte si ho. Veď je to vaša povinnosť. Ináč sa dopúšťate smrteľného hriechu. Ratujte duše! Aspoň v poslednej chvíli!

(Ako úvod možno nadviazať toutou myšlienkou: Strhla sa búrka na mori. Apoštoli a učeníci videli, že sú v nebezpečenstve Života, a preto obrátili sa prosbou svojou na Pána Ježiša. V nebezpečenstve života pri našich spolubližných spomeňme si na Pána Života a Smrti. Zavolajme kňaza...)

PIATA NEDELA PO ZJAVENÍ PÁNA.

Sejba dvoch.

»Podobné je kráľovstvo nebeské človekovi, ktorý si zasial na roľu dobré semeno. Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ a prisial mu kúkoľa medzi pšenicu a odišiel.« Dvaja siali na jednu roľu. Každý však sial iné: jeden dobrú pšenicu, iný škodlivý kúkoľ. Keby obaja boli siali užitočnú pšenicu, bola by vyrástla krásna úroda. Keďže siali každý iné, zjavily sa okrem dobrých následkov i následky zlé.

Sejba dvoch. Áno sejba dvoch sa robí v každodennom živote.

1. Dvaja sejú v rodinách. Otec a matka do srdca svojich detí. Keď sú obaja svorní a v otázkach vážnych jednot-

ní, na výchove ich dietok prejavuje sa veľmi dobrý účinok ich dobrej výchovy. Kde však niet porozumenia a dohody medzi rodičmi, kde otec a matka v očiach svojich dietok sú viditeľní ako nepriatelia, stále si jeden druhému protirečia, tam z dietok vyrastá »zlé semeno«, zlé deti. Ak otec zakazuje to, čo matka rozkazuje, ak matka chváli to, čo otec haní, ak ani vo vážnych veciach viery, mravov a každodenného života nevedia byť muž a žena jednomyseľní, tak beda vašim deťom. Srdce vašich detí je tou roľou, na ktorej sejú dvaja nepriatelia. Preto v záujme svojich vlastných dietok, aspoň vo vážnych veciach buďte jednomyseľní, jednotní.

2. Sejba dvoch zvykne sa niekde robiť aj na školách. Kňaz má taký rozkaz, aby do srdc dietok sial dobré semeno. Naučil dietky modlitbám, pozdravu, Desatoru, spovedi. Privykal ich na kostol a vôbec, aby si z celého náboženstva zo školy odniesli aspoň toľkoto: tento svet, všetko čo je v ňom, stvoril Boh a on sa o všetko stará. Najviacej miluje nás ľudí, lebo sme stvorení na jeho obraz. Máme nesmrteľnú dušu a keď chceme si ju zachrániť pre kráľovstvo nebesné, musíme veriť všetko čo nám Pán Boh zjavil, musíme zachovať jeho prikázania a užívať prostriedky milosti. Častejšie však ako kňaz, pred tými istými školskými lavicami stojí učiteľ alebo učiteľka. I on, alebo ona má na to právo, aby rozsievali do dietok semeno. Majú rozkaz, aby z tých dietok vychovali múdrych ľudí a dobrých občanov. Keď má učiteľ dobrý charakterný základ, rozsieva pred školskými deťmi také pravdy, ktoré sa neprotirečia cirkvi. Keby však mal sa niekde dotknúť takých vecí ktorým sa nerozumie, múdrejšie urobí, keď bude mlčať a vec ponechá na kňaza. Ak však pred školskými deťmi stojí ľahkomyseľník, alebo samopašná ženština, takýchto musia rodičia dietok pokladať za nepriateľov svojich detí, a v smysle možnosti zákona postarať sa o to, aby »nepriateľský človek« nerozsieval svoje sprostosti do srdc dietok. Rodičia, nezabudnite, že i na školské deti vy máte prvé a najvyššie právo.

3. Sejba dvoch robí sa vo svete vôbec. Kristovo učenie je pšenitou tohto sveta. Dobrá je sejba Pánova. Že však je na svete mnoho zlého semena, veľa hriechov, veľa pohoršení, veľa skazy, o tom vie každý z vás. Kde sa to všetko vzalo? Nepriateľský človek to spravil. Kristovi nepriatelia, čiže falošní rozsievачi z nenávisti to spravili.

Rastie pšenica. Rastie i kúkol'. Rastú spolu. Dobrý so zlými. Slnko svieti obidvom skupinám. Dážď padá na všetkých. Spolu žijeme ako zeliny s bylinami. Predivné to spojenie medzi dobrom a zlom. No to bude trvať len do žatvy tohto sveta. Rozriešená bude sejba dvoch, keď zlo hodí sa na oheň a dobro pôjde do stodoly Pánovej.

Dobré semen opôjdena stôl Pána. Keď sv. Ignáca Antioškého mali už mučiť a keď do jeho ušú dorážal z neďalekej klietky rev silných levov a vyhladovaných tigrov, on stál nepohnute a smele hovoril: »Ja som pšeničné zrno a musím byť zomletý zubami divých zverov a ako čistý chlieb budem predložený na boží stôl.«

Čo bude s nami v čase veľkej žatvy tohto sveta? Už teraz starajme sa o to, aby sme boli dobrým semenom, ktoré má byť odložené do stodoly nebeského Hospodára.

SIESTA NEDELA PO ZJAVENÍ PÁNA.

Maličkosti.

Aj zrno horčičné, aj kvas sú maličkosti, ktoré i najmenší človek vo svojej dlani udrží. Že však maličkosť nie je vždy maličkosťou, to vidieť z dnešného podobenstva, lebo z malého zrnka vyrástol veľký strom a z trošku kvasu skysly tri merice múky. Maličkosti môžu mať následky veľké. Treba si preto maličkostí všímať.

1. Maličkosti si treba všimnúť. Nie však vždy.

a) Zahodené papieriky, gombičky alebo drievečka, keby sme na ulici sbierali, urobili by sme sa smiešnymi.

b) V peňažných záležitostiach tiež nesmieme ísť až na posledný halier. Získali by sme si titul »držgroša« a »lakomca«, keby sme ani nejedli, ani riadne sa neobliekali, ani neplatili iné spoločensky obvyklé formality.

c) Škrupulantami nazývame tých, ktorí sa duševne trápia nad každou zbytočnou maličkosťou. Vidia hriech v každom slove, v každej myšlienke a rozmyšľajú nad každou písmenou v modlitebnej knižke. Je to duševná choroba, ktorá sa obyčajne tak skončí, že ten alebo tá, ktorí preciedzajú komárov, naraz prehltnú voľa.

d) V spoločenskom styku s našimi priateľmi, susedmi a ostatnými bližnými tiež nesmieme tancovať na každej sprostej maličkosti. Urobilo by to z nás ľudí »úradných« a spoločensky nepríjemných. Pre našu vymeranosť a vypočítavosť, každý by za naším chrbtom povedal: »chvalabohu, že už odišiel.« Boli by sme figúrkami z gašparkovského divadla. Lepšie budeme robiť, keď sa budeme v spoločenskom styku spravovať slovami apoštolovými: »Jeden druhého ľarchy znášajte a tak vyplníte zákon Kristov.«

2. Niekedy ľudia pochodia zle, keď si nevšimnú maličkostí.

a) Iskra, vypadnutá z rušňa uhánajúceho vlaku už neraz podpálila celé hory a celé obce.

b) Deti hrajúce sa s ohňom, v krátkej chvíli spravily so svojich rodičov úplných žobrákov.

c) Pieskové zrnko v ľudskom oku pripravilo nás o zrak.

3. Duševný život má tiež svoje maličkosti. Tieto nikdy však nie sú malichernosťami, ale sú základom a začiatkom veľkých vecí. Pre náboženský život platia slová starého porekadla: »gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo«. To znamená, že kvapka vody nerozrazí kameň svojou silou, ale svojím častým padaním... Spomeňme na to príklad z duševného života: Malý žart, ktorý počuješ proti čistote, ešte ňa azda neučinil nečistým. Ale nech sa to častejšie opakuje, príde do toho tvoje zaľúbenie a ani nezbadáš, keď už si v ťažkom hriechu a vo verejnej hanbe. Prvý pohárik alkoholu svojou silou nespraví z teba žobráka. Povieš aj ty sám: veď to je maličkosť. Jeden pohárik volá druhý, druhý volá tretí a po krátkom čase cez krčmové dvere vojde celý tvoj majetok. Každá veľká duševná skaza začala sa maličkosťami. Ale i každá veľká duševná dokonalosť začala sa plnením maličkostí. Keď nechceme do veľkých hriechov upadnúť, musíme vedieť odporovať od počiatku, ktorý obyčajne býva maličkosťou. Nebuďme ľahkomyselní a nehovorme na všetko, že na tom nezáleží, že to je malichernosť, ktorá nemá významu. Veď z takých malicherností pozostáva celý náš život. A dobre život na zemi viesť, to nie je malichernosť. Usilujme sa, aby raz aj nám povedané boli slová :»Služobník verný, keďže si bol verný v malých veciach, nad veľkými ňa ustanovím. Vstúp do radosti tvojho Pána.«

NEDELA DEVIATNIK.

Staňme sa robotníkmi vo vinici Pánovej.

Máme pred svojím zrakom najhorlivejšieho robotníka, Ježiša Krista, ktorý usilovne chodil po všetkých mestách, mestechách a dedinách. Ohlasoval evanjelium o kráľovstve božom, vyučoval po synagogách a uzdravoval všelijakú nemoc. A vidiac toľko utrápených ľudí, toľko biednych a opustených, toľko sa povaľujúcich, ľutoval ich. Zdalo sa mu, ako by videl pred sebou na piesčiniach sa potulujúce ovečky, vyhľadované a smädné, žalostne plačúce za svojím pastierom, ktorého ne-

majú. Zdalo sa mu, ako by videl pred sebou najúrodnejšiu roľu, ktorá priniesla najhojnejšiu úrodu! Samé klasy, klasy plné a ťažké. Sú už zrelé na kosenie, skláňajú svoje zlaté hlavy, ako by prosily a volaly žencov k sebe. Ale niet ich. Čas žatvy prišiel, a robotníci neprišli. I rozbolelo sa božské Srdce Ježišovo. To Srdce, ktoré túži po spasení všetkých ľudí a ktoré horí veľkou žízňou, a preto riekol svojim učeníkom: »Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo. Proste teda Pána žatvy, aby si poslal robotníkov do žatvy.«

Veľká žatva, málo žencov. Mnoho práce, málo pracujúcich. Táto žalostná skutočnosť až tak kričí z evanjelia, ktoré sa v dnešnú deviatnikovú nedeľu v našich kostoloch číta. Evanjelium podľa Matúša 20, 1—16. Hospodár má veľkú vinicu, ktorú si sám nestačí obrobiť, a preto si hľadá robotníkov. A učinil tak niekoľko ráz cez deň. Podľa nášho časového zadelenia, išiel včas ráno na tržisko. O deviatej povolal zas ďalších robotníkov. Nestačilo mu to, a znova o dvanástej a tiež o tretej hodine doviedol ďalšie skupiny pracujúcich. Ba ešte aj o piatej hodine večer, keď sa už zotmievalo, robotníkov, ktorých nikto nenajal, poslal do svojej vinice.

Tomuto podobenstvu takto rozumejte: Vinicou je Cirkev katolícka. Hospodárom je Kristus Ježiš. Robotníci vo vinici — to sme my. Rozmanitý čas pozvania do práce, pripomína nám našu rozmanitosť v rokoch. Tí, čo pracovali od rána vo vinici, to sú tí, ktorí veria v Boha, poslúchajú Cirkev svoju a žijú vzorným životom už od svojej maličkosti. Tí však, ktorých hospodár zavolať o jedenástej, to sú tí, ktorí sa dali na dobrý život vo svojich mužských rokoch alebo ako dospelé ženy. Ich mladosť nebola síce službou Bohu a jeho Cirkvi, ale v poludňajší čas svojho života dostali sa do vinice Pánovej ako užitoční pracovníci a pracovníce. A tí robotníci, ktorých našiel hospodár až večer a až večer prijal do svojej vinice, to sú tí mužovia a ženy, ktorí až vo svojej starobe navrátili sa k Bohu a aspoň posledné roky svojho života chcú zbožne stráviť a venovať sebe a dobrým pokáním si zaslúžiť odplatu.

Katolícka cirkev je peknou a zaujímavou vinicou. Preto je taká zaujímavá, že sú v nej malé nevinné dietky, miláčkovia Ježišovi. Sú v nej charakterní mladíci a čisté devy. Sú v nej statoční mužovia a dobré sväté matky. Sú v nej kajúci starci a starency. A všetci títo pracujú svorne a spoločne na šírení kráľovstva božieho na zemi. Obrábajú vinicu a polievajú ju, či už slzami kajúcnosti, či už radosným spevom nevinnéj mladosti. Jedni dostávajú odmenu po celoživotných útrapách, iní po krátkej, ale usilovnej kajúcnosti... To je už vecou božou. On všetko tak dobre riadi.

Keď počuješ o tomto dnešnom evanjeliu, o hospodárovi, ktorý niekoľko ráz vyšiel na námestie, tu si pripomeň, že t e b a h ľ a d á a v o l á ť a do práce. Dobrú odplatu ti sľubuje. Preto nepostávaj záhaľčive, neži ľahkomyseľne. Pracuj vo vinici Pánovej a zaslúžiš si život večný.

PRVÁ NEDEĽA PO DEVIATNIKU.

O hádzaní hrachu na stenu.

So záujmom sledujeme podobienstvo dnešného evanjelia o rozsievачovi: »Vyšiel rozsievач rozsievať semeno. A keď rozsieval, jedno padlo vedľa cesty a pošliapalo sa a vtáci nebeskí pozobali ho. A iné padlo na skalú a vzišlé uschlo, pretože nemalo vlahy. A iné spadlo medzi trnie a spoluvzrastajúce trnie udusilo ho.« Súčasne naším srdcom prebehne akýsi bolestný pocit nad nezdarenou prácou a námahou usilovného rozsievачa. Jeho sejba nepriniesla mu príslušnú úrodu.

Máme dnes na mysli všetkých usilovných rozsievачov pravdy a lásky, ktorí však nemôžu sa dopracovať túženého a zaslúženého výsledku. Ich sejba je bez úrody, ich práca bez úžitku, ich prosba bez splnenia, ich námaha bez odmeny. Ich niekoľkoročná námaha a starostlivosť je iba akýmsi hádzaním hrachu na stenu. Inak to, bohužiaľ, ani nemôžeme povedať.

Máme na mysli predovšetkým kňazov-kazateľov, ktorí idú svoje plúca vykričať a takmer 80 ráz do roka neúnavne vystupujú na kazateľnice, aby rozsievali slovo božie medzi tých, ktorých vidia potopených v tme hriechu a zahlúšených starosťami o každodennosť. Nejednen kazateľ rád by svoj ľud vytrhol z bahna opilstva, odučil ho od zlého zvyku pravotenía pre každú malichernosť, alebo zamedzil nočné túlačky 16-ročných mladíkov... Prosí a hrozí rodičom. Prosí a napomína samopašné pokolenie. Prosí ako otec duchovný, hrozí ako zástupca Kristov, ktorý bude raz zodpovedať za každého svojho veriaceho. A to všetko zdá sa byť daromné. Dedina má svoje dve radosti. Opilstvo a telesné rozkoše. A od toho neodstúpi ani za cenu kráľovstva nebeského. To je pre nich »radosť zo života«. A čo iné máme na svete? povedia si, a kňazi nám to chcú odobrať. Kňaz nemôže byť spokojný, keď zlo nemôže zamedziť, ba musí sa dívať, že ľudia sú úmyselne zlí a chcú byť nasilu bezbožní.

Ľud nám nielen že spí, ale už je aj hluchý. Keď aj trochu verí v Boha, nerobí si z neho nič. Majú radi kňaza, dokiaľ ich to nič nestojí.

My kňazi, badajúc, že nemôžeme zastaviť skalú skazy, ktorá sa valí dole našimi dedinami, musíme plakať nad hynutím našich smejúcich sa ovečiek, ktoré viacej milujú tmu ako svetlo. »Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, ktorí boli poslaní k tebe: koľkokrát chcel som shromaždiť tvoje dietky tak, ako sliepka shromažďuje svoje kurence pod krídla, a nechcel si.« Týmito slovami ľutoval Kristus svoje mesto, ktoré miloval a ktoré ho predsa nechcelo. I my ľutujeme svoje dediny a svoje mestečká, v ktorých nechávame svoju mladosť a zdravie, pre ktoré pracujeme dňom-nocou a oni z toho nechcú nič rozumieť. Nie sme hodní svojej mzdy a závidia nám ešte aj to bohoslužobné rúcho, v ktorom za nich konáme, prednášame obeť spravodlivému Bohu. Keď ich prosíme, smejú sa nám. Keď sa vyhrážame, tým viac oni. Keď chceme od nich preč, tešia sa, že príde druhý... Nemôžeme prekričať duševnú hluchotu a ľarbavosť srdca. Keď tak ideme okolo niektorého farníka po dedine, cítime, že zadíva sa na nás ako by sa nás chcel opýtať: »na čo si ty tu?«

Za všetko sme však povďační božiemu riadeniu. I za to, že nám dopraje dívať sa na hynúce duše, ktoré nenachádzajú vo svete nijakú náhradu za strateného Boha.

Boh však chce, aby sme Vám slúžili a vaše duše k životu večnému zachránili. Nesmie nám na tom záležať, že naše slovo a božia milosť padá medzi trnie, na skalú alebo na cestu. Keby bol v dedine len jeden človek, ktorý verí v Boha, ktorý sa bojí Boha uraziť a chce dôjsť k večnému spaseniu, a ostatní ľudia by nechceli Bohu slúžiť, i ten jeden človek, i tá jedna nesmrteľná duša si zaslúži, aby kvôli nej v tej dedine žil aj kňaz a preňu pracoval, modlil sa a trpel.

DRUHÁ NEDEĽA PO DEVIATNIKU.

Ľudia, ktorí nie sú nič.

Spomínam si na list, ktorý som dostal nedávno. V liste medziiným bolo napísané aj toto: »Som celkom znechutený a nenachádzam nijakej radosti, lebo cítim, že som velice opovrhnutý. Cítim, ako by ma všetci ľudia od seba odhodili a za nič nemali. Skoro nikto ku mne slova neprehovorí, som na ľarchu sám sebe. Vidím, že nič nie som...«

Keďže takáto bolesť môže sa skrývať vo veľmi mnohých srdciach, tak nebude škodiť, keď dnes v krátkosti dáme na to nábožnú odpoveď, dnes najviac preto, že v dnešnej epištole tiež počuli sme výraz: »nič nie som«.

1. Človek musí najprv o sebe mnoho a mnoho premýšľať, aby mohol o sebe vypovedať: nič nie som. Keby tak povedal prenáhľene, strašne by odsúdil sám seba. Nepochybujeme o tom, že nájde sa aj taký človek, ktorý môže o sebe p r a v d i v e povedať: nič nie som.

2. L e g e n d a h o v o r í, že kedysi Pán Boh rozdával vtáčatkám hlas. Každý vtáčik mal taký hlas dostať, aký záslužný dar prinesie Pánu Bohu, teda podľa svojej zásluhy. Vtáci sa rozleteli po celom širom svete a hľadali pre Boha súce dary. S t r a k a našla kus zlata a radostne letela pred Pána Boha. Boh pohliadol na zlato, roztopil ho a zo zlata neostalo nič. Priletel h a v r a n a priniesol zdochlinu. Stehlík priniesol kvietok, škovránok poľné ovocie a každý iné, podľa toho, ako si to predstavoval, čo je Pánu Bohu najmilšie. Čo však to bolo!? Priletel s l á v i k a priniesol v zobáčku slzu, ktorú zachytil na líci na cintoríne plačúcej sirotky. Slávika odmenil Boh najkrajším hlasom. Pravda, čudné je nám to, mirabile est oculis nostris, že pred Bohom zlato, kvety a ovocie je nič, je menej, ako slza sirotky! Slza lásky je pred Bohom hodnotou!

Všimnime si, ako idú boháči do jeruzalemského chrámu a hádžu veľké almužny. Pán Ježiš ich pozoruje a nemá v nich zaľúbenia. Prichádza chudobná vdova a dáva svoje dva haliere. Tieto haliere pochválil Pán Ježiš a hovoril o nich, že sú viac hodné, ako veľké peniaze tých ostatných.

Alebo ako milo nám padne dnes počúvať s l o v á s v. P a v l a : »Čoby som hovoril všetkými jazykmi ľudskými a nemal by som lásky, bol by som ako zvučná meď a ako cvendziaci cymbal. A čoby som mal proroctvo a znal všetky tajomstvá a všetku vedomosť, a čoby som mal všemožnú vieru, tak, že by som hory prenášal, a nemal by som lásky, nič nie som. A čoby som rozdal chudobným na pokrm všetok svoj majetok, a čoby som vydal svoje telo tak, že by som zhorel, n e m a l b y som lásky, nič mi to neosoží.« K týmto krásnym Pavlovým slovám pridáva sv. Augustín: že nič neosoží trpieť, nič neosoží krv vylievať, nič neosoží spálenie, keď chýba láska. P r i d a j l á s k u, v š e t k o j e o s o ž n é: o d o b e r l á s k u, v š e t k o j e n i č.

3. P r i a t e ľ u. Každý, kto si v srdci skormútený nad sebou. Uznávaš teraz, že vo svete je mnoho všeličoho: mnoho sa pracuje, mnoho sa obetuje, mnoho sa reční, káže, radí... mnoho sa trpí, a predsa pred Bohom má to inú hodnotu ako pred ľuďmi. Čo je pred ľuďmi nič, nemusí byť pred Bohom nič, a čo pred ľuďmi mnoho, možno, že bude pred Bohom nič! Slza lásky a dva haliere chudobnej vdovy... Všetkému, čo hovoríme, robíme, trpíme, myslíme

a obetujeme, dodáva hodnotu láska k Bohu a čistá láska k bližnému. Ako sa stratí, hoci aj krásny, zvuk cymbala, tak sa stratí pred očami Božími všetko pekné, drahé a vzácne, čo ľudia konajú na svete, ale nekonajú to z lásky k Bohu a k bližnému! Čo teda osoží človeku, keby celý svet získal? Keby na seba všetku krásu navešal, do svojej stodoly všetku úrodu posväžal a do svojej vkladnej knižky peniaze celého sveta vložil? To by bolo preňho trápením ducha a jeho istou mravnou záhubou. Stratil by sa pred Bohom, ako malá pleva. Ničím na svete nevedel by si kúpiť kráľovstvo nebeské, ak by nemal lásky. Prvé a najväčšie prikázanie je, bolo a bude až do konca sveta: Milovať budeš Boha nadovšetko a bližného svojho ako seba samého.

PRVÁ NEDELA PÔSTNA.

1. Nielen na samom chlebe žije človek.

Sme v čase veľkého pôstu. Už evanjelium prvej nedele predstavuje nám Krista, idúceho preč od ľudu, idúceho na púšť. Aby sa tam pôstil 40 dní, modlil a rozjímal. Iných vedel nasycovať aj zázračne. Ale pre seba, keď bol od pôstu vyhladnutý, nechcel premeniť kamene na chleby, ale povedal: »nielen na chlebe žije človek«. Nezaujímal ho sláva a všetky kráľovstvá sveta, ktoré mu pokušiteľ ponúkal, lebo zaiste okrem majetkov a slávy duch ľudský odkázaný je aj na iný pokrm. Podľa Kristovho príkladu potrebné je aj nám, aby sme sa aspoň vo veľkopôstnom čase venovali vážnym pravdám, modlitbám, rozjímaniam, telesnému a duševnému pôstu. Lebo nielen na samom chlebe sa zakladá náš život. Koľkí majú chleba dosť, a predsa nie sú nasýtení. Koľkí sú obsypaní slávou, obdarení kráľovstvami, horami a peniazmi, majú všetko — a predsa cítia, že im chýba čosi... Taký je človek. Ba vlastne jeho duša. Všetko ju na tomto svete zaujíma, ale nič ju nenasytuje. Ako telo naše sa nenasyti vetrom a prachom, tak ani duša sa nenasyti chlebom a bohatstvom. Nielen na samom chlebe žije človek, ale aj na zdržanlivosti od neho.

Boh žiada od nás zdržanlivosť. Už prví ľudia nesmeli jesť ovocie so všetkých stromov. Kain a Ábel neponechali si všetku úrodu, ale obetovali z nej Bohu. Desatoro Božích prikázaní v mnohom obmedzuje človeka. Nesmieme hocičo myslieť, nesmieme hocičo rozprávať, a nesmieme hocičo robiť. Päťtoro cirkevných prikázaní tiež nás od mnohých vecí

zdržuje. Ako žili ľudia v prvých časoch kresťanstva? Veľké a mnohé pôsty sa dobrovoľne zdržiavali. Život o chlebe a o vode, to nebola nijaká zvláštnosť. Koľkí dobrovoľne zbičovali svoje telo, aby skrotili jeho žiadostivosť. Mnohí s najväčšou radosťou rozdali majetky, utiahli sa na púšť, vstúpili do najpríšernejšieho kláštora a našli tak svoje tuzemské šťastie a večné spasenie.

Poznali aj pohania nejakú zdržanlivosť? Poznali. Vestálske panny viedly čistý a zdržanlivý život. Budhistickí fakíri mŕtvili svoje telo. Mohamedáni cez mesiac september zachovávajú najprísnejší celodenný pôst. Pohanský lekáť Galenus každý desiaty deň sa postil.

A dnešné časy? Tak sa zdá, že dnešná doba nechce uznať za duševný pokrm telesnú zdržanlivosť. Dnes si myslíme, že len na samom chlebe žije človek. Spravujeme sa heslami: e d e, b i b e, l u d e. Ede, najedz sa čohokoľvek a kedykoľvek. Nijaký zákon sa ti do žalúdka nemá čo starať! Bibe, napi sa, a to ti neškodí. V zime ohrieva a v lete chladí! Lude, zabav sa! Nebuď samotárom, ale spoločenským, priateľským a každému príjemným! Naša doba chcela mať všetko, po všetkom zakázanom natŕča ruku, trhá zakázané ovocie, a preto je stále taká nenajedená, taká hladná!

Keď zaprieš sám seba dobrovoľne, vezmeš na svoje plece svoj križ, to budeš Krista nasledovať! Tvoje telo bude vtedy spokojné, zdravé, a zachováš si ho i pre život večný, keď ho budeš držať na rozumnej uzde a nedovolíš mu, aby bojovalo proti duchu.

2. Svätý pôst sa začína.

H. G. Wells je ctíhodným vyše sedemdesiatročným starčekom. Zvečnil si už svoje meno, lebo napísal dejiny sveta, známe pod menom »História sveta.« Wells však zvečnil svoje meno aj pre Cirkev, lenže smutným spôsobom, lebo Cirkev bude naňho spomínať ako na svojho nepriateľa, ktorý svojím spisovateľským talentom vysmial všetky najväčšie a najsvätejšie tajomstvá viery a najzákladnejšie pravdy mravného života. Jeho »História sveta« je totiž ateistickou a materialistickou knihou, z ktorej nedýcha láska k Bohu, ani chuť k duševnému životu.

Nedávno (1938) Wells oslavoval svoje sedemdesiatiny, a veľká skupina veľkých mužov prišla mu blahoželať. Z úst každého odznely pochvalné reči, a všetci sa usilovali oceniť jeho nesmierne spisovateľské zásluhy. Po všetkých rečiach a rečičkách povstal Wells a povedal týchto niekoľko viet: »Pýtate sa

ma, ako sa cítim dnes? Poviem vám: zle. Nenávidím všetko. Cítim sa ako malý chlapec, sediaci na dlážke. Mám okolo seba hračky a zabávam sa. Tu odrazu mi do izby príde moja ošetrovateľka a povie mi: »Už je neskoro. Odlož hračky a poď spať«. — Tieto Wellsove slová patria medzi jeho najmúdrejšie výrokky. Sú slabou nádejou, že na sklonku svojho života zobudí sa zo svojho ateistického zabávania s hračkami života. Jeho 70-ročné telo cíti únavu a potrebu akéhosi spánku, z ktorého by nemalo ráno vstať. Všetko okolo seba vidí ako malicherné hračky, ktoré treba tu nechať, a ísť spať. Ruky nevládzu pracovať, nohám sa nechce kráčať, oči dobre nevidia, uši sú už všetkým prehlúsené, srdce je nespokojné a odhadzuje od seba všetky baviačky a pýta si odpočinok. Odpočinok, ktorý kedysi hľadal aj sv. Augustín. Nespokojné je srdce naše, kým nespočinieme v Tebe, ó Bože.

Podobné myšlienky preletujú našou myslou v týchto dňoch, keď sme začali vážnu dobu cirkevného roka. V stredu klačali sme pred kňazom a nechali sme si svoje čelo poznačiť prachom a popolom. Mŕtvy prach sa nám pritlačil na naše ešte živé čelo, spadol nám na líce... kňaz išiel od nás ďalej, a počúvali sme neustále sa opakujúce slová: »memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris«. Pamätaj, človeče, že prach si a na prach sa obrátiš. — Škaredá streda nejednému z nás dala napomenutie, aby zanechal hračky tohto sveta a myslel na niečo vážnejšie. Veď pomaly sa každému približuje večer jeho života a bude treba ísť spať. Bude treba ísť kosti složiť a dať ich večnému odpočinku. Už máš 60-70-80 rokov života. To je už tvoj večer. Už by si mohol zanechať zabávanie sa v hriechoch, naháňanie sa za rozkošami a šúchanie sa po podlahe za mamonou tohto sveta. Treba ti ísť na odpočinok, ktorý, možno, už nemáš ďaleko. Unavení sme všetkým, čoho sme cez naše pekné a dlhé žitie užili, ale ničoho sme sa nenasýtili a nespokojným otvoreným náručím tak radi by sme vleteli do náručia Toho, v ktorom je večný odpočinok.

» Má r n o s ť n a d m á r n o s t i a v š e t k o j e m á r n o s ť ! « Toto bude rozprávať naše chladné telo, keď ho prídu navštíviť príbuzní, aby sa pomodlili za naše spasenie. To im povie naša mŕtvola, odsúdená na rozsypanie. A iné im nič nepovie.

P a m ä t a j . č l o v e č e , ž e p r a c h s i . I v t e d y s i b o l l e n p r a c h , k e d ť s i v o f a š i a n g o v o m č a s e h r i e š n e h ý r i l , k e d ť s i v o p i l o m s t a v e n e s t y d a t o s t i h o v o r i l a r o b i l a m e n u b o ž i e m u s t r a š n e s a r ú h a l . B o l s i p y š n ý p r a c h . O d l o ž h r a č k y a h l ú p o s t i ž i v o t a . K r á s n y m a ž i v ý m k v e t o m b o l o d o n e d á v n a i t o , č o s a n a P o p o l e č n ú s t r e d u d o l u t v o j i m č e l o m s y p a l o . I t y s a n a p r a c h o b r á t i š . T á t o n e v y h n u t n o s ť t e l e s n é h o ž i v o t a n e c h j e v š a k a j p r e t e b a v y k ú p e n í m n e z o m i e r a j ú c e h o d u c h a .

Svätý pôst sa začína — k pokániu nás napomína — zavčasu hnev boží krotiť — od trestu sa oslobodiť. — Hriešny život zanechajme — pokániu sa odovzdajme — horké slzy vylievajme — staré viny sotierajme.

DRUHÁ NEDELA PÔSTNA.

Naše premenenie.

Dnešné evanjelium nám opisuje premenenie Ježišovo. Stalo sa na hore Tábor v prítomnosti troch najvýbornejších učeníkov. Ježišova tvár zaskvela sa ako slnko a jeho šaty zbelely ako sneh. Oči učeníkov nemohly zniesť túto premenu, preto hneď padli na tvár a veľmi sa báli. Smrteľný človek neznesie zjav slávy nebeskej a naše tuzemské oči nie sú navyknuté na takú mimoriadnu premenu. Ako kedysi Židia, odpočívajúci okolo hory Sinaj a tam očakávajúci návrat Mojžiša, nemohli hľadiť do jeho tvári, a nemohli zniesť nebeskú krásu jeho tváre, ktorá sa mu leskla ako slnko: podobne i apoštoli slabými boli pochopiť a precítiť krásu premeneného Majstra. .

2. Uvažujúc o premenení Kristovom, radi myslíme aj na milú premenu, ktorá je okolo nás. J a r p r i c h á d z a k n á m. Všetko sa prebúdzá k novému životu. Pre naše oči najpríjemnejšia farba, farba nádeje, zeleň, skveje sa zasa v našich záhradách, na našich lúkach, a lesoch. I stromy sa prebúdzajú k životu. Všetko okolo nás je kŕmené rannou rosou a lúčami slnka.

3. A preto voláme po premene i najdokonalejších tvorov božej prírody: Ľ u d í. S katolíckych kazateľníc ozýva sa prosebný hlas kňazov, ktorí volajú svojich veriacich, aby si ráčili vykonať svoju veľkonočnú povinnosť. Pri tejto príležitosti i my voláme na každého katolíka, aby dožil trochu úľavy svojmu srdcu a shodil so svojej duše celoročnú ťarchu nedovolených myšlienok, rečí a skutkov. Prevedte vo svojom kresťanskom nátri premenu. Zaskveje sa vám vaše srdce ako slnko a zbelie vám duša ako sneh. .

»Kto nepozera so žiadostivosťou na spovedelnicu? Kto si neželá v žalosti hryzenia svedomia, neistý súc o odpustení božom, počuť ústa, ktoré by mu mocou Kristovou mohli povedať: Choď v pokoji, tvoje hriechy sú ti odpustené?« (Naville). — V y, ktorí sa dobre a radi spovedáte, povedzte tým, ktorí sa spovede boja, povedzte m, že to, čo im chýba, čo by oni tak radi pre svoju dušu našli, nachádza sa v dobrej

spovedi. Čisté svedomie, pokojná myseľ, spasenie duše, mnoho ráz zdravie. To je odplata za tú malú dôvernosť, ktorú prejavíš svojmu spovedníkovi, duševnému lekárovi.

Dieťa keď aj sa bojí špinu umyť so svojej ruky, a keď aj nerozumný chorý skrýva svoju chorobu pred lekárom, nerob ty podobne! Nie si už dieťaťom, a azda ani nie nerozumným chorým. Si dospelá. Si dospelý a svoju dospelosť prejav pri reformovaní svojho srdca. Neboj sa toho, čo ťa uspokojí a nevyhýbaj tomu, čo ti dá chuť k životu, a tiež neutekaj pred Bohom, ktorý ťa všade čaká s otvoreným náručím.

»Nechže ani jeden hriešnik nepovie, že zhrešil v tajnosti a že on sám si to vybaví s Pánom Bohom. Keď svoje hriechy v srdci opláčem, to stačí na to, aby mi Boh odpustil. — Lenže keby postačilo spovedať sa len Bohu, márne by bol povedal Kristus apoštolom: čo rozviažete na zemi, bude rozviazané i na nebi... Nie je teda dosť spovedať sa len Bohu, ale spovedať sa musíme i tým, ktorí od neho dostali moc rozviazať a zaviazat'« (Sermo 2 in ps.) Napísal to veľký kajúcnik, sv. Augustín. Od neho nám zostala táto kratučká, ale nekonečne cenná veta o spovedi: »Aut confiteri, aut mori«. To značí: alebo sa vyspovedať, alebo zomrieť.

Alebo sa vyspovedať, alebo zomrieť. Alebo sa zbaviť farchy hriechov, a hryzenia svedomia — alebo zomrieť v tom, ale tak nežiť. Nie však tak zomrieť. Nezahynme v svojich hriechoch, ale premeňme sa k novému životu.

TRETIA NEDELA PÔSTNÁ.

1. Menej ohľadu na ľudí, viac ohľadu na Boha!

Ku Kristovi priviedli nemého a diablom posadlého človeka. Kristus vyhnal z neho diabla a nemý začal rozprávať. Aký účinok mal tento Kristov skutok a akým dojmom ho vnímali okolostojaci? Rôzne. Niektorí sa divili tomu. Iní hovorili medzi sebou, že Kristus s Belzebúbom pracuje. Iní zasa ho upodozrievali a pokúšali. — A čo na to Kristus? Nezamiloval si tých, ktorí sa mu divili. Nebol zvedavý a ne-načúval tých, čo si tichúčko o ňom medzi sebou hovorili. Nezľakol sa a nebál sa tých, čo ho pokúšali... Aj ty, keď niečo vykonáš, alebo vykonať máš, mnoho ráz musíš zbadať, že niektorí sa ti divia, iní si medzi sebou všeličo hovoria, a zase iní ťa pokúšajú a upodozrievajú. Ako sa máš zadržať? Keď dobre robíš, nehľad' ani na chválu, ani na hanu, ani na udivenie, ani

posmech, lebo kto stále dbá o mienku kadekoho, ten: 1. dáva prednosť ľuďom pred Bohom, 2. dopúšťa sa veľkej nespravodlivosti, 3. zanedbáva svoje povinnosti, 4. stratí úctu.

1. **D á v a p r e d n o sť ľ u d u p r e d B o h o m.** Koľko prípadov by sa tu dalo naspomínať. Adam zhrešil kvôli Eve. »Súhlasil, lebo tak sa to stáva, že nech radšej je Boh obrazený, než aby sme si z priateľského človeka urobili nepriateľa« (Augustinus super Gen. ad lit. 1, 11. c. 42. n. 59.) Židovský kráľ ponosoval sa Samuelovi prorokovi: »Zhrešil som, lebo bál som sa ľudu a poslušol som jeho hlas« (I. kráľ. 15, 24). Na čo ešte viac prípadov spomínať, Veď ich je plný svet. Každodenne vidíme, ako sa dáva prednosť ľudu pred Bohom, a čím je toho ohľadu na ľudí viacej, tým menej hľadáme na vôľu Boha.

2. **D o p ú š ť a s a n e s p r a v o d l i v o s t i.** Najjasnejší dôkaz máme na Pilátovi. Pred ním stál nevinný Kristus. Sám dosvedčil, že nenachádza na ňom nijakej viny. Ale stál tam aj veľký zástup ľudu, ktorý reval a vyhrážal sa Pilátovi. Pilát urobil po vôli zástupu a dal Krista ukrižovať. — A dnes tej úradnej nespravodlivosti je až mnoho. Aj neúradná nespravodlivosť je viditeľná v našom prostredí veľmi často.

3. **Z a n e d b á v a s i s v o j e p o v i n n o s t i.** Kňaz Alban Stolz mal vo svojej farnosti istú veľkú paniu, ktorá však nechodievala do kostola, ani nepristupovala ku sviatostiam. Priзнаla sa však, že by to všetko rada spravila, ale čo by ľudia mysleli a čoby hovorili? Alban Stolz jej slušne povedal: »To vás tak trápi? A to vás nebude trápiť, čo povedia ľudia vtedy, keď vy pre svoje hriechy prídete do pekla?« Odvtedy jej náboženské povinnosti boli milšie ako ľudské reči. Ak aj ty niekedy veľmi hľadáš na ľudskú mienku, pamätaj si, že to, čo tým hľadáš, nikdy nenájdeš. Hľadáš tým úctu u druhých, ale naopak: **ú c t u s t r a t í š.**

4. **S a i d s a d o z v e d e l,** že ľudia hovoria o ňom, že sa bojí, že je trocha nasmelý. Mrzelo ho to, preto na cestu, dlhú na jeden kilometer, dal nasypať pušný prach, po ňom sa prechádzal a pritom fajčil. Ľudia sa začali smiať, pokladali ho za obyčajného bojka a blázna. Tu by sme mohli spomenúť aj rozprávku, ako otec kúpil na jarmoku somára. Synáček somára viedol a otec mu ho poháňal. Stretli ich ľudia a povedali otcovi: »Ale, ale, čo si ten chlapček nesadne na somára.« O chvíľku okríkol ktosi chlapca: »Máš ty rozum? Otca necháš ísť peší. Ideš dolu«. Sadol si otec. O pár krokov kričali zasa iní ľudia: », veď to hoviadko vás obidvoch unesie«. Sadli naň obidvaja. O pár krokov zalomil ktosi rukami a kričal: »Máte vy v sebe rozum? Také slabé zviera trápiť. Až dvaja ste si museli naň sadnúť?« Zišli obidvaja s neho a otec povedal: »Budeme si tak robiť ako my chceme, a nie ako druhí chcú«. — Táto rozprávka sa

uplatňuje v rozličnej obmene v živote ľudskom veľmi často. A tak sa stáva, že kto veľmi mnoho dbá a chce vyhovieť každému, stratí verejnú úctu...

Preto ak správne niečo konáš, n'evšímaj si posmech a zlomyseľnosť. Konaj si svoju povinnosť. Maj viac ohľadu na Boha a Boh ti bude odmenou!

2. Boží prst.

V októbri 1935 bol som pozvaný na návštevu. Išiel som. Pán Ján Jánošík ma radostne privítal slovami: — Pán kaplán, mám k vám jednu prosbu. Už 20 rokov bude tomu, čo opatrujem tento obrázok... — a ukázal starý, polepený, ale krásny obrázok: Ejhľa človek. Obrázok predstavuje toho, ktorý bol pre nás bičovaný a trním korunovaný a potom od Piláta ukázaný nespokojným Židom. Krvavé kvapky zdobia jeho utrápenú tvár a zakrývajú jeho obnažené prsia. Ruky sú krížom previazané a v pravej je zlomená trstina. Keď som si obrázok prezrel, pán Jánošík mi povedal: — Rád by som vám rozpovedal svoju históriu a históriu tohto obrázka.

— Rozpovedzte mi to.

— Roku 1914 musel som ísť na vojnu. Ťažko som sa tam prebíjal až do roku 1916.

— Kde všade ste boli?

— V Galícii, v Rusku, v Rumunsku, v Taliansku, na francúzskom fronte a v Sedmohradsku.

— Boli ste aj ranený?

— Áno, až dva razy. Dostal som dve veľké rany od úlomku granáta a viacej menších. A raz som sa aj sám poranil.

— A prečo?

— Nuž, nemohol som sa už na to dívať a znášať hrôzy vojny. Keď som bol v Sedmohradsku, mal som otvorenú ranu na lopatke a jednako som musel guľomet nosiť. Keď som už nevládal, prideliili ma za nosiča munície, chodieval som pre patróny. A tu začína moja história... V dedinke Halo-Šarok mali sme skladište patrónov. Bolo to asi štyri kilometre od nás. Dňa 5. novembra 1916, musel som ísť pre patróny ja, na mňa prišiel rad. Bolo to medzi vrchmi a do dediny viedla jediná cesta, ktorú však nepriateľ každých 5—10 minút ostreľoval zo šiestich kanónov, či tam niekoho videl alebo nie... A ja som mal šťastie, lebo celou cestou ma streľba nezastihla. Až keď som bol už v Halo-Šaroku, pri prvom dome začul som streľbu. Hodil som sa na zem a začal plaziť k prvému domu, k dverám. Ležal som. A črepy z granátov lietali okolo mňa, i tu na pár krokov odo mňa vybuchol práve veľký šrapnel. Vtedy vo

veľkom zúfalstve som sa rúhal: Nieto Boha, lebo keby bol, nemohol by sa dívať na túto hrôzu. Zhnusil sa mi život a v zúfalstve chcel som siahnúť po zbrani a skoncovať so sebou... Zdvihol som hlavu a tu som zbadal na zemi tento obrázok. Nemohol som zpočiatku zrak od neho odtrhnúť. Zdalo sa mi, ako by ten ubolený Kristus hovoril k mojej ubiedenej duši: človeč, či som ja netrpel viacej ako ty? Pozri na moje rany, a to pre vás ľudí... Vtedy som zabudol na všetku svoju farchu, bolesti a nebezpečenstvo. Zahanbený a sklúčený, vzal som si obrázok bolestného Krista a napísal som naň dátum: 5. november 1916. A odvtedy bolo mi ľahšie znášať všetky útrapy života.

Bol to PRST BOŽÍ, ktorý upozornil zúfaleho vojaka, aby sa nebál trpieť. O prste božom je aj v dnešnom evanjeliu reč. Ako evanjelium spomína, Kristus Pán z nemého človeka vyhnal diabolstvo. Nad týmto zázračným činom niektorí sa divili, iní však hovorili medzi sebou, že Kristus vyháňa zlého ducha pomocou Belzebúba, knieža diabolské. A našli sa aj takí, čo žiadali od Krista znamenie z neba. Ježiš, vidiac ich myšlienky, povedal im: »Ja prstom božím vyhánam diabolstvá a zaiste prišlo k vám kráľovstvo božie.«

Či už myslíme na neviditeľnú ruku Božiu, či už na ruku Krista Boho-človeka: uznávame, že vždy to bol Prst Boží, ktorý nás od zlého zachránil, k dobrému povzbudil, úrodu požehnal, zdravie prinavrátil, hriechy odpustil a zasa to bude Prst Boží, ktorý nás raz alebo od seba odoženie do ohňa večného, alebo povolá k životu večnému v kráľovstve nebeskom.

ŠTVRTÁ NEDELA PÔSTNA.

Kristov útek.

Dnes sa číta evanjelium podľa Jána 6, 1—15. O zázračnom nasýtení zástupu. Celý preveľký zástup nasýtil z päť jačmenných chlebov a dvoch rýb. Za túto jeho božskú starostlivosť chceli sa mu odmeniť. Z kráľa nebeského chceli urobiť kráľa pozemského. Kráľa neba a zeme chceli si zvoliť za kráľa nad Palestínou. Keď však Ježiš vybadal ich úmysel, učinil pre nás všetkých príkladný čin. Písmo píše: »Keď teda Ježiš poznal, že chcú prísť, aby ho chytili a učinili kráľom, ušiel znovu na horu on samotný.« Kristov útek je aj pre nás poučením, aby sme niekedy aj my tak spravili.

Pred bláznom, opílcem a zúrivcom najmúdrejšou obranou a ochranou je útek. Keď vyhneme stretnutiu s takými ľuďmi, vyhneme všetkým neprijemnostiam. Ku trom vyššie spomenutým nebezpečným ľuďom musíme pripojiť i štvrtého, a to je: pokašiteľ. Nikto nemôže byť tak istý o sebe, že obstojí v dobrom pred hocikým a nikto nesmie ostentatívne nebezpečenstvo milovať. Ku klesnutiu do zlého mnoho netreba, lenže na útek stačí trocha odvahy. Kto miluje nebezpečenstvo, zahynie v ňom.

V Lessingovej truchlodráme »Emília Gallotti«, dcéra Emília je unesená svojím chvíľkovým a náruživým zbožňovateľom a držaná v jeho zajatí. Dostane sa ku nej na šťastie aj jej otec. Uspokojuje ju tým, aby sa ničoho nebála, aby mala pevnú vôľu a všetko sa dobre skončí. Emília však neúprosne prosí svojho otca, aby jej dopomohol ujsť, lebo nechce sama zostať s neznámym mužom. Keďže útek nie je možný, prosí zbožná dievčina svojho otca, aby jej dokázal svoju otcovskú lásku takým spôsobom, ako to kedysi za onoho času otcovia dokázali svojim dcéram, ktorých česť a poctivosť nadovšetko milovali. »Otče môj, zabi ma touto dýkou« — »Dieťa moje, to nemôžem urobiť« — »Tak ma, otče, nemiluješ a nie si takým dobrým otcom, ako boli otcovia kedysi. Zabili svoju dcéru, aby jej zachránili nepoškvrnené srdce«. — »Dieťa moje, len jeden život máš.« — »Otče, aj poctivosť je len jedna...« Otec berie do ruky dýku a vrazí ju do srdca svojej dcéry, a, vidiac svoje dieťa zomierať, skríkne: »Čo som ti vykonal.« Umierajúca nepoškvrnená Emília tichúčko mu odpovedá: »Zlomil si ružu, prv než uväďla.«

Milý kresťane. Pred nebezpečenstvom duše utekaj ako pred hriechom. Keď budeš nebezpečenstvo milovať alebo sa voči nemu ľahostajne správať, zahynieš. Pred pozemskou korunováciou utekajúci Kristus nech ti je príkladom, ako máš aj ty nevyhľadávať a vyhýbať tým kadejakým svetským slávam a bezvýznamným vystatovaniam. Ľudská sláva — poľná tráva. Svetská sláva veľmi chytro zapadá a s ňou zapadajú aj tí, čo boli na chvíľku slávnici. Kristova tragédia, ktorá sa začala manifestáciou na Kvetnú nedeľu, dokončila sa na Veľký piatok: azda sa už aj na tebe zopakovala.

Pamätáte sa ešte na Rudolfa Valentiniho? Pravda, bežali ste radi do kina, keď on hral hlavnú úlohu. Mnoho ľudí si ctilo tohto vynikajúceho herca a pekného muža. Keď zomrel, oplakávaly ho veľmi mnohé ctiteľky. Valentiniho pochovali v Hollywoode, v prepychovom mauzoleu. Toto nádherné mauzoleum dala postaviť Janka Mathisová, veľká ctiteľka Valentiniho. Asi pred štyrmi rokmi (1936-37). Janka Mathisová zomrela, a čo vykonalí jej príbuzní? Dali vyhodiť z mauzolea kovovú rakev filmového herca Valentiniho a ulo-

žili tam Mathisovú. O osud Valentiniho kostí sa už nikto nestará. Ani jeho brat, ktorý žije v Hollywoode. Ani jeho zamestnávateľ-manager, ktorý na ňom ohromne zbohatol. A viete kde dnes spočíva rakev a kosti slávneho herca? Pod rozbitým stolom, v pivnici, u hlavného hrobára. Hľa, takto mizne sláva sveta. *Sic transit gloria mundi*. Tak miznú rýchle aj tí, čo náruživé vyhľadávajú slávu tohto sveta. Zabudne sa na nich prv ako na tých, ktorí chcú byť poslednými a tichými.

Keď aj ľudia zvyknú hovoriť, že utekať je hanba, predsa však pravdivejšia je tá skúsenosť, že útek je vždy osom. »Ako pred hadom, utekaj pred hriechom« hovorí Písmo. Telo, svet a diabol lákajú nás k sebe. Našou povinnosťou musí byť, aby sme vybadali, kde nám hrozí nebezpečenstvo a vedeli sa od zlého zachrániť. Všetko, čo k hriechu smeruje, je pre našu dušu nebezpečenstvom. Takéto nebezpečenstvo nemilujme, aby sme v ňom nezahynuli.

SMRTNÁ NEDELA.

1. Mária bolestivá.

Piatok po Smrtnej nedeli je zasvätený sedmobolestnej Panne Márii. Keďže Mária trpela so svojim Synom, radi si spomíname na ňu vždy, keď nad umučením Pána nášho Ježiša Krista rozjímame.

Starozákonný spravodlivý patriarcha Abrahám prepustil svoju slúžku Agar aj s jej synom Izmaelom. Chcela sa preto vrátiť aj so svojim dieťaťom do vlasti, odkiaľ pochádzala: do Egypta. Dlhé časy blúdila púšťou a za ten čas minuly sa jej všetky potraviny, dieťa jej plakalo hladom a od slabosti bledlo na smrť. Nevediac si matka rady, položila svojho chlapca na zem pod strom a povedala: »Nebudem sa dívať na smrť chlapčovu«. A odišla ďaleko od svojho dieťaťa a horko plakala...

Stará legenda hovorí, že za časov prenasledovania prvých kresťanov, pred divú zver mala byť predhodená aj istá kresťanská matka i so svojim dieťaťom. Pohanský sudca tak určil, že najprv treba predhodiť dieťa a matka nech sa díva na jeho hroznú smrť. Prosila dobrá matka za zmenu rozsudku a ponúkla sa sudcovi, aby ona prvá mohla byť od divej zveri roztrhaná a až po nej jej dieťa. Sudca jej prosbu neprijal. Tu prosila Pána Boha, aby jej pomohol a aby dal silu pre jej ma-

terinské srdce . . . A stalo sa, že v tej chvíli, keď divá zver blížila sa ku jej dieťaťu, akýsi nadprirodzený tieň zakryl jej tvár a sila nebeská tak ju opanovala, že nepočula smrteľné stony svojho dieťaťa.

Nepochybujeme, že tieto dve spomenuté matky milovali svoje deti. Áno, milovali ich! Ale nemohly sa dívať na biedu, utrpenie a smrť svojich detí, keďže im nemohly pomôcť!

Kráľovná mučeníkov bola však silnejšia ako ostatné matky a ženy. Vedela vydržať všetky muky svojho Syna a prežila ich vo svojom srdci. Zúčastňovala sa tak na všetkých bolestiach, ktoré jej Syn pre nás vytrpel a teda vo svojich bolestiach má zásluhu na našom zrodení pre život večný. Naša myseľ nás teraz vedie na kalváriu, pod kríž, aby sme ju tam zbadali a všimli si tej umučenej mŕtvolky, ktorú ona drží vo svojom lone ako by hostiu na patene svojho srdca a obetuje Otcu nebeskému aj za nás!

Bolestná Mária je najväčšia učiteľka v otázke všeobecného utrpenia ľudstva. Utrpenia sa zbaviť nemožno a pred krížom nikto svoje plece neoddiali. Príde rad na každého! Neujdeš pred trápením. Kamkoľvek by si bežal, čokoľvek by si zamýšľal, tvoj krížik ťa nájde, lebo si len človekom, ktorý musíš trpieť. Bolestná Mária je tvojou učiteľkou v škole utrpenia. Všetko uteká od krvavého Krista, aj on sám uznáva sa za opusteného, lenže viera, nádej a láska neopustily srdce jeho Matky. Ona pevne verí, že Veľký piatok nie je posledným dňom Ježiša Krista! Ona má nádej, že po ťažkom skonávaní vzklíči z hrobu nový a večný život! Ona miluje svojho trpiaceho Syna láskou spolutrpiacou! Hľa, takáto je Mária Bolestivá! Týmto svojimi čnosťami nech je našou učiteľkou v našich trápeniach. Aj my verme, že trápenia pominú. Dúfajme, že trápeniami si zasluhujeme nový, lepší život! Milujme Boha svojho, ktorý dá trpieť, ale nedá zahynúť!

Svätá matka, — oné rany, — ktorými On bol obsypaný, hlboko mi v srdce vtlač. Vedľa kríža s tebou chcem byť — a nad Kristom slzy cediť, toho som žiadostivý.

2. O tých najnešťastnejších.

Po prečítaní dnešného evanjelia zastavil som sa nad Kristovými slovami: »Kto z vás obviní ma z hriechu?« — Vidím pred sebou nevinného — bezhriešneho Krista! Vidím pred sebou aj tých, čo tak o sebe nemôžu povedať. Vidím pred sebou takých, čo sú si povedomí mnohých a verejných hriechov. A vidím konečne aj tých najnešťastnejších.

1. Ktorí sú to tí najnešťastnejší?

Nie sú to ľudia, ktorí spáchali nejaký hriech, — ani na tých nemyslím, čo roky a roky boli oddaní svojim náruživostiam — ale za najnešťastnejších pokladám tých, čo si z hriechu nič nerobia, ba nijaký hriech neuznávajú a nepoznajú.

Istý mladík to takto povedal: »Načo všelijaké rozkazy a zákazy? To si robím, čo ja chcem a čo sa mne páči! Nestrašte ma hriechom!«

Dievčina Anča zaľúbila sa do jedného, ale ženatého. Ľudia jej povedali, aby si nezačínala s ním, aby nekazila rodinný pokoj, že je to hriech. Anča si nedala povedať. Ona sa vedela vyhovoriť: »Čo ma po tom, čo ľudia o mne hovoria! — Čo ma po tom, že je ženatý? — Hlavná vec, že ja ho ľúbim.«

Svätý kráľ Ľudovít I. išiel raz na prechádzku so svojimi dvoranmi. Uvideli žobráka, ktorý bol na celom tele obsypaný malomocenstvom-prašinou. Kráľ sa pýta jedného z dvoranov: »Čo by si radšej chcel, ochorieť na prašinu, alebo spáchať smrteľný hriech?« — Dvoran celkom smele odvetil: »Radšej aj sto ťažkých hriechov, než by som mal takú strašnú nemoc dostať«. (Podľa: »Životom« 13. str. 24).

Iní ľudia to vyjadrujú slovami: »Či je to hriech, že sa my máme radi?« — »Čo, hádam nesmiem mať radosť zo života?« — Čo po pôstoch! Zajem si, čo ja chcem, kedy sa mne chce!« — »Že nepracovať? Či sviatok, či piatok, všetko jedno! Hlavná vec, aby sme mali pekný čas!« »Nepotrebujem rozkazy a zákazy! Robím si, čo ja chcem, kedy ja chcem a ako to ja chcem!«

— Takíto ľudia vidia sa veľmi smelými! Neľaknú sa! Zdá sa, že sa neboja ani Boha! A v skutočnosti? Sú tými najnešťastnejšími!

2. Sú najnešťastnejšími!

Mal som nešťastného spolužiaka, ktorý bol natoľko chybný na oči, že nevedel rozoznať červenú farbu od zelenej. Poznám som študenta, ktorý vôbec nemal sluchu, a ani najľahšiu pieseň nevládal zaspievať. Počuli ste zaiste i ľudí, ktorí nepoznajú rozdiel medzi slaným a neslaným. Toto sú všetko chyby a úchyľky. Takými úchyľnými sú aj tí, ktorí nechápu rozdiel v tom, že niečo sa smie a niečo sa nesmie. Nepoznajú rozdiel medzi mravným a nemravným, medzi hriechom a dobrým skutkom! Sú ako hluchý, ktorému je všetko jedno: či spev, či krik, či mlčanie. Sú ako slepý, ktorý nechápe, čo je to krása a čo je ošklivosť. Sú ako sprosté decko, ktoré všetko pchá do úst.

Slovom: naozaj sú najnešťastnejšími, veď sú mravne hluchí, slepí, sprostí. Sú mravne úchylní! Hluchí na počutie rozkazu a zákazu Božieho. Slepí na videnie a porozumenie čnost-

ného života a ošklivosti hriechov. Sprostí na pochopenie, čo je dobro, čo je zlo. Ako decko, ktoré uteká naproti levovi a smeje sa, chodí vedľa priepasti a hrá sa.

3. Či takým človekom byť? Nikdy nie!

Nám sa páči nevinnosť a bezhriešnosť Kristova. Riadime sa podľa tých, ktorým sa hriech protivil. Ktorým bola milšia smrť, ako čo len jedinký hriech! Pozeráme sa po tých, ktorí oplakali svoju hriešnu minulosť!

Nechceme sa s ošípanými hrabať v hnoji. Nechceme z márnotravným synom jesť otruby. Nám sa páči život vysoko lietajúcich čistobielych holubov.

NEDELA KVETNÁ.

Kvety s krížom.

Kríž Kristov je pre pohanov hlúposťou, pre Židov posmechom. Pre moderných nevercov ozdobou bytu, alebo tomu, kto je trochu nábožne založený, dobrým svadobným darom. — Čím však zostane Kríž Kristov pre pobožných kresťanov-katolíkov? Stromom kvitnúcim, svetlom svietiacim a drevom spásenosným.

Kristov kríž je kvitnúcim stromom. Akéže kvety našly zbožné duše na kríži Kristovom?

1. Kvet múdrosti. — Sv. Tomáš Aq. cirkevný doktor a patrón všetkých vedátorov a záchranca študujúcej mládeže, ukázal na kríž a povedal: »Toto je moja kniha«. Pred rehoľným spolubratom Reginaldom dosvedčil, že to, čo vie, nezískal si ani študovaním, ani prácou.

2. Kvet dobroty. — Arský farár, Vianney, bol nazývaný slovom »dobrý farár«. Tej добрote sa naučil na kľáčku pod krížom.

3. Kvet šťastia. — Veľký skladateľ Chopin, keď ležal na smrteľnej posteli, pritisol kríž ku svojim bledým perám a povedal: »Teraz som pri prameni šťastia«.

4. Kvet odmeny. — Zvedavý učenec prišiel na ostrov malomocných-prašivých. Obdivoval ošetrojúcu milosrdnú sestru. Opýtal sa jej: »Akú odmenu dostávajú za to, že ste pri týchto nevyliciteľne chorých? Čo vám za to platia?« — Neodpovedala na to nič, iba ukázala na kríž. — Kríž, zasadený na našom hrobe, bude krásnou odmenou za dobre skončený život.

5. Kvet spokojnosti a milosrdenstva. — Bohatá dievčina chcela vstúpiť do kláštora. Predstavená ju vítala týmito slovami: »U nás je život veľmi prísny. Budeš musieť na tvrdej posteli, alebo niekedy i na holej zemi spávať. Chudobnú a skromnú stravu budeš jesť. Nemáme slúžku, preto ty budeš robiť v kuchyni.« Dievčina sa opýtala: »Len jedno chcem vedieť. Povedzte mi, či v tej izbe, kde budem na holej zemi spávať, a v tej izbe, kde budem skromnú stravu jesť, a tam, kde budem bieliť, drevo píliť a zametať, máme aj kríž?« — »Všade u nás nájdeš kríž.« — »Radostne idem medzi vás, lebo kde nájdem kríž, tam mi nič nebude ťažkým a protivným«.

6. Kvet trpezlivosti. — K Don Boskovi hrnuli sa mládenci. Za krátky čas bolo ich 700. Čo robiť s nimi. Nebolo pre nich miesta, ale ani pomoci. Preto Bosko doviedol si k sebe svoju matku. Don Boskova matka stala sa matkou jeho mladíkov. Varila im, starala sa o domáce veci. Ale chlapci sú huncúti. Raz jej poshadzovali povešané prádlo. Raz ako sa hrali na vojakov, pošliapali jej celú záhradu. Nahnevalo ju to a ponosovala sa synovi, že ona tam nemôže zostať a musí ísť preč. Syn na to nič nepovedal, iba ukázal jej rukou na kríž. — »Máš pravdu« — povedala mu na to matka, a uspokojená ďalej sa venovala trpezlivo svojim domácim starostiam.

Tieto kvety s kríža Kristovho, sú na ňom najkrajšie, najčastejšie a najvoňavejšie. Nebojme sa milovať kríž Kristov, povýšme ho vo svojom srdci, posadíme do našej viery a poľievajme modlitbou a na ňom vykvitnú krásne kvety čnosti.

(V úvode možno spomenúť krásny obrad dnešného dňa. Na kríž pripevňuje sa kvet — bahniatka).

VELKÝ PIATOK.

Spas dušu svoju.

Hrozné to muselo byť: tá potopa sveta. Keď si nikto nevedel a nijako nemohol pomôcť. S kliatbou na ústach musel zahynúť.

Aká hrozná musela byť Sodoma a Gomora vtedy, keď ju ničil ohnivý dážď!

Desať rán egyptských, časy Nerónove, Hrozná francúzska revolúcia, svetová vojna 1914: to sú všetko hrozné dopustenia, ktoré ľudské pokolenie doteraz muselo prežiť. Čo je to však všetko-všetko proti jednej udalosti? Proti tej udalosti, ktorej výročie spomíname na Veľ-

ký Piatok? Je to udalosť, ktorá nemá páru. Najhroznejšia udalosť svetových dejín. Ľudstvo udrelo tú tvár, ktorá nás prišla potešiť. Na kríž pribilo tie ruky, ktoré nás prišli požehnať. Trňovú korunu položilo na tú hlavu, ktorá je hodná najväčšej úcty. Zbičované bolo telo, ktoré pre nás stalo sa telom. Prebodnuté bolo to srdce, ktoré ľudí najviac milovalo. Svojomu Vykupiteľovi vyvolený národ určil smrť najpotupnejšiu. — Nikdy sme tak Boha Otca neurazili, ako na Veľký piatok, keď sme mu jeho jednorodeného Syna ukrižovali. Či sa už stalo na svete niečo hroznejšieho? Iste nie! Ba ani v budúcnosti, nech príde na nás čokoľvek a nech naši potomci urobia čokoľvek, nebude to hroznejšie, ako ukrižovanie Pána nášho Ježiša Krista! Že skutočne smrť Kristova je veľkou udalosťou svetových dejín, vidíme i z toho, že na jeho smrti, so žiaľom berie podiel celá príroda: Slnko sa zatmieva, zem sa trasie, skaly pukajú, hroby sa otvárajú, mŕtvi vstávajú, opona chrámová sa roztrhne, kajúci ľudia bijú sa v prsia a svedčia jeden druhému: »opravdu Syn Boží bol tento!«

2. Kedy však dokázal Boh najviac, že nás miluje? Práve na Veľký piatok. Tak Boh miloval svet, že svojho Jednorodeného Syna dal! Spýtajme sa visiaceho na kríži: »Prečo umieraš? Za koho umieraš?« — Odpovedal by nám: »Umieram, lebo chcem umrieť za vás! Umieram, aby som Vám nebo otvoril, spasenie umožnil. «Keďže jeho smrť nám umožňuje spasenie, menujeme ho Spasiteľom.

Myslíme teraz na záležitosť nášho spase-
nia. Vieme dobre o Bohu: »Stvoril ma, bezo mňa. Ne spasí ma bezo mňa.« Spasenie máme umožnené. Všetci sú na to povolaní, ale málo je vyvolených. — Patrím medzi povolaných? Istotne! Budem medzi vyvolenými? Neviem. Budem spasený? Neviem! To je otázka, nad ktorou sa dá najlepšie rozmýšľať na Veľký piatok, keď hľadáme na odhalený kríž. Táto otázka ženie ľudí k svedelniciam, pohýňa k oltárom, ženie do kláštorov. Otázka, pre ktorú boháči odhadzujú majetky, krásavice zriekajú sa svetskej slávy. Je to otázka, pre ktorú žijeme a pre ktorú mrieme.

a) Žijeme pre ňu. Na to sme na svete, aby sme spasenie dosiahli. Čo osoží človeku, keby celý svet získal, ale na duši škodu utrpel? Na to sme na svete, na to žijeme dnes, na to sme dostali tieto veľkonočné sviatky, aby nám boli dobrým prostriedkom na dosiahnutie tohto jediného cieľa, čosi hodného »Spas dušu svoju«. — Joergensen — dánsky spisovateľ — ako študent veľmi rád pozerával večierkami na hviezdnaté nebo. Raz prišla k nemu jeho matka a on jej začal s oduševnením vyprávať o veľkosti vesmíru, o mliečnej dráhe, o vzdialenosti hviezd, o neviditeľných svetoch... Matka ho so zadivením načúvala a starostlivo hľadela na neho. Na ostatok

ličúčko mu povedala: »Len dušu si zachráň, syn môj, viac nežiada od teba Pán Boh« (Tatranské jedle, str. 33). Len dušu si zachráň, hovoríme my dnes každému jednému! Veď, keď ju stratiš, akú za ňu výmenu podáš? Čo ti bude iné osožiť, keď bude duša stratená?

b) O t á z k a, p r e k t o r ú m r i e m e. Maršal Foch, pred svojou smrťou (marec 1929), dal si zavolať pátra-jezuitu Lhandea a vyspovedal sa mu. Potom sa pozeral na veľký kríž, ktorý mu visel nad posteľou, pozdvihol ruky a prosebne zvolal: » n e b o «. — Odober túto nádej umierajúcemu, a bude hrozne umierať, bude zúfať. Prečo teda musíme umrieť? Aby sme mohli vkročiť do života večného! —

Dnes na Veľký piatok, pohliadnime na kríž a počúvajme, čo hovorí tá krv, ktorá kvapká z boku Kristovho! Čo hovoria tie prebodnuté ruky? Tá sklonená hlava? Tie sklopené oči? Jeho otvorené srdce? To všetko ako by k nám prosebne volalo: » s p a s d u š u s v o j u «.

Pritlačme kríž na svoje ústa a s umierajúcim L a c o r d a i r o m povedzme posledné slovo nášho života: »Otvor mi, Bože môj, otvor mi«.

NEDEĽA VELKONOČNÁ

Kristus žije!

Trpel. Ukrižovaný. Umrel. Pochovaný bol. Hrob zapečatili. Dali k nemu aj stráž. Apoštoli sa rozutekali, veď videli, že Kristus už skončil. Nábožné ženy prichádzaly plakať na jeho hrob. Kristus už dostal poslednú úctu. Už len nadpis dať na jeho hrob: »Tu odpočíva...«

Ale k tomu nedošlo. Už na tretí deň kameň je odvalený od hrobu. Hrob je prázdny. Jeho tam už nevidieť. Už vidieť len miesto, kde bol položený. A plachty, ktorými bol ovinutý. »Niet ho tu...«

Nábožné ženy sú celkom preľaknuté a prezerajú si prázdny hrob. Rozmýšľajú, čo sa to mohlo stať? Kde je on? Prichádzajú dvaja anjeli v podobe mladíkov a vytýkajú ženám: »Čo hľadáte živého medzi mŕtvymi?« »On vstal«. »Niet ho tu«.

Kristus žije! Ukáže sa Matke. A ona sa teší, že má synáčka živého.

Ukáže sa Magdaléne. Uteká to povedať apoštolom. Apoštoli nechcú veriť. Viac ráz prišiel medzi nich. Dotkli sa jeho rán. Jedli s ním. Sú už presvedčení, že Kristus žije!

Preto smele idú medzi Židov a pohanov a kážu im, že Kristus žije. »My sme všetci svedkami...« — »Dosvedčil sa nám živým...«

A apoštol národov, sv. Pavol tiež ho videl. Píše: »Hoci bol ukrižovaný, ale žije. Naposledy zjavil sa mne, či som ja nevidel Ježiša Krista?«

Apoštoli za živého Krista umierajú. V živého Krista verila celá kresťanská minulosť, veď mnoho ráz Kristus dosvedčil sa živým. Aj dnes celý svet vyznáva Krista vzkrieseného. Krista živého. Dnes viem a cítim to, že môj Kristus žije. Márne sú všetky námietky, sprosté všetky upodziejovania, Kristus žije! Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvych... Hoci som Ho nevidel s Magdalénou, nedotkol som sa Jeho boku ako Tomáš, nepripojil sa ku mne, ako ku Emauzským učeníkom, nevidel som Ho ako Pavol, verím však, že Kristus žije! Veď tí sú blahoslavení, čo Ho nevideli a predsa veria v Neho.

Prečo neveríš tomu, že Kristus žije? Keď neveríš iným apoštolom, keď ti nestačí svedectvo Pavlovo, uver aspoň Tomášovi! Veď žije Kristus! Pán tvoj! A Boh tvoj! — Prečo ešte neveríš? Prečo ty jediný neveríš to, čo verí celý svet? Povedz, ako, alebo ver s nami! Kristus žije!

Komu teda staviame chrámy? Koho teda kážeme? Komu vlastne žijeme? Načo sa trápime? Či márna je naša viera? Či sprostá je naša nádej? Či neuskutočniteľná je naša láska? Či aj náš život je také váľanie kameňa? Koho milujú panny? Za koho mrú mučeníci? Pre koho pracujú misionári? Všetko pre Pána nášho Ježiša Krista, ktorý hoci bol ukrižovaný, ale žije! Ktorý vstal z mŕtvych! Ktorého hrob je prázdny!

Prečo neveríš tomu, že Kristus žije? Beda svetu! Ale najväčšia beda preto, že svet si myslí, že Kristus nežije! Že je v hrobe!

PRVÁ NEDEĽA PO VELKEJ NOCI.

Biela nedeľa.

Prvá nedeľa po Veľkej noci menuje sa bielou, pretože v kresťanskom staroveku novopokrstenci v tento deň skladali biele rúcho, ktoré na znak nevinnosti v Bielu sobotu pri krste dostali. Sobota veľkého týždňa sa menovala sobotou bielou.

Kedysi v ten deň býval krst dospelých. Tito hneď po krste dostali prvé prijímanie. Oblečené mali čistobiele rúcho, ktoré nosievali na sebe až do nedele bielej. Takto vidíme súvis medzi Bielou sobotou a Bielou nedeľou.

Svätý krst a prvé sväté prijímanie. Tieto dve nevinné biele sviatosti prichádzajú nám dnes na um, keď vidíme zástupy bielych dietok stáť pri krstiteľnici a tam obnovovať krstné sľuby alebo keď ich vidíme so zažatými sviečkami v rukách kľačať na stupňoch oltára a tam prvý raz prijímať telo Pánovo. Každý jeden z nás mal takéto nevinné dva dni vo svojom živote. V deň svojho krstu, ako aj v deň prvého nášho prijímania, boli sme anjelmi na zemi. Vtedy mali z nás radosť naši rodičia, príbuzní a všetci, ktorí nás videli odetých v bielom rúchu... Nemôžeme sa dnes na to vyhovárať, že vtedy sme boli ešte maličkí a dnes, keď sme už dospelí, že už nemusíme mať záľubu v bielej farbe a v tom, čo tá biela farba nám predstavuje. Nie tak. My musíme zostať vždycky maličkými, lebo keď nebudeme ako maličkí, nevojďeme do kráľovstva nebeského. Biela čnosť — nevinnosť srdca — musí nás vždy zaujímať! Ani nám veľkým nezaškodí, keď si niekedy svoje krstné sľuby obnovíme, a spomenieme na svoje prvé prijímanie. Vzbudí sa u nás úcta k tomu kostolu, kde sa to stalo. Láska voči tej osobe, ktorá nás na krst doniesla, alebo ktorá nás na prvé prijímanie pripravila. Srdce nám zahorí túžbou znovu si nadobudnúť ten milostný stav, keď sme mali nad sebou nebesá otvorené.

Krst a prvé prijímanie. Zrodenie sa z vody a z Ducha Svätého.

I tretia božská osoba, Duch Svätý, pri krste Ježišom sa ukázala tomuto svetu ako biela holubica.

Biela farba je najkrajšia ozdoba našich oltárov, najviac zodpovedá vnútornej ozdobе bohostánku, a biela farba je najdokonalejšou krásou nášho srdca.

Za prevádzania francúzskych proticirkevných nariadení — zákonov z roku 1906, do žalára zavreli a dôstojníckej hodnosti pozbavili kapitána Magnieza, a to preto, lebo sa nechcel so svojím vojskom vlámať do istého katolíckeho kostola. Keď dostal rozkaz previesť tento čin, povedal po vojensky: »Radšej sa dám zastreliť, ale na taký hriechy čin ma nikto nedostane. Zakazuje mi to pamiatka na môj krst a na moje prvé prijímanie«.

Pamiatka na náš krst a na naše prvé prijímanie nech aj nás zachráni od všetkého zlého.

DRUHÁ NEDEĽA PO VELKEJ NOCI.

Dobry Boh a dobrí ľudia.

Dajte sa na cestu a hľadajte dobrých ľudí. Kedysi za časov pohanských so zažatým lampášom cez pravé poldnie chodil po ulici mudrc Diogenes a hľadal človeka. S tými, ktorých stretol, nebol spokojný a nepokladal ich za ľudí. My nechceme teraz cez najčiernejšie okuliare hľadiť na svet a chceme byť optimistami. Nemôžeme o každom človekovi povedať, že je zlý, ale musíme priznať, že i na najhoršom človekovi je nejaká dobrá vlastnosť. Čo Boh stvoril, všetko je dobré a keď sa to aj časom skazilo, vo svojej podstate a vo svojom jestvovaní, predsa je to dobré.

Pomenovanie »dobry« predovšetkým prináleží Bohu. Je to jedno z najkrajších pomenovaní, ktorými ho menovať zvykneme. Dobry Pán Boh. Francúzsky kráľ Ľudovít Svätý, sirovi de Loinville dal túto otázku: »Akú myšlienku máš vtedy, keď vypovieš slovo Boh?« Leonville chvíľu rozmýšľal a potom povedal: »Boh — to je taká dobrá vec, že nad ňu lepšia byť nemôže«. Náš katechizmus to inými slovami povie: Boh je nanajvýš dobrotivý. Boh je samá a úplná dobrota. Sú v ňom nekonečnej miere obsažené všetky čnosti, ktoré jedným a pevným termínom vierouka volá »Bonitas«, čiže dobrota. »Dobrota a spravodlivosť sú dve ruky božie. Dobrota je jeho pravou rukou a táto pravá ruka božia vždy s nami začína« (Bossuet, *L'ami du cl.* 1933, 9. III.)

Všetko, čo z vôle dobrého Boha jestvuje, je vo svojej podstate dobré. Anjel sám v sebe je vždy dobrý. I človek sám v sebe a vo svojej podstate je dobrý. Jeho myšlienky, slová a skutky, keď sú zlé, nepopierajú jeho podstatnú dobrotu, ale keď sú dobré, jeho dobrotu zväčšujú.

Keď teraz máme hľadať po svete dobrých ľudí, nemôžeme ich hľadať podľa dobrých šiat, ani podľa dobrej peňaženky, ani podľa dobrého vplyvu medzi úradmi, ale iné meradlo si musíme zobrať, ktoré dal Kristus v týchto slovách evanjelia: »na trní nerastie hrozno, ani na bodľaci figy«. Ovocie dobrých skutkov! Kto tých skutkov nemá na sebe, je i tak vo svojej podstate dobrý, ako stvorenie božie, ale nekrivdíme mu, keď ho menujeme stromom neúrodným, bodľacím a trnám. Alebo zreteľnejšie rečeno: zlý človek, zločinec, vyvrheľ.

Modlitba, pôst a almužna, skutky telesného a duševného milosrdenstva, toto je to všetko, čo ňa má ozdobovať, keď si chceš zaslúžiť pomenovanie dobrý človek.

Dobrý otec! Dobrá matka! Dobré dieťa! Dobrý človek! To je najkrajší diplom, ktorý sa ti môže v živote ujsť. Nech ti nestačí, keď môžeš o sebe povedať: veď ja nič zlého nikomu nerobím! To je málo! Dobre rob každému, koho streneš, koho poznáš a s kým žiješ! Potom nielen v tvojej prítomnosti, ale aj za tvojím chrbtom ťa budú spomínať: to je dobrý človek!

Ale to nesmieš od ľudí vyhľadávať, lebo práve vtedy ti to nepriznajú. Dobre rob Bohu, sebe a bližnému — a to vo svojej skrytosti a drž sa tohto porekadla: »keď niečo dobré vykonáš, hoď to do mora«, čiže: zabudni na to! Nerob si sám sebe propagandu, lebo ľudia pri svojom optimizme hneď vedia byť aj pesimistami! Len Boh sám je vo svojej добрote pevný a nezmeniteľný. My však musíme dať pozor, aby sme nepadli a aby nám druhí neškodili dobrej povesti!

Dnešné evanjelium spomína, ako Kristus sa pomenoval dobrým pastierom. Zároveň však čítame aj všetky tie vlastnosti, ktoré pastiera činia dobrým: dobrý pastier dáva život za svoje ovce. Záleží mu na ovciach, a preto neuteká, keď vidí prichádzať vlka! Pozná svoje ovce. Svoj život položí za ne. Iné ovce privádza do spoločnej ovčiarne...

Chceš byť dobrým človekom? Musíš mať teda všetky vlastnosti, pod ktorými ľudia dobrotu správne rozumejú. — Dobrý Boh a dobrí ľudia. To by bolo najkrajšie na svete, keby sme to mohli o každom človekovi s úplnou pravdou povedať.

TRETIA NEDEĽA PO VEĽKEJ NOCI.

Veľkonočná spoveď.

Veľmi mnohí boli, ktorým sa život zhnusil. Všetko sa im sprotivilo. Samovraždou chceli urobiť všetkému koniec. Nemali pokoja. Nemohli nájsť záchranu. Hlúpo žili a aj hlúpo svoj život dokončili.

A tiež veľmi mnohí boli, ktorým sa život zhnusil. Všetko sa im sprotivilo. Samovraždou chceli urobiť všetkému koniec. A predsa? Našli pokoj. Našli záchranu. Hlúpo žili, ale šťastlivo a blažene skončili svoj život.

Chceš sa upokojiť? Chceš sa vôbec zachrániť? Nasleduj týchto. Augustín. Ťažko obražal matku. Zakázané rozkoše užil dosť. Bol bludárom. Hlúpy život viedol cez 18 rokov. Všetko sa mu to sprotivilo. Do svojich spisov napísal tieto boľavé vety: »Alebo sa vyspovedať, alebo zomrieť.« »Beda času, v ktorom som Boha nemiloval.« »Opovažujem sa dúfať, že budem spase-

ný pomocou pokánia.« Našiel pokoj nie v smrti, ale v spovedi. Našiel záchranu, záchranu nie v odhodení svojho života, ale v pokáni.

Mária Egypťská. Cez 17 rokov viedla v Alexandrii nemravný život. Sprotivilo sa jej to vtedy, keď v Jeruzaleme si pozerala Kalváriu. Vykonalala si životnú spoveď. Ušla na púšť, kde v pokáni prežila 50 rokov. (Umrela roku 431).

Spisovateľ Lars Eskeland prestúpil do katolíckej cirkvi. Pýtali sa, že prečo prestúpil ku katolíkom? »Nemohol som byť členom cirkvi, v ktorej sú spory o Kristovi. Druhou pohnútkou môjho obrátenia bolo, že nemohol som žiť bez pokánia«.

Mladík Gram je umdletý. Má v sebe večný nepokoj, suchosť a smäd. Je ako zviera na púšti, ktoré nemá vody. Ako lev v klietke. Neteší ho hotel. Víno je mu protivné. Hriešna láska odporná. Čím viac hýri, tým je smutnejší. Nakoniec mu neostáva nič iné, len revolver. Alebo morfium. Zatára sa do kostola, dobre sa tam cíti. I kázeň počúva. Už nie revolver, ani morfium, ale kostol a kňaz. Priateľovi povie: »Hľadám uspokojenie duše tam, kde ho možno nájsť.« (Z »Umdlených duší« od nórského spisovateľa Garborge, citované v »Slováku« 5. III. 1935.)

Francúzsky kňaz pozvaný je do salónu medzi lepšiu spoločnosť. Dali sa doňho. Vysmiali. Lutovali ho, že má také hlúpe zamestnanie. Že márne drahý čas v spovedelnici, v tej debne plnej skazeného vzduchu.

Kňaz sa pýta: »A vy naozaj myslíte, že je to stratený čas?« — »Nuž teda na čo je spoveď?« Vtom počuli piskot parníka. Kňaz pokračuje: »Bez ventila by kotol na parníku praskol. Nuž na tejto zemi sú duše, duše obťažené, trpiace, trpiace tak kruto, že idú prasknúť. Šťastné sú, keď nájdú kňaza. Spoveď je ventilom ich duše. Zabraňuje, aby nepraskla.«

Na druhý deň dostane kňaz list. Číta: »Zachránili ste mi život. Ani ste netušili, že máte pred sebou jednu z tých zúfalých, ktorých srdce sa trápi až k prasknutiu. Dnešnej noci, zo všetkých najzúfalejšej, vidiac sa tak osamotenou vo svojom utrpení, chcela som sa už usmrtiť. Po vašich slovách prestála som dve hodiny pri svojom lôžku, hovoriac si: Keby to bola pravda? — Skúsila som to. Dnes ráno som šla do farského kostola na spoveď... zistila som, že spoveď je úľavou najmä nešťastných.« (Podrobne v »Slováku« LErmite-Buday.)

Myslím, že to stačí na pochopenie a na povzbudenie, aby ste tam hľadali pokoj, kde naozaj je. Ó tak sa teší kňaz, keď môže zachrániť umdleté duše. Keď ich môže zachrániť, aby nepraskly. Aspoň v poslednej chvíli.

Podťe, vy nešťastní. Vy umdletí. Všimnite si, že Augustín je spasený pomocou pokánia. Eskeland nemôže žiť bez spo-

vede. Gram našiel útechu pri kňazovi. Istotne budete hovoriť s Petrom z Alkantary: » Ó šťastlivá spoveď, ktorá si mi takú slávu pripravila.«

Podťe, vy najnešťastnejšie duše. Aspoň okolo Veľkej noci...

ŠTVRTÁ NEDELA PO VEĽKEJ NOCI.

1. Náboženské presvedčenie.

Kristus Pán pred svojim nanebevstúpením pripravoval svojich učeníkov na príchod Ducha Svätého. V slovách dnešného evanjelia spomínaná je menovite činnosť, ktorú Duch Svätý na tomto svete vykonávať bude: trestať, zahanbovať, presvedčovať, učiť a oslavovať. Trestať zatvrdlých, zahanbovať pyšných, presvedčovať svet o hriechu, o spravodlivosti a o súde. Oslavovať Krista a jeho vykupiteľské dielo.

Pohovorme si niečo o presvedčení. Dnešné evanjelium píše: »A keď on príde, presvedčí svet o hriechu, o spravodlivosti a o súde. A to o hriechu, že neverili vo mňa. O spravodlivosti, že idem k Otcovi a už ma neuvidíte a o súde, že knieža tohto sveta už je odsúdené.« Aby sme ťažkým výrazom porozumeli, vidíme ku tomu potrebné poznámky: Duch Svätý presvedčí svet a ľudí o tom, že tí, čo neuverili v Ježiša Krista a ho zabili, spáchali ťažký hriech. Duch Svätý presvedčí svet o tom, že Ježiš bol naozaj Synom Božím, za akého sa vydával, lebo jeho Otec vzal ho na nebesá a hoci je neviditeľný, udržuje Cirkev. Duch Svätý presvedčí svet o tom, že On vykúpil svet, lebo satan je odsúdený a premožený a ako víťazí Kristova viera, tak bude miznúť i diablova moc a všetka bieda zo sveta, až konečne nastane kráľovstvo Kristovo, plné radosti a blaha.

Nie sú prázdne a bezvýznamné vetičky, ale sú to pravdy, na ktorých spočíva náš kresťansko-katolícky svetonáhľad, čiže naše náboženské presvedčenie. So zreteľom na nás, je to ťažká práca Ducha Svätého. Duch Svätý však toto presvedčovanie sveta začal na Turíce, keď 3000 ľudí prijalo krst. S kroka na krok, vždy viacej a viacej pracuje Duch Svätý na svojom poslaní a s ním spolupracovať majú všetci tí, ktorí Ducha už prijali a sú ním naplnení.

Sú pravdy o ktorých dobrý kresťan musí byť presvedčený. Nie kolísavý a náhodný, nie dnes »áno« a zajtra »nie«, nie podľa potreby a výhody. Sú také pravdy, na ktorých stojí náš svetonáhľad a ktoré preto menu-

jeme hlavné pravdy. Máme ich vedieť výslovne: Boh je len jeden. V Bohu sú tri osoby. Syn Boží sa stal človekom, aby nás vykúpil. Boh je spravodlivý sudca, ktorý dobrých odpláca a zlých tresce. Duša človeka je nesmrteľná. Milosť božia je ku spaseniu potrebná.

O j e s t v o v a n í B o h a je presvedčené celé ľudské pokolenie. Podobne aj o nesmrteľnosti duše. Všetci sa nemôžu mýliť. Cicero o starých národoch hovorí: »Ako na základe prírody veríme, že je Boh: tak na základe spoločného presvedčenia národov veríme, že duša ostáva. (T. q. 1, 12.) Súhlas celého sveta a všetkých národov. Národy všetkých vekov, vzdelané a nevzdelané, staré i nové, spoločne veria určité pravdy, a to predovšetkým: Boh, duša, nebo, peklo, odmena a trest. Nemôže to byť omyl, lebo ako hovorí Cicero: »v čom súhlasí príroda všetkých, je iste pravé«. — »Keby si išiel akýmikoľvek krajinami, nájdeš mesto bez hradieb, bez kráľov, bez domov, bez bohatstva, bez peňazí, bez škôl a bez divadiel, ale nenájdeš mesta bez chrámov, bez Boha a bez obetí« (pohan Plutarch). Nebol doteraz nájdený nijaký národ bez Boha a bez toho, čo s Bohom najužšie súvisí. Jeden všetkých nemôže oklamať, a preto také všeobecné zjavy musíme pokladať za presvedčenie ľudstva.

O d k i a ľ v š a k t o t o p r e s v e d č e n i e p o c h á d z a ? Jednak z poznania s m y s l o v é h o, totiž čo svojimi smyslami každý zbadá, jednak z poznania rázu m r a v n é h o (sú to mravné názory, vložené vo svedomí a srdci ľudstva), alebo z poznania r o z u m o v é h o, na čo ľudia prišli svojím myslením. Ku týmto trom prameňom pripojuje sa konečne ako štvrtý prameň ľudského presvedčenia, a to je: n a d p r i r o d z e n é z j a v e n i e.

Po páde prvých ľudí sa rozum človekovi zatemnil a vôľa sa stala náchylná ku zlému. Preto prišiel človekovi znovu na pomoc Boh sám, vo svojej tretej osobe, aby mu rozum osvecoval a vôľu k dobrému posilňoval. Duch Svätý účinkuje v našej duši a keď budeme s ním spolupracovať, udržíme si svoje náboženské presvedčenie čisté a neporušené.

2. Úloha Ducha Svätého.

Pán Ježiš vstal zmŕtvych. Viac ráz ukázal sa svojim apoštolom. Vždy však keď prišiel medzi nich, dal im niečo zo svojej moci. »Komu odpustíte...«, »idte a učte...« »na tebe vystavím svoju cirkev...« Ale nikdy im nezabudol pripomenúť, že už sa blíži čas, keď od nich odíde. »Ešte za chvíľočku a neuvídite ma.« »Idem k Tomu, ktorý ma poslal...« Pán Je-

žiš chystá sa odísť, veď už si dokonala svoje dielo. Učil. Trpel. Umrel. Vstal zmŕtvych. Ozaj dobre a dokonale oslávil tu na zemi svojho nebeského Otca. Naučil nás čnostne žiť, naučil nás milovať bližného, bol doteraz našim najlepším učiteľom a najstarostlivejším pastierom.

Chystá sa odísť. — Ale. Hoci všetkých miloval, nemilujú ho všetci. Hoci za všetkých zomrel, nebudú spasení všetci. Učil ako taký, čo má moc, ale nepresvedčil všetkých. Konal zázraky, ale neuverili mu. Musel umrieť za naše hriechy, a hriech sa nám ešte nesprotivil. Želá si, aby k sebe všetkých pritiahol. Má byť len jeden ovčinec. Všetci sa majú živiť jeho telom.

Položil základy. On, náš Učiteľ, náš Spasiteľ, ale »nedokončil...« Musí odísť ale pošle nám silu, lásku, bázeň a rozumnosť, aby v jeho diele pokračovala.

Pošle nám Ducha Svätého, ktorý presvedčí svet, naučí nás všetkej pravde, zvestuje nám, čo má prísť, oslávi Ježiša Krista, zostane s nami naveky, u nás bude a v nás bude, pripomenie nám všetko, čo Kristus povedal.

Hľa, toto čaká na Ducha Svätého: Osláviť Ježiša Krista a presvedčiť svet.

Príď, ó Bože, Duchu Svätý. Tak sostúp, ako si kedysi na apoštolov sostúpil. Tak nás rozohni, ako si Petra rozohnil. Tak nás udržuj v čnostiach, ako si kedysi udržoval sv. Simeona Stilitu na stĺpe. Tak nás udržuj vo viere, ako si udržoval mučeníkov. Tak nás posilni v čistote, ako si posilnil sv. Luciu. Tak účinkuj, ako si účinkoval, keď si prvý raz na túto zem sostúpil.

Si Duchom Sily — Lásky — Bázne — Rozumnosti.

Sostúpil si na bojazlivých apoštolov. A tí verejne kážu o Ukrižovanom, ba aj život zaňho položia. Buď Duchom Sily aj dnes, aby sme našu vieru verejne vyznávali, prikázania vládali zachovávať, a v čnosti vytrvali. Sostúp predovšetkým na tých čo Krista Pána len zďaleka nasledujú, sú len Jeho nočnými priateľmi.

Buď Duchom Lásky aj dnes. Obmäkčí naše srdcia, aby si nás Kristus ku svojmu krížu pritiahnuť mohol. Aby bol nami milovaný, keď tak veľmi nás miloval.

Buď Duchom Bázne, aby sme vyhýbali hriechu.

Buď Duchom rozumnosti, aby sme chápali učenie Kristovo.

Príď, ó Bože, Duchu Svätý, a presvedč svet o tom, že Ježiš je Boh. A že hriech je najväčšie zlo.

Príď, ó Bože, Duchu Svätý, lebo svet až preveľmi potrebuje tvojich darov. Hlavne Tvoju Silu, Tvoju Lásku a Tvoju Bázeň.

Bázeň pred hriechom. Lásku ku Kristovi. A Silu ku praktickému katolíckemu životu.

PIATA NEDEĽA PO VEĽKEJ NOCI

Mnoho môže vytrvalá modlitba spravodlivého.

Dnešné evanjelium nás napomína, aby sme sa nebáli pýtať od svojho nebeského Otca to, čo potrebujeme. Máme prosiť, pýtať a dostať. Inými slovami to hovoríme, že máme sa modlievať. Modlitba je potrebná a nesmieme ju odhodiť, nesmieme ju zanechať. Modlitba je dýchaním duše a ako sa kto modlí, tak žije. Kto sa nemodlí, musí si uznať, že vôbec nedbá o Boha a že sa s ním nerozpráva, lebo nielen reči svoje ale ani svoju myseľ k nemu nepozdvihuje.

I s á m J e ž i š s a m o d l i l. Odriekal aj modlitbu prosebnú, aj modlitbu poďakovnú. Zanechal nám príklad, aby sme aj my modlitbu milovali, modlitbou si všetko od Otca nebeského vyprosovali a za udelené dary sa mu poďakovali.

Ježiš sa modlil za svojich apoštolov a učeníkov, aby nás povzbudil, aby sme sa aj my modlili j e d e n z a d r u h é h o. »Modlite sa jeden za druhého, aby ste boli spasení, lebo mnoho môže vytrvalá modlitba spravodlivého.« Eliáš bol človek v utrpení nám podobný a modlil sa modlitbu, aby nepršalo na zem a nepršalo za tri roky a šesť mesiacov. A zasa sa modlil a nebo vydalo dážď a zem vydala svoju úrodu. Pri čítaní týchto slov, ktoré nám prináša dnešná epištola, nevdojak si pomyslime na naše roličky, na svoj statok a na svoj majetok. Áno, potrebuješ to, aby si mal aj tohto roku dobrú úrodu. Áno, potrebné ti je, aby ťa Boh požehnal na tvojom statku a na hospodárstve. Modli sa. Mnoho môže vytrvalá modlitba spravodlivého. Zem tvoja dá i tebe úrodu.

. P o n d e l o k, u t o r o k a s t r e d a t o h t o t ý ž d ň a sú poslednými dňami pred Nanebevstúpením Krista Pána. Tieto dni menujeme dni prosebné alebo krížové. I v našej farnosti budú sa konať procesie s krížom a budeme prosiť Boha, za odpustenie svojich hriechov, za odvrátenie všetkého trápenia a nešťastia. Navštívte kostol cez prosebné dni a modlite sa. Boh vie, čo v terajšom ťažkom čase potrebujeme, a prečo prosme ho skrze Pána Nášho Ježiša Krista.

Aby nám Kristus Pán dal povzbudenie ku trvalej modlitbe, spomenul nám podobnosť o dotieravom priateľovi (Lk 11, 5—13), ktoré sa bude čítať po všetky tri krížové dni: »Kto z vás bude mať priateľa a pôjde k nemu o polnoci a povie mu: Priateľu, požičaj mi tri chleby, lebo môj

priateľ prišiel z cesty ku mne a nemám mu čo predložiť. A ten by odpovedal znútra a riekol: Nebuď mi na ťarchu. Dvere sú už zatvorené a moje deti sú už so mnou v spálni a nemôžem vstať a dať ti. A ak ten ďalej bude klopať, povedám vám, že keď nevstane a nedá mu preto, že mu je priateľom, však predsa pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, koľko potrebuje. I ja povedám vám: pýtajte si a dá sa vám, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám...» Keď takíto vedia byť ľudia, hoci sú zlí a vedia vyslyšať neodbytnú prosbu, čím viac ochotný je nás vyslyšať dobrý Otec nebeský.

Buďme v modlitbách vytrvanliví, lebo mnoho môže vytrvalá modlitba spravodlivého.

Kristus Pán vstúpi na nebesá. Dajme mu svoje prosby a svoje modlitby, a by ich sobral so sebou do neba a odtiaľ nám posielal od nebeského Otca zdravie, šťastie, pomoc, úrodu, teplý užitočný dážď, jasné povetie a nadovšetko svoje zmilovanie.

NANEBEVSTÚPENIE KRISTA PÁNA.

Aby si mysle naše k nebeským žiadostiam
pozdvihnúť ráčil!

»Hoden je služobník mzdy svojej« písané je v Písme. Práca Kristova a jeho vykupiteľská úloha na zemi sa skončila. »Stvoril« nové nebo, novú zem a nové stvorenia na nej. A všetko, čo učinil bolo dobré. Chodil, dobre činiac. Za jeho službu dostalo sa spravodlivej odmeny. Vstúpil na nebesá a sedí na pravici Boha Otca všemohúceho, kde žije a kráľuje na večné veky.

Svojou božskou mocou vydvihol sa so zeme a vznášal sa smerom k nebesám. Nám by to nebolo možné, aby sme teraz zem opustili a nad ňou sa vznášali ako nejakí duchovia. Nás viaže zákon príťažlivosti zeme. Všetko padá smerom k zemi, lebo tak je to vložené v zákonoch prírody od jej Stvoriteľa. I človek, ktorý na zemi a zo zeme žije, viazaný je zákonom príťažlivosti a keby aj zem opustil a chcel sa vznášať vo vzduchu v nejakom stroji, predsa vráti sa na zem a konečne vráti sa do zeme. Zemská príťažlivosť nesmie sa však

v z ť a h o v a ť n a n á š h o d u c h a a n a n a š e s r d c e. N á š d u c h s a m u s í v e d i e ť p o v z n i e s ť n a d t ú t o z e m, h ľ a d i e ť d o n e b a z a K r i s t o m P á n o m, k t o r ý n á s p r e d i š i e l, a b y n á m s t á n o k t a m p r i p r a v i l. »U m ô j h o o t c a j e m n o h o s t á n k o v, i d e m, a b y v á m p r i p r a v i l j e d e n«. P r o ň a š u d u š u a n á š e s r d c e n e s m i e b y ť s m e r o d a j n ý n á h ľ a d g e o c e n t r i z m u. T e n t o g e o c e n t r i z m u s h ľ a s a, ť e z e m j e s t r e d i s k o m v š e t k é h o a o k o l o n e j v š e t k o s a t o č í, i s l n k o. Z e m s t o j í, v r a j, a o n a j e c e n t r o m. K e d ť a j t e n t o s m e r j e u č e n c a m i v y v r á t e n ý, m y h o m u s í m e m a ť v y v r á t e n ý p r e n á š e s r d c e. T ú t o z e m n e m ô ž e m e p o k l a d a ť z a n á š e c e n t r u m, p e v n é, n e h y b n é a v e č n é. I n ý s m e r u č e n c a m i h ľ a s a n ý j e h e l i o c e n t r i z m u s, k t o r ý h o v o r í, ť e s l n k o j e c e n t r o m s v e t a, o n o s t o j í a o k o l o n e h o k r ú t i s a n á š a z e m.

Samopašný chlapec drží vo svojej ruke malé vtáčatko. Na nožičku uviazal mu povrázok a vypustil ho z ruky. Vtáča sa schytiť do letu, ale ďaleko nemôže. Spadne na zem, lebo ho priťahla sila chlapcovej ruky. O chvíľu zasa vypustí ho jeho tyran z ruky. Vtáčatko zabudne, že je uviazané, podvihne k nebesám svoj let, ale ďaleko sa mu nedá. Strhnuté je k zemi. Či nie je to podobne aj s našimi dušami? Tak rada by sa niekedy podvihla naša myseľ k Bohu, tak rado by srdce hľadalo odpočinok a uspokojenie v nebeských žiadostiach, ale cítime, že nie sme uvoľnení, že nás až veľmi priťahuje toto slzavé údolie a svojou smyselnosťou, svojou náruživosťou, a priveľkou zaujatnosťou o časné veci priviazaní sme k tomuto biednemu životu. Uvoľnite svojho ducha, aby sa mohol zaoberať tým, na čo je stvorený. Pre vtáka nie je klieťka, ale voľný vzduch. Pre tvoju dušu nie je zem, ale nebesá. Pretrhnite putá a laná, aby nebolo vaše srdce zotročené, ale slobodné.

Na lodi sedia utrápení ľudia. Prikovaní sú k lodi železnými reťazami. V ruke majú veslo, musia ťažko pracovať ako otroci-galejníci. Či neotročíš i ty svoju dušu? Či nemusí ona otrockú službu konať tvojmu telu? Tvojim náruživostiam? Oslobod svoju dušu z otroctva a daj jej slobodu synovstva božieho.

»Aby si mysle naše k nebeským žiadostiam pozdvihnúť ráčil.« Anjel napomínal apoštolov: Mužovia, čo stojíte a hľadáte do neba?« Či by však dnes nedbanlivým ľuďom nebolo užitočné povedať: »Čo nehľadáte do neba? prečo si nikdy nepomyslíte na kráľovstvo nebeské? Prečo mysle svoje nepodvihnete k nebeským žiadostiam?«

Bratia! Čo je tam hore, majte na mysli. Quae sursum sunt quaerite, quae sursum sunt sapite, non quae super terram.

NEDELA PO NANEBEVSTÚPENÍ PÁNA.

Nad čím sa nemáme pohoršiť?

Čakáme príchod Ducha Svätého. Dnešné evanjelium nás naň pripravuje. Príde Potešiteľ a Duch pravdy, ktorý bude vydávať svedectvo božské. Pôsobením Ducha Svätého v nás aj my budeme vydávať svedectvo ľudské. Nech sa aj o nás splnia slová Pána, že svedectvo dvoch je pravdivé.

Medzi darmi, ktoré nám Duch Svätý aj tohto roku prinesie, chceme venovať dnešného dňa pozornosť daru rozumu. Dar rozumu zapríčiňuje, že katolícku náuku vieme rozoznať od každej inej a vieme si ju odôvodniť. Rozumnosť, ktorá sa nám dáva od Ducha Svätého, mimoriadne ozdobovala viedenského kazateľa Klementa Hofbauera. On bez dlhého rozmýšľania vždy vedel uhádnuť, čo je správne — katolícke. Preto sa o ňom hovorievalo, že má katolícky nos.

Ľudia s dobrým nosom vedia hneď určiť, čo je vôňa a čo zápach. Čo je príjemné a čo odporné. Ľudia s katolíckym nosom vedia si hneď určiť, čo je čnosť a čo hriech, čo je služba Bohu a čo urážka Boha. V tomto spočíva podstatne význam rozumu Ducha Svätého. Nábožensky rozumný človek musí si vedieť aj to odôvodniť, čo verí a musí si vedieť vysvetliť všetko, čo okolo seba vidí. Napríklad: náruživosť niekto pokladá za hrdinstvo a dá jej ešte aj meno čnosti. Bohatého každý ctí a chudobného odsocuje. Neodvážny sa pravdy nedovolá. Zlému sa lepšie vodí tu na svete ako dobrému človeku... Takéto a podobné tajničky — skrývačky tohto sveta nesmú pomýliť toho, kto má dobrý katolícky nos. My si musíme vedieť všetko odôvodniť.

Jednou takou »tajničkou«, ktorej nerozumní nevedia rozumieť, je otázka pohoršenia. Na každom druhom kroku môžeme vidieť, že ľud pohlcuje vola a precedzuje komára. Zbadá smetku a nevidí brvno. Čiže: pohoršujú sa nad maličkosťami a nič si nerobia z vecí a činov najhorších. Keď budeme mať rozumnosť Ducha Svätého, nedáme sa pohoršiť nad tým, čo nás pohoršovať nemá a nesmie.

Otvorme katechizmus. Je v ňom napísané: pohoršenie je reč alebo skutok, ktorými sa iný môže právom uraziť a padnúť do hriechu. Napríklad: pohoršenie dáva, kto chodí opitý po ulici, kto pred deťmi neslušné reči rozpráva, kto v nedeľu pracuje, kto sa v kostole neslušne správa, kto v krčme nadáva na kňazov a na Cirkev, kto sa neslušne oblieka... Týmito čin-

mi dáva sa druhému človeku ako by náuka, aby aj on tak robil, a preto stáva sa horším. Preto to menujeme: pohoršenie.

Pohoršovať druhého, to je zlá práca a vec diabolská, lebo druhého človeka uvrhujeme do zatratenia. Preto Kristova ruka neprestane sa hroziť tomuto nakazeniu šíriacemu svetu a neprestanú jeho božské ústa hlásať: »Beda svetu pre pohoršenia«.

Sme však svedkami aj toho, že ľudia sa zvyknú pohoršovať aj na dobrých skutkoch. My im to pohoršenie nedávame, a oni ho predsa z nás berú. Takéto pohoršenie menujeme »pohoršenie brané« a »nedávané«, alebo »fařízejské pohoršenie«. Je to zlá choroba a nikomu neželáme, aby mu rozum a srdce zachvátila. Len veľmi zlí ľudia sa vedia pohoršiť aj na dobrých veciach.

Dar rozumu od Ducha Svätého máme na to, aby sme vedeli, čo máme robiť, či konať dobré skutky alebo či sa báť tých, ktorí sa hnevajú, keď sa my modlíme, keď do kostola ideme, ktorí kľajú, keď nás vidia ku spovedelnici pristúpiť. Naša zásada je: hoci sa niekto na tom aj pohoršuje, nesmieme vynechať skutok, ktorý je nám od Boha prikázaný. »Lepšie je, keď vznikne pohoršenie, než by sme pravdu opustili« (Tertulian). Alebo môžeme použiť výrok Petra apoštola: Viac treba poslúchať Boha ako ľudí. — Kristus Pán predvídal, že Židia sa pohoršia, keď on v sobotu uzdraví nemocného, a predsa ho uzdravil. Zároveň sa ich však spýtal: či ponechajú osla v jame, keď im tam spadne v sobotu? Či je človek nie viac ako zviera? A preto je slušné konať dobro aj v sobotu.

Nad čím sa nemáme — my — pohoršiť? Mnoho je toho. Spomeňme v krátkosti aspoň na to, čo píše evanjelium na túto nedeľu: »Vyženú vás zo synagóg. Ba prichádza hodina, keď každý, kto vás zabije, bude sa domnievať, že koná službu Bohu. A to vám učinia preto, že neznajú ani Otca ani mňa«. Keď tomu príde hodina, nemáme sa prekvapiť, ale sa rozpamätať, že nám to bolo povedané vopred! To nám Kristus povedal, aby sme sa nepohoršili!

Príde hodina ťažká pre kňazov, hodina utrpenia pre Cirkev a hodina posmechu pre laických katolíkov. A my sa nesmieme pohoršiť nad tým, čo sa bude diať! My sa musíme vedieť radovať, že budeme trpieť pre Pána a vydávať mu svedectvo.

Nebojme sa tých, ktorí nás silu hľadajú pohoršenie. Majme múdrosť Ducha Svätého a dobrý katolícky nos! — Niektorí ľudia sa potkýňajú aj na čistej dlážke a rozrazia si nos aj na slamke! Nechajme ich, lebo sú duševne slepí, nízkomyseľní! Majme rozum a naučme sa obozretne chodiť aj po skalách tohto života.

SLÁVNY DEŇ DUCHA SVÄTÉHO.

»Ako Duch Svätý dával sa im vysloviť.«

Duch Svätý — ako to už jeho pomenovanie dokazuje — je čistým duchom. Našimi očami je neviditeľný, našimi ušami nepočuteľný a rukami nehmatateľný: lebo nemá telo. Tento DUCH na Turíce sostúpil na zem s takým hukotom, že sbehlo sa celé množstvo ľudu a zmiatlo sa na mysli. Duch vtedy vzal na seba podobu viditeľného ohnivého jazyka a ústami apoštolov rozprával rozličnými jazykmi.

Duch Svätý dal sa im vysloviť. Použil úst Petrových aj ostatných apoštolov, lebo keď oni rozprávali, on skrušil srdce počúvajúcim. Použil rúk apoštolov, lebo keď oni krstili, on sostupoval. »Mnohé divy a zázraky dialy sa skrze apoštolov«. Konal ich Duch Svätý rukami a ústami apoštolov. Podobne Duch Svätý naplnil diakona Štefana (Sk. 6 a 7 hl.) On bol plný milosti a sily, činil veľké divy a zázraky v ľude. Vtedy Židia začali sa hádať so Štefanom, ale nemohli odolať múdrosti a Duchu, ktorý hovoril. — V Samarii skrze vkladanie rúk apoštolov Petra a Jána dával sa Duch Svätý (Sk. 8, 17). — Keď Peter hovoril pohanom, Duch Svätý sostúpil na všetkých, ktorí počúvali slovo (Sk. 10, 44). Sám Peter bol si toho vedomý, lebo o sebe povedal: »Keď som začal hovoriť, Duch Svätý sostúpil na nich« (Sk. 11, 15). Toto sú dôkazy z Písma svätého.

2. Ale i neskôr — a dnes tiež, dáva sa Duch Svätý vysloviť: Keď kňaz leje vodu na hlavu krstenca, vtedy Duch Svätý sostupuje do jeho duše. Keď ti kňaz udeľuje rozhrešenie, znovu Duch Svätý vstupuje do teba. Keď ťa biskup birmuje, Duch Svätý ťa naplňa svojimi darmi. — Nespozoroval si, keď si počúval kázeň, mal si v nej zaľúbenie a vtedy Duch Svätý ti skrušil srdce. Vtedy dal sa ti vysloviť ústami tvojho kňaza. Alebo keď si niečo prečítal, nezbadal si, že skrze litery pôsobí v tebe milosť Ducha Svätého. Alebo niekedy na pohrebe, na pútnickom mieste, v nebezpečenstve života, nezbadal si, že s akým hukotom vstupuje do tvojho srdca? Neviditeľný síce Duch, ale účinky jeho viditeľné boli na tebe.

Manning bol anglikánskym kňazom a výborným kazateľom. Napísal výbornú sbierku kázní, ktorú pochválil každý, kto ju prečítal. Prišla však k nemu istá obyčajná, ale zbožná žena a otvorene mu povedala: »Vaša sbierka kázní má jednu chybu. Pozorne som ju prečítala, ale učenie o Duchu Svätom som tam nenašla«. Manning prijal túto výčitku, začal čítať Písmo sväté a stal sa katolíkom. Svoje obrátenie pripisoval Duchu Svätému, Duchu, ktorý sa dal vysloviť ústami obvyčajnej ženy...

Ako kedysi na počiatku sveta, Duch Boží vznášal sa ako príjemný voňavý vánok nad vesmírom, tak i dnes Duch Svätý pôsobí v nás ako príjemný a milostivý boží dar, ktorý nás činí dieťkami božími a dedičmi kráľovstva nebeského. Budme vždy ochotní prijať každé znamenie, každé dobré slovo, v ktorom sa nám bude zdať, že skrýva sa v ňom milosť a vnuknutie Ducha Svätého.

PONDELOK SVÄTODUŠNÝ.

Proti Duchu Svätému.

Turične sviatky sú pamiatkou hrmotného sostúpenia Ducha Svätého, ohnivej kázne Petrovej a krstu tritisícového zástupu. Je to sviatok Božej Sily, Lásky, Činu, Múdrosti, Pobožnosti, Bázne, Umenia.

I v dnešných časoch Duch Svätý dáva nám svoju múdrosť, rozumnosť, radu a umenie, aby sme Boha poznali. Dáva nám svoju pobožnosť, aby sme Boha milovali. Dáva svoju bázeň, aby sme sa báli Boha uraziť. A dáva svoju silu, aby sme Bohu vytrvalo slúžili. — Sú však ľudia, ktorí sú proti nemu, odporujú mu a žijú v hriechoch proti Duchu Svätému. Sú rozdelení na šesť strán:

1. Opovážlive sa spoliehajú na božie milosrdenstvo. Myslia si, že Boh im musí odpustiť ich hriechy, a preto veselo hrešia.

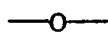
2. Nad milosrdenstvom božím zúfajú. Myslia si, že Boh im nechce odpustiť. Nasledujú Kaina, Judáša vo svojej duševnej zaťatosti.

3. Poznanej kresťanskej pravde odporujú. Vedia pravdu, ale ju neuznávajú. Poznajú povinnosť, ale ju nekonajú. Majú prostriedky, ale ich nepoužijú. Sú to potomci farizejov a zákonníkov, lebo pred nimi-farizejmi mnohonásobne dokázal Kristus svoje božstvo a oni to neuznali.

4. Svojmu bližnému milosť božiu závidia. Kain závidel svojmu bratovi, že jeho obeta sa páčila Bohu. Jozefovi bratia závideli, že za jeho poslušnosť otec ho odmenil. Kresťania si vedia tiež závidieť: domáci rodinný pokoj, zdravie, šťastné manželstvo, čnostný život. S takýmito duševnými zaostalcami i sám Duch Svätý ťažko spolupracuje.

5. Oproti spasiteľnému napomínaniu zátvrdlivé srdce majú. Nedajú sa napomenúť, nič si povedať od nikoho. Ako faraón, ktorý nedbal na napomínania Mojžišove, a stal sa tvrdým až do smrti. Ako Hus, Luther a iní bludári, ktorí ešte aj na posmech obrátili napomínania svojich vrchností.

6. V nekajúcnosti tvrdošijne zotrývajú. Sú tvrdošijne a naschvál zlí. Vedia dobre o tom a chcú to. Tak sa pochválil aj nešťastný Alvarus: »Chcem umrieť bez pokánia, aby som Bohu v pekle večne zlorečil«. Najavo to dal aj Renan (1892), ktorý nedovolil nijakému kňazovi k sebe pristúpiť. Taký je program slobodomurárov, ktorí úmyselne sú nepriateľmi Boha a Cirkvi.

Dnešný svet je plný takýchto ľuďmi. Nechcú pomoc Božiu, zapchávajú si uši, aby pravdu nepočuli, odporujú počutej a čítanej pravde. Sú zatvrdlívi až do posledného svojho dychu. — Hrešia proti Duchu Svätému. Čo však znamená: Hrešiť proti Duchu Svätému? Znamená, nemať odpustenie a nebyť spasený (Mt. 12, 31—32). Tam kde niet ľútosti a vôle polepiť sa, Boh nedáva odpustenie. Na takéto nešťastné chodníky sa nikdy nedajte! Chráňte sa ľudí duševne pomýlených, aby vás na svoju stránku nenaklonili. Modlime sa dnes: Duch Svätý, príď s neba a naprav, čo je zblúdené.

SLÁVNÝ DEŇ NAJSV. TROJICE.

1. Tajomstvo Najsv. Trojice.

Veľký učenec, sv. Augustín v samote premýšľal o Bohu a vhlbil sa do božských tajomstiev. Raz v hlbokom zamyslení zašiel veľmi ďaleko k moru, na úplne opustené miesto a premýšľal o tajomstve Najsv. Trojice. Premýšľal a usilovne vyhľadával myšlienky, aby mohol tomuto tajomstvu porozumieť a vysvetliť si ho. Premýšľal a čím ďalej premýšľal, tým bol zmätenejší. Zastavil sa a smutno hľadel do diaľky. Zbadal v piesku sedieť chlapčeka, ktorý ručičkami vyhrabal malú jamku a lieval do nej vodu z mora. »Čože to robíš?«, pýtal sa ho sv. Augustín. — »Chcem preliať more do tejto jamky«. — »To nie je možné«. — »Skôr ja prelejem celé more do tejto malej jamky, než ty vyskúmaš tajomstvo Najsv. Trojice.« A sv. Augustín nepremýšľal ďalej a nepokúšal sa pochopiť toto tajomstvo. Uspokojil svoj rozum a napísal: »Kto sa bystro díva na slnko, oslepne, ak to dlhšie trvá. Tak povodí sa aj tomu, kto tajomstvá náboženstva chce vyskúmať. Stane sa zaslepeným, a keď ich nasilu chce pochopiť, príde o vieru.«

Veľký si, ó Bože, a nedostihnuteľný myšlienkam našim. Ó hlbokosť bohatstva, múdrosti a vedomosti Tvojej! Aké nepochopiteľné sú tvoje súdy a nevyskúmateľné tvoje cesty! Veď ktože poznal tvoj smysel, alebo ktože ti bol radcom? Slabý je náš rozum na to, aby preskúmal a pochopil, že si jeden Boh v troch osobách!

Čo sme my proti tebe? Sme tvojím obrazom, tvojimi sochami, tvojimi dietkami. Čo vie obraz o svojom pôvodcovi? Čo vie socha o tom, kto ju vykresal? Nič! Iba mlčky svedčia, že majú pôvodcu. — Podobne i my len dosvedčiť môžeme, že si ty naším pôvodcom. A ako na soche alebo na obraze, tak i na nás zrkadlí sa tvoja všemohúcnosť, vševedomosť, svätosť, nedostihnuteľnosť, trojjedinosť. — A ako malé dieťa nevidí všetko o svojom otcovi, nepozná jeho myšlienky a jeho múdrosť: tak aj my o tebe, náš Otče nebeský, nevieme všetko! Sme tvojimi maličkými dietkami a obdivovať môžeme tvoju múdrosť, veľkosť a dobrotu!

Nevieme všetko. Len toľko vieme, že pri krste Ježišovom Duch Svätý sostúpil v podobe holubice a s neba bolo počuť slová Otca nebeského... Vieme, že treba krstiť v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého... Vieme, že treba sa nám modliť: Sláva Otcu, i Synu, i Duchu Svätému...

Skôr prelejeme veľké more do malej jamky, skôr pochopíme let orla v nesmiernych výšinách a plazenie hada v horúcich skalách: než vyskúmame cesty božie, hlbokosť bohatstva, múdrosti a vedomosti božej!

Ponižujeme sa, klaniame sa Bohu v troch osobách!

2. Sláva Otcu, i Synu, i Duchu Svätému.

Ján vo svojom prvom liste píše: »Traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch a títo traja sú jedno.« My, v dnešnú nedeľu slávime slávnú pamiatku tohto nevýslovného tajomstva, ktoré menujeme tajomstvom Najsvätejšej Trojice.

Vyznavačmi tohto tajomstva sme sa stali už v prvý deň nášho života. Cirkev nás len tak mohla prijať za svoje dietky a udeliť nám mohla prvú najpotrebnejšiu sviaťosť: krst, ak ústami našich zástupcov pri krstnej studnici sme doznali, že veríme v Boha Otca všemohúceho, stvoriteľa neba i zeme, i v Ježiša Krista, Syna jeho... i v Ducha Svätého. Po našom trojnásobnom »áno, verím«, vzal kňaz vodu a pokrstil nás v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého. Od tej chvíle viera v Najsvätejšiu Trojicu sprevádzala nás cez celý život. Naša matka pomáhala nám spraviť prvý raz svätý kríž

v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého. Starostlivý otec učil nás povedať modlitbu: Sláva Otcu, i Synu, i Duchu Svätému. A kedykoľvek túto modlitbu teraz odriekame a kedykoľvek sa žehnáme, vždy verejne vyznávame vieru v tých Troch, ktorí sú Jedno. — Po prežití našich radostných, bolestných a slávnostných dní tuzemského života, keď totiž dokončovať budeme svoj celoživotný ruženec, sadneme, aby sme mohli napísať svoj testament » v mene Najsvätejšej Trojice«. Tak ho totiž písať začneme. A potom zomrieme. A nad našim chladnúcim telom budú sa druhí modliť: »Putuj, duša kresťanská, z tohto sveta, v mene Boha Otca všemohúceho, ktorý Ťa stvoril, v mene Ježiša Krista, Syna Boha živého, ktorý za teba trpel, v mene Ducha Svätého, ktorý Ťa posvätil...« — Vidiš, takto súvisí Trojička so životom kresťana.

I. Ale aj tu na zemi sú mnohé podobenstvá a úkazy, ktoré pomáhajú nášmu rozumu priblížiť pojem Najsvätejšej Trojice. Aj na zemi sú traja, ktorí vydávajú svedectvo tým trom, ktorí sú v nebi. »Traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na zemi: duch, voda a krv a títo traja sú jedno«. Pod týmito troma vecami myslel Ján človečenstvo Kristovo, ktoré my máme dokázané: jeho dušou, jeho krvou a jeho vodou, ktoré tiekly z jeho boku.

Teraz však vidíme aspoň niekoľko prípadov, ako nám tri veci vydávajú svedectvo tu na zemi: Jedna a tá istá duša má tri vlastnosti: rozum, vôľu a pamäť. — Voda jestvuje v skupenstve tekutom, pevnom a plynnom a vždy je to voda. — Elektrina svieti, zohrieva a pohybuje. —

V Katanii roku 304 pre kresťanskú vieru mučili diakona Eupliusa. Pohanský sudca, ktorý sa prizeral na ukrutné týranie mučeníkovo, povedal mu: »Nešťastný človeče, klaňaj sa našim bohom. Vyznaj Marsa, Apolóna a Eskulapa«. Zomierajúci mučeník povedal: »Klaniam sa Najsvätejšej Trojici. Klaniam sa Otcu, i Synu, i Duchu Svätému«. Jeho vyznanie musí byť aj naším vyznaním. V tejto viere si žiadame žiť i umrieť.

BOŽIE TELO.

1. Príkladná inteligencia.

V bávorskej dedinke Bernau, bola procesia Božieho Tela. Hneď za Sviatosťou oltárnou kráčal aj inšpektor financií Ábel. Procesia išla okolo hostinca. Tam sa zdržoval na zotavení istý divadelný herec z Mníchova. Cez okno sa díval

na sprievod... Po procesii Ábel prišiel do spomenutého hostinca na obed. V ústrety sa mu ponáhlal divadelný herec a nadšene mu povedal: »Pane! Nemám šťastie vás poznať. Ale ten príklad viery, ktorý ste vy, ako človek tak vysokého postavenia dali teraz mne, pripomenul mi časy mojej mladosti, keď som ešte aj ja veril. Rozhodol som sa, že ešte dnes sa vyspovedám«.

Keď roku 1933 taliansky minister letectva, generál Balbo, preletel atlantický oceán, chytro sa to rozšírilo po celom svete, a v Montreáli na jeho počesť bol usporiadaný slávnostný obed. Bolo to 14. júla a bol práve piatok. Generál Balbo pred obedom prehovoril, že on a jeho 80-členná družina nebudú jesť mäsitého pokrmu, lebo sú katolíkmí. A v nedeľu, dňa 16. júla všetci pôjdu na svätú omšu a až potom sa zúčastnia na oslavách. Na jeho rozkaz vzali do programu výpočutie sv. omše.

Nebohý belgický kráľ Albert, keď bol raz v Indii, na jednu nedeľu navrhovali mu krásny výlet. Vypočul program a povedal: »Je to pekné. Len jedno ste pritom zabudli: svätú omšu. Predsa tá patrí na prvé miesto«.

Anglický spisovateľ-učenec Perey Fatzgerale pútal k sebe učencov, lebo napísal 2000 kníh, čo, prirodzene, každému inteligentovi imponovalo. Ale svojím príkladom pútal ich aj k pobožnosti, lebo ho vídávali každý deň ísť do kostola na sv. omšu.

Univerzitný profesor, učenec svetového mena, Alexander Volta, každodenne chodieval na sv. omšu. A jeho príklad pritiahol do chrámu veľmi mnohých. Katolícká inteligencia má vždy veľký vplyv. Toho si musí byť vedomá i dnes. Jej príklad pôsobí najsilnejšie. Náš ľud rád príde do kostola a slušne sa tam bude správať, keď bude mať príklad na tých, ktorí ho prevyšujú spoločenským postavením a učenosťou.

2. Keď idem zaopatrovať.

Keď idem zaopatrovať, oblečiem si superpelíciu, idem mlčky, ruky mám položené na srdci, veď nesiem so sebou Pána Ježiša, lekára chorých duší.

A čo sa robí vtedy okolo mňa?

Všeličo...

Deti akosi divne sa dívajú po mne a, tuším, nevedia si vysvetliť, prečo som tak oblečený, asi nevedia, čo to nesiem na ľavom boku. Dívajú sa po mne, usmievajú, skriknú »Pochválen...« a hrajú sa ďalej.

A dospeli? Tak si dajú pozor, aby sa len nemuseli vtedy so mnou stretnúť. Tak šikovne vedia vbehnúť do domu. Hanbia sa ma. Mňa? Nie mňa, ale Toho, ktorého nesiem.

A iní obídu okolo mňa mlčky a nechcú ma zbadať. A iní chcú sa spraviť hrdinami. Začnú žartovať a sprostoto sa smiať.

Mnohých si všimnem a ťažko chápem. Veď vídavam ich v kostole kľačať a na ulici? Na prijímanie chodia a na ulici už Ho nepoznajú. Prečo? Veď to je ten istý Pán Ježiš.

Neviem si pomôcť, nechcem mnoho ráz nič povedať.

Veď aj iné som zbadal.

Mnohí kľaknú na dve kolená, bijú sa v prsia a žehnajú. Iní, aspoň klobúk si dajú dolu, aspoň na jedno koleno kľaknú.

A ešte viac úcty dostal Pán Ježiš.

Šofér pristavil auto, sňal si klobúk.

Bicyklista soskočil a kľakol si.

Kočiar ostal na chvíľu stáť.

Keď idem zaopatrovať, tak mi to pripadá, ako v evanjeliu čítame, keď totiž Pán Ježiš chodil medzi ľuďmi, niektorí boli radi, keď sa mohli s ním stretnúť, niektorí ho vyhľadávali. Ale našli sa aj takí, čo so zlosťou pozerali naňho, šomrali a radi boli, keď od nich odišiel. Aj dnes je to tak.

3. On mlčí.

Poznám jeden dom. Rád do neho chodím, lebo je tam nekonečne ticho, večné mlčanie.

Nikto tam nežije? Je tam mŕtvo? Nie je tam mŕtvo, žije v tom dome ktosi.

Žije, počuje, cíti.

Vidí nielen mňa, ale i moje myšlienky, vie všetko o mne, môže mi urobiť, čo len chce, pozerá na mňa, cíti so mnou, teší sa zo mňa, plače nado mnou, pomáha mi, hoci mlčí. Má srdce.

Vieš, kto je to?

On mlčal už vtedy, keď z neho chceli kráľa urobiť. Radšej odišiel od nich.

A mlčal aj vtedy, keď farizeji naňho šomrali.

Keď niečo dobrého učinil, prikazoval mlčanie.

Keď ho chceli podchytiť v reči...

Keď chceli kameňovať cudzoložnicu...

Keď slepý žobrák kričal naňho, pomohol, ale mlčal.

Keď stál pred sudcom, keď od posledného vojaka dostal pohlavok, keď zástup naňho reval, keď počul »ukrižuj«, »zabi«, keď ho bičovali, keď dostal trnovú korunu, keď padol pod krížom, aj keď na ňom visel.

Keď sa mu posmievali, rúcho mu trhali, naňho plúvali, octom ho napájali.

On mlčal.

Pomáhal mlčanlivo, slávu a uznanie prijal mlčanlivo.

Trpel mlčanlivo. Učil, kázal, modlil sa, trpel, ale i mlčal.

A On mlčí i dnes, súc tichý pod spôsobom chleba v o svätostánku. Žije, má srdce a mlčí.

A vidím, že je bo mlčanie mnohí napodobňujú.

Mlčia, keď sú pred Jeho svätostánkom. Mlčia, keď trpia, keď padajú pod svojím krížom, keď dávajú almužnu.

Sú domy, kde žijú ľudia, hoci je tam ticho a »mŕtvo«.

Tam niet vadenia, nádvok, kliatby, — hlúpostí, bitky, revu.

Sú domy, kde sa žije, modlí, pracuje, učí, napomína, trpí, ale mlčí.

Ako vo svätostánku.

DRUHÁ NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Duch Svätý v nás.

Krst, birmovka a kňazský stav sú najpozoruhodnejšie činy v nás, ktoré zapríčiňuje ten Duch, ktorý je pôvodcom všetkého života.

Zrodenie sa duší k životu večnému v o svätom krste je udelením nadprirodzeného života. Pri krste zbavuje sa človek hriechu dedičného a všetkých pred krstom spáchaných hriechov. Zbavuje sa časných a večných trestov. Dostane milosť posväcujúcu a dary Ducha Svätého. Stane sa údom Cirkvi a má právo dostať ostatné sviatosti a milosti. Nezmazateľný znak na duši, ktorý sa nám pri krste dostane, navždy ostane na nás ako dôkaz, že z vody a Ducha Svätého sme sa zrodili pre život večný.

Mimoriadne po druhý raz navštívil nás Duch Svätý pri sviatosti birmovania a vtedy vtlačil do našej duše druhý nezmazateľný znak. Posilnenie prišlo, aby sme svoju vieru vedeli vyznať a podľa nej žiť. Po birmovke má byť v nás život hojnejší, srdce čnostnejšie. »Confirmatione fideles consecrantur ad actionem catholicam«. Birmovaním veriaci sú pomazaní — určení ku katolíckej akcii, čiže ku katolíckemu životu.

Tretí nezmazateľný znak na svojej duši majú tí, ktorých si Duch boží vyvolil za svojich kňazov a za vašich duchovných otcov. Duchovná moc, nezmazateľný znak, stavovská milosť a zväčšená milosť posväcujúca: toto dostal od Ducha Svätého kňaz pri svojej ordinácii, aby mohol plniť svoju službu. Je kňazom navždy, tak ako sme všetci kresťanmi navždy. Znak Ducha Svätého v našej duši budú nás ozdobovať aj vo večnom živote!

Keď náš duch zomiera pod ťarchou hriechu, Duch boží vstupuje do nás znova, aby nás životu večnému zachránil. Deje sa to vo svätej spovedi. Je to sviatosť Ducha Svätého, v ktorej on kriesi mŕtve duše k novému životu.

Z toho všetkého vidíme, že Boh sa dobre postaral o nás. Zabezpečil nám život. I my môžeme Duchu Svätému pomáhať pri jeho vznešenej úlohe v nás. Čo máme činiť?

1. Chránme v sebe nadprirodzený život. Chránme sa smrteľného hriechu, lebo každým takým hriechom strácame náš milostný pomer k Bohu. Neničme v sebe ten život, ktorý Duch do nás vložil pri krste a rozmnožil pri birmovke. Turičny oheň blkoe aj v našom srdci. Blkoe vtedy, keď ohnisko je vstave nadprirodzenom. Keď stratíme synovstvo božie, sme zemou pustou a prázdnu, ktorú Duch Svätý musel opustiť. Prijmíme Ducha Svätého a narodíme sa znova.

2. Rozvíňujme v sebe život a odstraňujme prekážky tohto rozvoja. Aby sa plameň milostivý mohol v nás rozširovať a naše srdce rozhrievať, potrebný je vetrik, ktorý nás osviežuje. Je to znova milosť Božia! Udržiava nás vo svojom náručí a len ľudská vina je to, keď z náručia mu vypadneme.

3. Činnosti plameňa prekáža popol. Hriech pre čistú dušu je to, čo popol na oheň. Prekáža rozvoju. Keď sa popol veľmi nahromadí, úplne uhasí plameň a ohnisko stáva sa popolnískom. Nehromadme hriechy, aby sme pod ich ťarchou nezahynuli! Svätými spoveďami očisťujeme sa od svojich pokleskov.

4. Na udržanie života je potrebný pokrm. Plameň si vyžaduje, aby bolo vždy naň prikladané. Inak vyhasína. Oslabujeme azda aj my? Azda je to už posledná vyhasínajúca iskra našej duše? Nenechajme v sebe vyhasnúť život boží! Nežúfajme nad svojou krehkosťou, ale použime silu Ducha Svätého! Skutky lásky, skutky sebazaprenia, každodenná modlitba, nedeľné slyšanie omše budú tými »polienkami«, ktoré v nás udržia nadprirodzený plameň života. Spolupracujme s Duchom Svätým. Nezabudnime nikdy, že Duch Svätý nie je duchom smrti, ale duchom života...

Na slávny deň Ducha Svätého ozdobili sme si naše domy a náš kostol zelenými vetvičkami. Zelená farba je odznakom jari, nového života a lepšej nádeje. Prijmime dnes posolstvo pre lepšiu budúcnosť a zažnime v sebe v dnešný deň fakľu nadprirodzeného života. Duch Svätý je ako človek — ako to povedal raz vo svojej kázni farár Vianney — ktorý má voz a dobrého koňa a volá nás, aby sme si sadli a on nás zavezie ta, kde si žiadame. Ó aké je to ľahké a jednoduché. Netreba nič iné, iba súhlasiť. Hľa, Duch Svätý chce nás zaviesť do neba. Treba mu len povedať áno a dať sa od neho viesť... Nech nás teda Duch boží vedie stále k lepšiemu životu, aby raz mohol nás ako by na ohnivom voze vziať odtiaľto.

TRETIA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

1. Tento prijíma hriešnikov.

Veľmi potešiteľné slová nám prináša dnešné evanjelium.

Ku Kristovi prišli i hriešnici, aby ho počúvali. Aj oni už zanechali hriešny život, aj oni si to žiadali, aby im niekto povedal pravdu, a poučil ich, ako treba tuzemskému životu a jeho záhadám rozumieť. Ku komu sa mali obrátiť? Či ku židovským zákonníkom a farizejom? Veď títo nimi pohrdali! Počuli, že Kristus prijíma hriešnikov a že rozpráva ako majúci moc. »Pristúpili i hriešnici, aby ho počúvali«.

Kristus prijíma hriešnikov! Počuj, hriešny človeče, Kristus aj teba má rád! Dokazujú to jeho podobenstvá z dnešného evanjelia:

1. »Ktorý človek zpomedzi vás, majúci sto oviec, a keď stratí jednu z nich: či neopustí deväťdesiatdeväť na púšti a nejde za stratenou, kým ju nenájde?« — Kristus je pastierom. Veriaci sú jeho ovečkami. Hriešnik je podobný tej ovečke, ktorá sa stratila a nemôže trafiť do ovčiarne. Dobrý Pastier nechá tam ostatné a hľadá tú stratenú a nájduť ju, zanesie ju v náručí medzi verné ovečky. Kristus hľadá hriešnika. On každému pripravil miesto v nebi. Každého volá. Ozaj, už len od nás závisí, či poslúchneme!

2. Alebo ktorá žena, majúca desať korún, ak stratí jednu korunu, či nezažne sviecu a nevymetie dom a nehľadá usilovne, dokiaľ ju nenájde?« — Ľudské stvorenie je ako by peniaze uložené v peňaženke. Majiteľom peňaženky je Kristus. Hriešnik je vypadnutý peniaz. Kristus sa rád sohne k zemi, aby takéhoto vypadnutého hriešnika pozdvihol do stavu mi-

losti. Čo dodáva peniazu hodnotu, že tak ľudia za ním lipnú? Tá vytlačená číslica! Bez nej by bol peniaz len kus kovu, plechu! A čo je toho príčinou, že sám Kristus tak rád prijíma hriešnikov? Aj na nich je vytlačená ich hodnota, znejúca slovami: na obraz boží stvorený, nesmrteľnou dušou obdarený tvor.

Pýtame sa teraz: Čo vykonal Kristus pre hriešnikov? Mnoho. Stal sa pre nich človekom. Vyučoval tri roky. Ustanovil sviatosti. Máriu, matku svoju dal za matku pokoleniu ľudskému. Za spásu sveta umrel na potupnom dreve kríža. Ustanovil Cirkev, aby hriešnikov napravovala a zachraňovala pre nebo. Poslal Cirkvi Ducha Svätého, aby jeho darom bolo hriešnikom umožnené obrátenie. A čo konečne povedať o novozákonnom kňazstve? Na to je kňazský stav, aby ovečky udržoval v ovčiarni Kristovej a do hriechu padnuté duše z ich nešťastia vytiahol.

Pán Ježiš teda nepohrdá hriešnikmi. On ich dobre pozná. On dobre vie, čo sa skrýva v človeku. Človek je krehký, ľahko sa pozabudne, spolieha sa sám na seba a tak často zhreší. Neslobodno však v hriechu zotrvať! Treba sa navrátiť na správnu cestu.

Verím v hriechov odpustenie!

2. Stratená ovca a stratený peniaz.

Dnešné podobenstvo o stratenej ovci, ako aj podobenstvo o stratenom peniazi, dáva nám príležitosť spomenúť si na stratu tých hodnôt, na ktoré myslel Kristus, keď tieto krásne podobenstvá rozprával. Veď tak, ako pastierovi vzácna je jeho ovečka a ako chudobnej žene vzácna je koruna, tak vzácný je Otcovi nebeskému jeho obraz, ktorý my v sebe nosíme. Nie však z božej chudoby, ale z našej dôležitosti sme Otcovi nebeskému tak vzácnymi, že i anjeli sa tešia v nebi, keď nájde sa na svete duša, ktorá bola stratená. Otec poslal svojho Syna a poslal Ho ako Pastiera, ktorý hľadá tých, ktorí sa stratili. Ovca a peniaz znamenajú hriešnika.

Stratená ovečka, sama cíti, že je stratená. Prezradzuje to svojím žalostným hlasom a nespokojným správaním. Svojím hlasom chce upozorniť na seba svojho pastiera, ako by ho volala k sebe, aby ju našiel a pomohol jej dostať sa do spoločného ovčínca. Po dlhšom blúdení pocíti stratená ovečka únavu, ťažké sú jej nohy, na ktoré sa jej nalepilo mnoho blata, keď stratila smer. Oddá sa svojmu nešťastnému osudu a na jej nemej tvári sa zjaví sklúčená ľahostajnosť.

Stratený peniaz. Chýba tomu, komu sa stratil. Stane sa obyčajne tým, do čoho spadne. Smetisko a močarina dajú aj jemu vzhľad smetí. V blate sa jeho hodnota blatom pokryje. Obyraz peniazu stane sa ošúchaným a vtedy klesne jeho hodnota. — Takí sme aj my vstave hriechu. Sme ovcou, ktorá nepatrí do krdla spravodlivých. Sme peniazom, ktorý sa majiteľovi stratil. Pravda, keď na toto myslíme, nepovedzme si len tak ľahostajne odpoveď na tieto otázky: Nájde ma môj pastier, keď som pre neho stratenou ovcou? Zdvihne ma môj majiteľ, keď som pre neho strateným peniazom? Neposudzujte svoj duševný hriešny stav len tak ľahostajne a nehovorte ako zvykne hovoriť nerozumný človek: »Zhrešil som a čo sa mi prihodilo?« — Mnoho sa prihodilo! Naša zásada nech spočíva v týchto vetách: Stratený peniaz — veľká strata, stratené zdravie — väčšia strata, stratená duša — najväčšia strata.

»K Ježišovi priblížili sa mýtnici a hriešnici, aby ho počúvali. Mýtnici a hriešnici stolovali s Ježišom a jeho učeníkmi v dome Matúšovom. Keď to videli farizeji, povedali: Prečo jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi? Urobili výčitky Bohu, prečo si prisadol ku hriešnikovi, prečo hladuje po pokání, prečo je smädný po návrate hriešnika a prečo chce milosrdenstvo. Sadol si k hostine Kristus, prišiel k hostine Život, aby umierajúcich obživil. Prišiel k chorým lekár. Sklonil svoje ramená dobrý pastier, aby vzal na ne-stratenú ovcu«.

ŠTVRTÁ NEDEĽA PO SVÁTOM DUCHU.

1. Petrova lodička.

Pri vyslovení mena apoštola Petra, prichodia nám na myseľ jeho kľúče a jeho lodička, ktoré nám symbolizujú jeho zástupiteľský úrad a primát moci a cti. — Kým Kristus na zemi účinkoval, on shromažďoval okolo seba veriacich. On bol ich učiteľom a vodcom, on bol ich viditeľnou hlavou a pastierom. I po svojom nanebevstúpení zostáva s nami Kristus po všetky dni až do skončenia sveta. Kristus zostáva so svojou Cirkvou a keďže je našim očiam neviditeľný, menujeme ho neviditeľnou hlavou Cirkvi,

Ludská stránka Cirkvi si však vyžaduje, aby mala aj viditeľnú hlavu a potrebné je, aby nás taký niekto spravoval, ktorého vidíme a ktorého rozkazy môžeme počuť. Pán Ježiš sa o to vtedy postaral, keď za viditeľnú hlavu svojej Cirkvi ustanovil apoštola Petra.

Ježiš týmito slovami sľúbil Petrovi, že bude hlavou cirkvi: »Ty si Peter a na túto skalu vystavím svoju Cirkev a brány pekelné ju nepremôžu. A tebe dám kľúče od kráľovstva nebeského. A čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebesiach. A čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebesiach.« Kristus tu prirovnal Cirkev svoju k nepremožiteľnej budove, postavenej na skale. Petra nazval základom tejto budovy. — Keď však po svojom vzkriesení povedal mu slová: »Pas baránky moje, pas ovečky moje«, týmito slovami ustanovil ho za hlavu svojej Cirkvi.

V akom súvisе spomíname Petra s Kristom, v takom istom súvisе treba spojiť Rím s Petrom, a každého pápeža s Petrom. Veď každá doba musí mať svoju viditeľnú hlavu a Kristovho vikára. Cirkev je pre ľudí, a kým ľudstvo bude žiť, bude používať lodičky Petrovej, nech sa jej kormidelník bude volať menom akýmkoľvek! Vždy to bude nástupca Petrov a zástupca Kristov.

Mimovoľne myslíme dnes na Petrov stolec v Ríme a na toho, ktorý dnes je držiteľom dedičstva Petrovho. Menujeme ho naším pápežom, lebo slovo »papa« znamená »otec«. Menujeme ho svätým Otcom, lebo svätý je ten úrad, ktorý on zaisťáva. Menujeme ho Píom XII. Keďže Kristus premenil meno Šimonovi a povedal mu »ty si Peter«, mení si meno každý pápež, ako by na znak toho, že sa musí zrieknuť svojho práva, svojej služby a preberá úrad nad baránkami a ovečkami, čiže nad kňazstvom a veriacimi. Tohto človeka pokladáme my katolíci, za prvého na svete a prejavujeme mu príslušnú úctu, lásku a poslušnosť. Tešíme sa, že sa nachodíme v lodičke Petrovej a k terajšiemu jej kormidelníkovi túlime sa ako dietky k otcovi.

Dňa 19. XII. 1940 slovenský splnomocnený minister Dr. Štefan Polyák bol prijatý sv. Otcom na audienciu. Na otázku, aké má dojmy z audiencie u sv. Otca, povedal: »Svätý Otec Pius XII. je ojedinelý zjav čo najdojímavejšej otcovskej dobroty, najvyššej štátnickej múdrosti a najvyššej vedeckej vzdelanosti. Šťastie rozhovoru so svätým Otcom človek precíti už pri samom začiatku úplne netušeným duševným pozdvihnutím, ktoré človeka pod dojmom prítomnosti nástupcu sv. Petra zaujme, ktoré človeku srdce a ústa otvára a ktoré sa pod dojmom jeho láskavých slov aj ďalej znásobňuje. Stále som mal pocit, že akým nekonečným božím požehnaním je pre dnešný svet, v preporode sa nachádzajúci, taký kormidelník sv. Cirkvi Kristovej, akým je obdarovaný osobou Pia XII.«

2. Aby počuly slovo Božie.

V evanjeliách nachádzame viacej takých radostných a milých miest, keď ľudia mali porozumenie k Pánu Ježišovi a keď mu splnili, čo si on žiadal. — Niečo podobného čítame aj v dnešnom evanjeliu, že totiž zástupy sa ochotne hrnuly k Spasiteľovi. Čo ich k nemu viedlo? Otázku nám vyriešia slová starozákonného učiteľa, ktorý približiac sa k Ježišovi povedal mu: »Vieme, že pravde učíš«. — I tieto zástupy vedeli, že Kristus pravde učí, preto »valily sa k nemu, aby počuly slovo Božie.«

O čom Pán Ježiš rozprával, že hrnuly sa k nemu veľké zástupy? — Poučoval ich, že najprv treba vyhľadávať kráľovstvo nebeské a ostatné sa im pridá, že Boh Otec o všetkom vie, čo sa na svete deje, On sa stará nielen o ľalije a vtáctvo, ale tým viac o človeka, ktorého si stvoril na svoj obraz, že sa netreba tak obávať tých nepriateľov, ktorí rania telo, ale treba sa chrániť tohto, čo vedie do pekla, že treba kríže trpezlivo znášať, že ľudia sa majú vzájomne milovať a nerobiť druhému to, čo nechceme, aby robil on nám. Toto sa jedným slovom menuje »slovo Božie« a po takýchto pravdách žíznilo ľudstvo.

Kam sa valia dnešné zástupy sveta? Za čím sa hrnú? Sú i takí, čo idú za Kristom a jeho Cirkvou a radi počúvajú slovo Božie. Kristov učiteľský úrad prevzala Cirkev a ona učí všetky národy o tom, čo je Ducha Božieho.

Slovo Božie, zvykneme menovať inými slovami: »kázeň«. V nej sa rozoberajú pravdy sv. Písma, v krátkosti shrnuté v našich katechizmoch. Slovo Božie máte radi očúvať, lebo: »Kto je z Boha, počúva slovo Božie«. (Jn 8, 47.) Dobré dieťa prijme poučenie od rodičov, dobrý žiak rád počúva náuku svojho učiteľa, tak i dobrý syn a dobrá dcéra katolíckej Cirkvi radi počúvajú o všetkom, čo sa týka Boha. »Čo milujeme, o tom radi počúvame hovoriť. Zlí ľudia nikdy nechodia na kázeň« (Spirago). V kázni sa učíme Bohu rozumieť, jeho vôľu poznať a rozumne žiť, tak, aby sme dosiahli odmenu v nebesiach. V kázni sa nám veľmi často poukazuje, ako sa v živote ľudí, dedín a národov splňujú slová Písma: »Chudobný život vedieme, ale mnoho dobrého mať budeme, ak sa budeme báť Boha, všetkým hriechom vyhýbať a dobré činiť« (Tob. 4, 23). Kto sa Boha nebojí, komu na tom nezáleží, čo Boh dovoľuje a čo Boh zakazuje, toho jeho svedomie zhryzie a nebude sa nikdy dobre mať. Neuspokojí sa v ničom, iba azda keď niekedy zabľúdi do kútika v kostole, aby tam počul voľačo tak príjemného o Pánu Bohu.

Poznám človeka, ktorý vo svojej mladosti nadával na kázne a druhých odvádzať od toho, aby slovo Božie načúvali, lebo, vraj, čo ten kňaz môže vedieť! — Teraz keď je už starší a v živote mnoho trápenia zažil a bieda ho dobre popreháňala, teraz si občas zájde do kostola na kážeň. Ale chudák je už nahluchlý a rád by dobre počul a všetko rozumel. Preto vykrúca svoju hlavu všelijako a natrča ucho, až sa okolo stojaci a jeho dobrí známi z neho smejú a myslia si: »teraz by si už, hádam, rád načúval slovo Božie, ale si už prihluchlý«.

»Kážeň mi otvorila oči«, tak vyznal sv. Augustín po svojom obrátení.

Ak radi chodíme na kážeň a pozorne počúvame slovo Božie, i o nás platia slová: »Čo milujeme, o tom radi počúvame hovoriť«.

PIATA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Kto chce vidieť dobré dni, nech zdržuje
svoj jazyk od zlého.

V dnešnom evanjeliu napomenul Pán Ježiš svojich učeníkov, aby si dali pozor na svoj jazyk, aby nikomu nehovorili »Raka« (ledačo, darebák), aby nenadávali do »blázňov« (diablom posadlý), a ak by niekoho jazykom urazili, aby sa s ním smierili.

Aj v dnešnej epištole sv. Peter veľmi napomína svojich veriacich, aby sa neodplácali zlorečením za zlorečenie, ale aby radšej pokoj hľadali. »Lebo kto chce milovať život a vidieť dobré dni, nech zdržuje svoj jazyk od zlého a jeho pery nech nehovoria lož«.

1. Šťastní sú tí, ktorí panujú nad svojim jazykom. Nesmierne šťastní. Ctíme si málovravných ľudí a musíme sa pokloniť pred takými, ktorí vedia ovládať svoj jazyk. Milý je im život a vidia dobré dni! Blahoslavení, ktorí sa svojím jazykom nepreviňujú! Už sv. Písmo svedčí o nich, že ich čistá reč sa najlepšie páči Bohu (Prísl. 15, 26). — Sú milovaní, lebo hovoria pravdu. (Prísl. 16, 13.) Môžu sa tešiť výpovedi svojich úst, lebo ich slovo je na čase, a preto je najlepšie (Prísl. 15, 23). Mnoho dobrého dosiahnu, lebo vedia milo hovoriť (Prísl. 16, 21). — Ich sporiadané reči sú chutné ako by plášť medu a sladké sú na počúvanie. (Prísl. 16, 24.) — Hoci je mnoho zlata a mnoho periel, predsa múdre pery a opatrné ústa sú najdrahším klenotom (Prísl. 20, 15). — Chcete mať aj

vy šťastné deti? Tichí a spokojný život jeden s druhým? Usilujte sa, aby vašim najdrahším klenotom boli vaše opatrné ústa.

2. A čo povedať o takých, ktorí nevedia svoj jazyk ovládať? Dost to bude pre nich, keď povieme to, čo píše o nich Písmo. »Bijú sami seba svojím jazykom. Iba toho sú hodní, aby boli zavrení medzi bláznov. Pre hriech svojich úst veľmi zle skončia svoj život. Jazyčníka zničia jeho vlastné reči. Skazené ústa len na to dávajú pozor a len o tom rozprávajú, čo je zlé a prevrátené. Bláznivé ústa len bláznovstvo môžu zo seba prelievať. Hryzie si svoje pery, len aby mohol previesť svoju zlosť! V jeho ústach horí oheň. Zapletie sa do vadenia a zapríčiňuje zvady. Ich ústa sú ako by pieskom naplnené. Taký človek je ako ostrý meč, ktorý každého vie len poraniť. Má šmyklivé ústa a všade padne«. — A či azda sv. Písmo zveličuje, keď o neopatrnom jazyku užíva ostrých slov? Zaiste nie!

Šľahnutie bičom urobí sinku, ale uderenie jazykom láme kosti. Mnoho ľudí padlo ostrím meča, ale nie toľko, koľko ich zahynulo svojím jazykom. Blahoslavený, kto je skrytý pred zlým jazykom, kto sa nedostal do jeho zúrivosti, a kto v jeho jarme neľahal, a jeho okovami nie je sputnaný. Lebo jarmo jeho je jarmo železné a putá jeho sú putá medené, omnoho lepší jeho hrob než on (Sir. 28, 21—25).

3. Pozor na jazyk! I na cudzí, ale i na svoj! Tak ako na peniaze! Tak ako na jedlo! Peniaze na hocičo nedáš, a do úst hocičo nevložíš, tak opatrný buď aj na svoj jazyk! A keď chceš byť raz pripočítaný k blahoslaveným, nesmieš sa prevíňovať svojím jazykom.

ŠIESTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Kristus, kňazi a veriaci.

(Kristus, učeníci a zástup.)

1. Viacej kňazov sa uchádzalo o istú uprázdnenú faru. Biskupský úrad vymenoval jedného. Prišiel si zaujať faru. A zhrozil sa. Tamojší veriaci očakávali ho s kameňmi v rukách a nechceli mu dovoliť vstúpiť do kostola. Prečo? Lebo oni chceli iného.

2. Po smrti farárovej dostali farníci administrátora. O pár dní istý katolík sa vyslovil, že ani za sto rokov nepôjde do kostola, ak tento administrátor tam ostane.

3. Pán farár mal dobrého a milého kaplána. Keď mal kaplán omšu, bol kostol preplnený, keď farár, prišlo ich len niekoľko. Pohrdli celkom svojím farárom a začali robiť akciu, aby kaplán čím skôr sa stal ich farárom. Kaplán bol preložený, prišiel nový kaplán a čo sa stalo? Dobrí katolíci začali sa búriť, farárovi vyhrážať a nenávideli nového kaplána.

Toto všetko sú chorobné zjavy. Takí dobrí katolíci sú mi veľmi čudní. Rozmýšľajme o tom, že veľmi pochybili vo svojej viere:

»Viac ako kedykoľvek predtým, je kňaz osudom pre svojich veriacich. Tisíce ľudí poblúdilo vo viere, pretože sa sklamali vo svojom kňazovi. Opúšťajú Cirkev, lebo im dal niektorý sluha Cirkvi pohoršenie... akože si to inakšie vysvetlíme, že celé osady vystúpily z Cirkvi a veriaci odôvodnili to tým, že sa dostali do rozporu so svojím farárom pre hmotné majetky! Ľud sa odvracia od kňaza — a tým sa odvracia aj od svojej viery. Mnohí, vidiac nedokonalý, ba niekedy aj zlý život kňaza, berú si zámienku, aby sami žili vlačne alebo hriešne«.

Je to zjav chorobný, z ktorého sa musia ľudia vyliečiť! Lebo sú platné tieto zásady: »Ak naša viera stojí alebo padá s tým alebo oným kňazom, dobre vedzme, že máme veľmi slabú vieru. Nesmieme byť vo svojej viere a vo svojej zbožnosti závislými len na kňazovi, tým by sme zaznávali zásluhy Kristove. — Nikto nemá práva zrieknuť sa Boha, Krista alebo Cirkvi za to, že sa pohneval s kňazom alebo sa nad ním pohoršil. Či sme sa azda stali kresťanmi kvôli kňazom? Či veríme kvôli kňazom? Či za nás nezomrel sám Kristus? Práve nedokonalý kňaz nestojí za to, aby sme si azda uľahčovali vo svojej viere a náboženskom živote! Nie, od Krista, svojho veľkňaza sa nesmieme dať ničím odlúčiť, ani zlým príkladom nedbanlivého kňaza!« —

»Bud'te si istí, že vaše odvolávanie sa na zlých kňazov vám pred Bohom nič nespomôže, lebo pravidlo, podľa ktorého sa máte riadiť, sú božie prikázania, a nikdy nie dobrý alebo zlý život toho alebo iného kňaza«.

Aký záver vám z tohto urobiť? Ten, aby ste kňaza síce mali v úcte, ale ho nezbožňovali! Aby ste kňaza necenili viac ako KRISTA! Lebo: »beda obci, a farnosti, kde náboženský život ľudu stojí a padá s osobou kňaza! Tam nieto zdravého duševného života!«

Ako má hľadiť katolík na takého kňaza, ktorý sa mu priam nepáči? Ako sa voči nemu správať? Či azda nechodiť na jeho omšu? Nespovedať sa u neho? Nepočúvať jeho kázeň? To by bolo nesprávne! »Aj dnes si ešte mnohí kresťania zachovali zdravý smysel pri posudzovaní ľudských slabostí na kňazovi. Vedia zdržať i polovičatého kňa-

za, usilujú sa ho priviesť do riadnych koľají, chvejú sa o jeho spasenie, modlia sa za neho, a hoci má mnoho chýb, je im drahý ako **ich kňaz**...» (Citáty sú vybraté z brošúrky »Kňaz a ľud« — Životom, číslo 11).

Kňazi umierajú, kňazov prekladajú. Netreba sa ich preto tak húževnate, na úkor viery a mravov pridržať! Ale radšej držte sa božích príkazov, lebo tie sú stále.

SIEDMA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Dobré skutky.

Keby tak niekto z vás dal sa na cestu po svete a chcel by hľadať dobrých ľudí — podľa čoho by to zisťoval? Na ktorého človeka by ste povedali, že je dobrý? — Počuli sme dnešné evanjelium. Kristus napomenul svojich učeníkov, aby si dávali pozor pred falošnými prorokmi. Po ich ovocí poznáte ich. Na trní nerastie hrozno, ani na bodľaci figy, ani zlý strom nerodí dobré ovocie. Tak ani tí ľudia, čo neprinášajú dobré ovocie — čiže nekonajú dobré skutky — nemôžu byť dobrými.

Teda dobré skutky sú tým znakom, ktoré robia rozdiel medzi ľuďmi a rozdeľujú ich. Kto nemá dobrých skutkov, je bodľačou a trní. Kto má dobré skutky, je úrodným viničom vo vinici Pánovej.

1. Keďže dobré skutky majú veľkú dôležitosť v živote človeka, vidíme, ktoré skutky nazývame dobrými. Katechiizmus hovorí: »Dobrý skutok je ten, ktorý sa s prikázaním srovnáva, vstave milosti a s dobrým úmyslom sa koná«. Najpodstatnejšou podmienkou je, že ten skutok musí sa s prikázaním srovnávať. Nesmie odporovať nijakému príkazu. (Z ukradnutých peňazí dať almužnu, to nie je dobrý skutok). — Musí byť vykonaný vstave milosti, čiže nesmieš mať na duši smrteľného hriechu. Keď ti je duša mŕtva, mŕtve sú aj jej skutky. — Taký skutok treba konať s dobrým úmyslom, čiže na česť a slávu Božiu. — Pomyslíme si na farizejov, ako sa modlievali, ako sa postili a ako dávali almužnu. Ale ich skutky nemožno pokladať za dobré, lebo to nerobili kvôli Bohu, ani z lásky k bližnému, ale hľadali svoju chválu. Ešte sa pozrime na Pána Ježiša, ako on zbadal tú vdovu, čo hodila dva haliere do kostolnej pokladnice. Čo povedal? Že dala viac, ako tí veľkí boháči. Čudné je nám to na prvé počutie. Ale pred Pánom Bohom je to tak! Podľa slov sv. Jána z Kríža: »Boh nehľadá tak na veľkosť našich skutkov, ale na veľkosť lásky a na úmysel, s ktorým ich konáme. Čím väčšia láska, tým do-

konalejší skutok«. A sv. Pavol apoštol o sebe pekne povedal, že keby všetok svoj majetok rozdal medzi chudobných, a nemal by lásky, nič mu to neosoží.

Vidíš, milý kresťane! Nebudú zbytočné tvoje modlitby, nebudú daromné tvoje pôsty a nebudú neodmenené tvoje almužny, len to všetko konaj s dobrým úmyslom a čistým srdcom! Preto každodenne nezabudni si vzbudiť dobrý úmysel týmito slovami: »Všetko pre teba Najsvätejšie Srdce Ježišovo.« Alebo: »Všetko na väčšiu česť a slávu Božiu«.

2. Prečo máme dobré skutky konať? Lebo podľa dobrých skutkov budeme od Pána Boha odmenení. »Strom, ktorý nenesie dobré ovocie, bude vyfatý a na oheň hodený.« (Mt. 21, 18—19.) Čo spravil Kristus s neplodným figovým stromom. Vyriekol nad ním trest. To učiní raz s každým človekom, na ktorom nenájde dobrých skutkov. Takým ľuďom na poslednom súde povie: »Bol som hladný a nedali ste mi jesť, smädný som bol, a nedali ste mi piť, prichodzí som bol a nepritúlili ste ma, nahý som bol a nepriodeli ste ma, nemocný a v žalári, a nenavštívili ste ma« (Mt. 25, 42—43). Usilujte sa, aby ste patrili medzi tých, ktorí budú pri poslednom súde stáť Pánu Ježišovi zprava a ktorých bude k sebe volať, hovoriac: »Poďte, požehnaní od môjho otca...« Takito dostanú kráľovstvo nebeské za svoje dobré skutky!

Každý z nás bude počet klásť! Z čoho? Nie z toho, čím bol! Nie z toho, aké bohatstvo nahromaždil a aké šaty nosil! Nie z toho, akú učenosť preukázal a aký úrad dosiahol! Ale z toho, čo si vykonal! Čo dobrého a čo zlého! Nič inšie si nevezmeš. Peniaze a role pôjdu s tebou len po smrť. Rodina a priatelia pôjdu s tebou len po hrob. Tvoje skutky až pred Boha! Modlitba, pôst, almužna, skutky telesného milosrdenstva pôjdu s tebou a budú sa za teba prihovárať na poslednom súde! Dobré skutky sú kľúčom do neba.

»Bratia! Usilujte sa skrze dobré skutky istým si urobiť svoje povolanie a vyvolenie«. (Pet. 1 10).

ÔSMA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

1. Opatrne konal.

Bol istý bohatý človek, ktorý mal správcu a tento bol obžalovaný u neho, že mu rozhadzuje majetok. Vtedy zavolať ho k sebe a povedal mu: »Čo to počujem o tebe? Vydaj počet zo svojho vladárenia, lebo už nebudeš môcť vladáriť«. I ho-

voril si správca sám sebe: »Čože spravím, keďže môj pán mi odoberá vladárstvo? Viem, čo spravím, aby ma ľudia prijali do domu, keď budem s vladárstva shodený...« Zavolať k sebe každého jedného dlžníka svojho pána a zmenšil mu dlžobu. Pochválený bol od svojho pána za takúto šikovnú myšlienku. »Opatrne konal«.

Najbohatším pánom je Boh. Boh oplýva všetkým, čo je okolo nás. Všetko, čo vidíme, nám privoláva: »som majetkom božím«. Pán Boh si však zobral nájomníkov-ľudí a požičal im zo svojich statkov. Teda človek je správcou, šafárom.

A čože mu je dané do árendy? Všetko, čím oplýva. Veď čo máš, čo by si nebol dostal? Dostali sme život, dušu, rozum, vôľu, telo, zdravie, silu, hmotný majetok, spoločenské postavenie, zamestnanie... a týmto máme šafáriť.

Robí sa to dvojako: Jeden človek stále má na pamäti, že on je len nájomníkom, že sa veľmi nemôže rozhadzovať s tým, čo vlastne nie je jeho. Toto sú ľudia, ktorí správne vedia svoje schopnosti užívať. Majúc pevné zdravie, tým oddanejšie a energickejšie slúžia svojmu Pánovi. Majúc rozum bystrý, pátrajú po pravde a svojim vtipom chránia pramene viery a vedy pred polopravdami a falošnými smermi. Sú obdarení majetkom, držia na úzde svoju slobodnú vôľu. Prevyšujú iných svojimi peknými titulmi a vysokými úradmi, prevyšujú ich aj svojím charakterom a príkladným životom. — Toto sú dobrí nájomníci, ktorých netreba zo služby prepúšťať.

Ale pozrime si tú druhú triedu: neverných sluhov, rozhadzujúcich majetky božie. Darcu svojho urážajú a bijú ho darmi, ktoré si od neho prepožičali. Svoj rozum užívajú nerozumne, slobodnou vôľou sa klonia len k nízkostiam, pre veľké peniaze a statky dovoľujú si takú nízkosť v mravoch, že si už nebudú vedieť pomôcť ani šikovným podvodom. Zabúdajú na Pána, lebo cni: »musia si ísť obzrieť dvorec, kupujú domy a sa žená...« Neverní sluhovia.

Takémuto správcovi povie raz Pán: Čo to počujem o tebe, že sa rozhadzuješ s tým, čo nie je tvoje! Už si nie potrebný, môžeš ísť.« Áno, takto sa to deje vtedy, keď človekovi dohára svieca jeho života. Vtedy býva už chvíľa poslednej výpovede zo služby tohto života, a šťastlivý ten človek, kto si vie šikovne pomôcť! Jeho dobrá smrť je poslednou milosťou.

Pán Ježiš z dnešného evanjelia uvádza pre nás poučenie: Robte si priateľov z mamony! Pri pravom priateľstve nesmie sa však zjavovať utláčanie jedného druhým. I v tomto prípade nesmie hmota zotročovať ducha, ani rozum slúžiť náruživostiam srdca! — Užívajme svojich schopností jedine pre to, aby sme ich opatrným užívaním získali si časný i večný titul dobrého nájomníka.

2. O rozhadzovaní majetku.

Opakujeme najprv v krátkosti obsah dnešného evanjelia: Istý bohatý človek mal nad svojimi majetkami postaveného správcu. Tento nedobre si konal svoju povinnosť, a jeho ruky nezostali čisté od klamstva, podvodov, krádeží a márnenia cudzieho majetku. Vec však vyšla najavo a povedali pánovi naňho, že rozhadzuje majetok. Pán mu povedal: »Čo to počúvam o tebe? Vyďaj mi vyúčtovanie a viacej už nebudeš vladať nad mojím majetkom«. A šikovný huncút-správca, aby sa zapáčil na ten čas, keď bude vyhodený zo služby, spriatelil sa s dlžníkmi svojho pána a poodpúšťal im z dlžoby. Jednému sto kadí oleja predpísal na päťdesiat a inému, ktorý dlhoval sto meríc pšenice, prepísal úpis na osemdesiat... Za tento huncútsky skutok jeho pán ho pochválil. »I pochválil pán nespravodlivého správcu, že opatrne konal«. Táto veta z evanjelia býva príčinou, že niektorí ľudia dnešnému podobstvu správne nerozumejú, a preto si ho všelijako vykladajú. Jedni hovoria, že rozhadzovanie majetku nie je vecou hriechu, lebo je tam spomenutá ešte aj pochvala. Iní zas by radi z dnešného evanjelia vyčítali ešte väčšie nesmysly, týkajúce sa krádeže u veľkých pánov, podvodov po úradoch alebo každodenné odnášanie si niečoho z majetku zamestnávateľa, ako to zvyknú mnohí zamestnanci robiť, povediac si: »však okolo toho predsa robím, prečo by som si trocha nevzal?«

My musíme však krádež vždy volať krádežou, či to spravil pán alebo otrhaný cigán, či roľníček alebo úradníček. Kradne nielen ten, kto naraz mnoho vezme, ale aj ten, ktorý idúc z roboty, každý večer čosi domov donesie. A preto spravodlivé by bolo, aby zákon našiel každého, počnúc od toho, ktorý berie cudziu hus a končiac tým, ktorý defrauduje tisíce. Neslobodno ničie podvody zakrývať, aby sa nám nestalo, žeby dnes v žalároch sedeli len sami malozločinci a začiatočníci-kmíni — a na slobode behali — špacírovali veľkokmíni a starí zločinci!

A teraz niečo o rozhadzovaní majetku: To, čo každý človek má, menujeme jeho majetkom. Aký-taký majetok potrebný je každému človekovi. Existencia si to vyžaduje, aby sme niečo mali, či už peniaze, alebo nejaké naturálie. Zo vzduchu sa nedá vyžiť! Súkromné práva na majetok zákon nám zabezpečuje. Vážnou otázkou je, či môže súkromný človek, jednotlivец nadobúdať majetok v miere nekonečnej? A či môže každý robiť so svojím majetkom, čo sa mu zachce? Naša zásada je: nie! Ani cudzím majetkom, ani vlastným neslobodno samovoľne disponovať, čiže neslobodno majetok rozhadzovať!

O kom hovoríme, že rozhadzuje majetok? V každej dedinke a mestečku nájdete pár takých ľudí, na ktorých by ste teraz vedeli prstom ukázať a povedali by ste: »Tento je taký. Táto je taká«. A takých prípadov je veľmi veľa. Príklady sú na to dobré, aby nás priťahovali a na nasledovanie povzbudily. To je ovocie dobrých príkladov. Zlý príklad má nás však odstrašovať a upozorniť, na to, že i my tak pochodíme, keď budeme kráčať v šľapajách márnотratného rozhadzovača majetku.

Na prešovskom jarmoku roľník J. V. predal kravu a dostal za ňu vyše 2000 korún. S peniazmi odišiel do krčmy a začal sa zabávať. Začala sa veselá chvíľa. Prišli na stôl aj karty. Najprv sa hralo len o šestáky, potom o koruny a konečne prišiel rad aj na stovky. Spolukartári úplne ho obohrali a on ostal tak prázdny od peňazí, že mu nezostalo ani na vlak domov, ale musel ísť peši: z Prešova do Kapišovej.

Sedemdesiatročný statkár v Dolnom Gelíre, Ján B., pil a pil, až svoj majetok prehýril a koniec toho bola mizina. Po jednej hýrivej noci podpálil svoju šopu. Potom polial svoj dom petrolejom a na niekoľkých miestach ho podpálil. Vyšiel na povalu a tam sa chcel obesiť. Keďže sa mu povraz pretrhol, zastrelil sa revolverom (nov. 1936).

- Čítali sme za starej vlády, že výrobcí a majitelia kávovníkových plantáží v Brazílii rozhodli sa zničiť osem miliónov vriec kávy. Severské rybárske spoločnosti hodily do mora milión haringov. Medzinárodný komitét pre poskytnutie pomoci hladujúcemu ľudstvu sossbieral zaujímavé zprávy o hladujúcich na celom svete a zároveň zničené zásoby obilia, kávy a iných potravín. Zistilo sa totiž, že roku 1933 na celom svete umrelo hladom 2,400.000 ľudí a 1,200.000 ľudí spáchalo samovraždu zo strachu pred smrťou od hladu. A, prosím vás, za ten istý rok, toto bolo úmyselne zničené: 500.000 metrických centov mäsa, 1,450.000 kg rýb, 567.000 vagónov obilia, 144.000 vagónov ryže, 267.000 vriec kávy a 2560 ton cukru. — Či nás nezabolí srdce, keď to počujeme? Prečo bola taká strašná márnотratnosť? — Aby neklesly ceny tovaru...

Peniaze kazia ľudí! Blahoslavení chudobní, ktorí aspoň Pána Boha majú a ty, preto že si bohatý, myslíš si, že máš všetko a preto samopašne rozhadzuješ! Nezaбудni, že nijaký majetok nie je taký veľký, aby sa nedal premárniť! Azda tvoje bohatstvo bude pre teba kliatbou. Azda, keby si nebol taký bohatý, bol by si skôr obsiahol kráľovstvo nebeské, lebo by si bol aj Boha poznal, aj bližného viac miloval. Tvoje plné vrečko ľa ženie do krčmy, plné vrečko ľa ženie k advokátovi, plné vrečko ľa vženie do duševnej neprávosti a do smrteľných hriechov.

Nerozhadzuj majetok! To, čo tebe zvyšuje, iste inému chýba.

DEVIATA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Bože, buď milostivý!

V časoch Krista Pána, mýtnici boli veľmi nenávidení. Boli pokladaní za dráčov, lúpežníkov, verejných hriešnikov, vôbec, za posledných ľudí. Veď aj v dnešnom evanjeliu spomínaný farizej ďakoval Bohu za to, že on nie je mýtnikom. A jeden takýto mýtnik vstúpil do kostola, aby sa pomodlil. Kľakol si, bil sa v prsia, mnoho nerozprával, ale krátko povedal: »Bože, buď milostivý mne hriešnemu«. Jeho modlitba, hoci bola krátka, hoci to bol len nábožný vzdych, páčila sa Bohu.

Príklad tohto mýtnika aj nás povzbudzuje, aby sme sa navykli niekedy takéto krátke modlitby vyslovovať. Tieto modlitby voláme nábožnými vzdychmi, alebo strelnými modlitbami. — Poučmeže sa dnes, kedy máme takéto strelné modlitby od b a v o v a ť:

1. P r i p r á c i a m e d z i p r á c o u. Máme našu prácu s modlitbou spojiť, modliť sa a pracovať. Ruky nemusia byť složené, modlitebná knižka nemôže byť otvorená, ale srdce môže byť u Boha, hoci ruka je pri práci. Tak to robievala aj zbožná slúžka Zita. Od nej pochádza táto múdra výpoveď: »Ruka pri práci, srdce u Boha«. A keď sa nám práca nedarí, alebo keď strácame trpezlivosť, nebolo by užitočnejšie vtedy si krátko povzdychnúť? Nehrešte, keď sa vám práca nedarí. Neobrážajte Boha, keď vás dobytok neposlúcha. Nerúhajte sa, keď sa pri práci poraníte. Mlčte radšej, ale vaše nespokojné srdce sa utíši, keď si nábožný vzdych pomyslíte.

2. V p o k u š e n i a c h strelné modlitby sú najlepšou pomocou. Uvedieme tu niekoľko príkladov: a) p r o t i č i s t o t e : »Ježišu, milovníku čistý, zmiluj sa nado mnou« — »Radšej zomrieť, ako zhrešiť« — »Krátka radosť, večné peklo« — »Boh ma vidí« — »Bože môj, láska moja« — »Srdce čisté stvor vo mne, ó Bože« — »Matka božia, pomáhaj mi...« b) p r o t i l á s k e k b l i ť n é m u : »Bože, požehnaj ho« — »Tým, ktorí mi ubližujú, môj Ježišu, milosrdenstvo« — »Odporúčam ho do tvojej milosti« — »Z lásky k tebe milujem aj svojho nepriateľa...« c) p r o t i p ý c h e : »Ježišu tichý a pokorný srdcom« — »Srdce potupou nasýtené, zmiluj sa nado mnou« — »Kto sa povyšuje, bude ponížený« — »Boh sa pyšným protiví«.

3. V n e m o c i a k a ť d e j b i e d e takto volajme: »Ježišu najopustenejší«. — »Bože môj, prečo si ma opustil?« — »S Kristom pribitý som na kríž« — »Obetujem ti svoje bolesti za odpustenie mojich hriechov« — »Boh to tak chce a

je to dobre« — »Tu trpieť, ale vo večnosti odpustené«. — »Umierajúci Spasiteľu, s Tebou umieram« — »Príď, Pane Ježišu a vezmi ma z môjho kríža« — »Ježišu, tebe umieram« — »Ježiš«.

4. V nebezpečenstve života odovzdaj sa Bohu týmito slovami: »Ježiš«. — »Bože môj, ja Ťa milujem« — »Do tvojich rúk porúčam dušu svoju«.

5. Keď kľakáš pred svätostánkom, aby tvoje kľakanie nebolo také suché a mŕtve, keď koleno zohybujeme, takto si môžeš pomyslieť: »Pán môj a Boh môj«. Alebo: »Klaniam sa Ti, väznu mojej lásky«.

Sú to všetko krátke vzdychy, ale veľmi užitočné pre čnosť. Duša sa v nich rozplýva a utvrdzuje v láske k Bohu. Sú to ako by malé triesočky, ktoré kladieme na oheň svojho srdca, a tým sa láska k Bohu v nás stále udržuje. — Poznáme ubolené duše, ktoré vedia mať pritom usmiatu tvár. Vidíme často ťažko pracujúcich ľudí, ktorí nereptajú. Poznáme nemocných, ktorí sa tešia svojej chorobe. — Čo je tajomstvom ich duševného pokoja? Strelné modlitby. Krátkou myšlienkou spoja sa s Bohom, a premôžu pokušenie, odoženu smútok, ľahký je im kríž, príjemná nemoc, nemožný hriech! Všetko vedia prijať pre Boha a so všetkým sa vedia uspokojiť.

Preto i vy naučte sa odriekať strelné modlitby! Práca vás bude tešiť a bude mať cenu pred Bohom! Pokušenie vás nepremôže, ale zošlachtí! Nemoc a bieda vás do zúfalstva nedoženú! V nebezpečenstve života nezahyniete večne.

DESIATA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

Nedeľňajší anjel.

Adam a Eva, keď opustili raj, pocítili čoskoro veľmi ťažko, čo spravili a čo vlastne stratili. V potu tvári jedli svoj chlieb a zem im rodila bodľacie a trnie. Neraz oplakávali svoju vinu. Keď tak raz veľmi rozbolelo ich srdce za strateným rajom a vo svojom svedomí pocítili ťažké výčitky, postavila sa pred nich žiarivá postava bieleho anjela. Anjel veľmi dojemne a láskave utrel im uplakanú tvár, pohladil hlboké vrásky na čele a povedal niekoľko tak potešujúcich slov, že našim prarodičom zjavil sa radostný úsmev na tvári...

— Kto si ty? Povedz nám, — pýtali sa anjela.

— Ja som anjel nedele. Budem prichádzať na zem každého siedmeho dňa, aby som vám a vašim potomkom ťažký život učinil znesiteľným — povedal anjel.

A ten »anjel nedele« ostal verný svojmu slovu. Každého siedmeho dňa v týždni prichádza medzi trpiace ľudstvo. Medzi nás! Utiera nám zapotené čelo, pohladí utrápenú tvár, uspokojí zúfajúce svedomie a utíši po blaženosti túžiace srdce. Hľa, toto je pre kresťana-katolíka nedeľa a nedeľná svätá omša. Anjelský pozdrav s neba a spomienka na stratený raj.

V tejto legende môže súčasne nájsť odpoveď každý jeden človek na surovú námietku, ktorá sa zrodila v nezdravom rozume zlomyseľných ľudí: Oni hovoria: »A čo mám do kostola chodiť? Čo mám z tej omše, veď nič nerozumiem, modliť sa môžem aj doma«. — Naša odpoveď je: »Áno, modliť sa možno aj doma, ale obetu konať nemožno doma! Nie je to potrebné, aby si pri omši každé slovo rozumel, stačí, keď vieš podstatné veci, o ktorých ťa pekne poučíť môže tvoja modlitebná knižka«. — A na námietku, že čo máš z kostola a z nedeľnej omše, odpoveď je veľmi dlhá! Máš mnohonásobný úžitok! O tomto úžitku je presvedčených milióny katolíkov, ktorí pravidelne v každú nedeľu prichádzajú do chrámu. Nedeľná omša je pre nich tým bielym anjelom, ktorý im vzbudí radostný úsmev na tvári a spokojnosť v srdci.

Pri svätej omši Boh je najštedrejší! Svätá omša je najväčšou pobožnosťou a prítomnosť na nej je najlepšou modlitbou! Najistejšie si vyslyšaný pri velebnej obeti vo vašom chráme konanej! Ale i náš hmotný prospech závisí od nej, lebo ako sa hovorí: nedeľa bez omše — týždeň bez požehnania. Kým niekto chodí na nedeľnú omšu, majte nádej na jeho zachranu. Sotva je totiž možno, aby celkom nič úžitku sa mu neušlo z tak prebohatej hostiny. Účinky prídu a Boh zavďačí sa každému, kto sa rád zúčastňuje na krvavej obeti jeho Syna. Keď kráčame do kostola, kráča za nami anjel, a číta naše kroky. Keď musíme nejakú prekážku prekonať, nejakú obetu priniesť, aby sme sa len mohli na omšu dostať, to všetko je nám ochotný Boh zaplatiť.

Nedeľná omša nás vytrhuje z boja tohto ťažkého života. Máme sa tomu tak tešiť, ako sa teší vojak, keď odchádza z bojovej línie, aby si trocha odpočinul. V nedeľu by nám malo byť najlepšie! Citíme aspoň vtedy, že nie sme bezduchými strojmi, ani robotmi. Anjel Pánov prichádza medzi nás, aby nám vždy niečo prostredníctvom slova božieho povedal o tom lepšom živote, ktorý nás čaká...

JEDENÁSTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Naši najväčší dobrodinci.

Učili sme sa štvrté Božie prikázanie. Vysvetľoval som dietkam, že v IV. prikázaní Pán Boh každému dieťaťu rozkazuje, aby si svojich rodičov ctilo, milovalo a poslúchalo. — Ukázal som im na ľahučkých príkladoch, ktoré dieťa mamičku a otecka ctí a nectí — miluje a nemiluje — poslúcha a neposlúcha.

Prišiel som na 206. otázku katechizmu: »Prečo máme ctiť rodičov svojich?« — Rodičov svojich máme ctiť, lebo oni sú po Bohu naši najväčší dobrodinci.

— Pozor dietky! Očúvajte ma! Teraz vám poviem, prečo musíte mamičku a otecka ctiť? Prečo milovať? Prečo poslúchať?

— Cyril, kto ti dal šaty? — Mama.

— Jolana, za čie peniaze si si kúpila knižky? — Za tatove.

— Edo, kto ti dá jesť? — Mama.

— Marienka, koľko máš rokov? — Deväť. — Povedz mi, koľko si dovčuľku šiat zodrala? — Neviem. Opýtam sa mamy.

— Tilka, a ty koľko? — Neviem. Kto mi povie, veď ja už mamu nemám?

— Milka, a ty? Koľko peňazí minuli na teba tvoji rodičia? — Usmiala sa na mňa a len ramenami pokrčila.

Nemohol som dostať odpoveď. Preto som pokračoval. — Deti, pozor! Dám vám domácu úlohu! Na budúcu hodinu katechizmu donesiete mi na papierku vyrátané, koľko peňazí minuli na vás vaši rodičia. Čo stály vaše šaty, vaše knihy, koľko ste prejedly, a keď ste boli nemocné. Kto to bude mať najlepšie vyrátané, dostane veľmi pekný obrázok. — Sú natešené a sľubujú.

Na druhú hodinu. Idem medzi žiakov. Pýtam sa ich, či nezabudli na to, čo som im dal za úlohu. — Nie! — Teda dajte mi sem papieriky. — Idem ku každému jednému a pýtam papierik.

— Nemám. — Ani ja. — Ani ja, — prejdem po celej triede, medzi 38 žiakmi a dostal som len tri papieriky.

Na papierikoch som hneď prečítal. Marienka G. vyrátala, že stála svojich rodičov 13.888 Ks. Tilka K. 13.466 Ks a ešte hneď povedala, že to nie je všetko. Jolana B., 10-ročná napísala tieto číslice: strava 14.420 Ks, šaty 2000 Ks, lekár 110 Ks, knižky 88 Ks (spolu 16.618 Ks).

Dívajú sa všetci na mňa, že koho asi pochválím.

Povedal som im: Deti, to sa mi nepáči, že z celej triedy len traja mi doniesli úlohu! Ved' som všetkým kázal! Čo je to?

Začínajú sa hlásiť. — Čo chceš? — Ja som nemohol. Moja mama sa mi zasmiali a nechceli mi nič povedať. — Ani mne. — Nakoniec nastalo mrmľanie a deti sa mi vysmiali.

Pozriem sa na najlepšiu žiačku. Ani to sa mi nepáči, že Milka to nevyrátala.

Očervenela a nechcela sa pozrieť.

— Povedz mi, prečo si mi nevyrátala, koľko si stála svojich rodičov?

— Načo, pán kapláno? Š k o d a r á t a ť. V e d' s a t o a j t a k n e d á v y r á t a ť!

— Veľmi dobre, Milka! Ty si to najlepšie vyrátala! Tu máš obrázok.

Usmiala sa. Vypadly jej slzy. Ďakovala. Pyšne si sadla.

Dal som všetkým poučenie: — Vidíte, dietky! Nikto vám toľko nedal, čo vám dali vaši rodičia. Toľko vám toho dali, že sa to ani vyrátať nedá. A ešte čo všetko od nich dostanete! Nikto vám toľko nikdy nedal, ani nikdy nedá. To nikto nevie vyrátať. — Vidíte, dietky! Uhádnite! A čo vaši rodičia za to od vás chcú? Nechcú, aby ste im to dali nazpät. Len to chcú, aby ste ich ctily, milovali a im poslušné boli!

DVANÁSTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Láska medzi národmi.

Biblický dejepis nám rozpráva o tom, že keď národ izraelský nechcel zachovávať Desatoro a odmietol klaňať sa Pánu Bohu svojmu, a namiesto toho klaňal sa modlám, páchal smilstvo, necudnosť a iné hriechy, rozhneval sa Pán veľmi na Izraela a zahŕňal ho od seba. Aj židovský kráľ Ozeáš nebol nič lepší od svojich poddaných a tiež robil zlé pred Pánom. Za úpadkom mravov a viery, ako nevyhnutný následok prišiel aj úpadok národno-politický. Izraelský národ stratil svoju samostatnosť a bol odvedený do zajatia asýrskeho. Totiž asýrsky kráľ Salmanassar (panoval 727-722 pred Kristom) pritiahol s vojskom do židovskej krajiny a kráľ Ozeáš na znak poddanstva musel platiť daň. Salmanassarov nástupca, Sargon, (722-705) potom zaujal celú krajinu. Vyše 27 tisíc Židov bolo vyvlečených z vlasti a boli usadení na Ninive, Ekbatane, v Rages, a Gozane. Do zajatia bol odvedený aj kráľ Ozeáš a bol vhoďený do žalára, kde vo veľkej potupe zomrel.

Židia boli vtedy rozdelení medzi rozličné národy a kmene pohanské, následkom čoho prestali byť samostatným národom.

Do bývalej židovskej krajiny boli privedení novi obyvatelia z Babylonu a ostatných susedných miest a títo sa tam usadili. Privedený cudzí ľud sa po čase miešal s čiastkou tam pozostalých Židov a takýchto miešancov volali: Samaritáni. Samaritáni boli teda potomkami tých Židov, ktorých asýrsky kráľ ponechal na území vyvráteného kráľovstva židovského a ktorí sa potom miešali s pohanskými osadníkmi — prišelcami a boli preto pokladaní za polovičných Židov a polovičných pohanov. Týchto polovičiarov hrozne nenávideli čistokrvní Židia. Na znak odporu, nechodili ani cez ich krajinu (Samaríu), ale ju obchádzali.

V dvanástu nedeľu po Duchu, číta sa evanjélium o milosrdnom Samaritánovi. Je tam reč o tom, že istý pravý Žid upadol medzi lotrov a tí ho zbili, polomŕtveho nechali ležať na ceste medzi Jeruzalemom a Jerichom. Okolo zbitého, polomŕtveho išli jeho plnokrvní príslušníci a pomoc mu neposkytli! Išiel však tadiaľ aj Samaritán, a ten plnokrvnému Židovi poskytol milosrdenstvo. Keby sa to bolo stalo opačne, že totiž bol by býval dobitý od lotrov Samaritán, z okoloidúcich Židov nebol by sa k nemu nikto schýlil! Ich šovinizmus im to nedovoľoval. Samaritán ukázal sa však dobrým bližným aj ku svojmu politickému a národnému nepriateľovi.

Ježiš Samaritánsko neobchádzal a Samaritánmi nepohrdal. Vieme pochopiť radosť tej samaritánskej ženy, ktorá našla sedieť Majstra pri studni Jakubovej. Ježiš sa začal s ňou šovárať a pýtal si od nej vody. Ona, ktorú každý pokladal za cudzinku a prišielkyňu, natešená zanecháva svoj džbán pri studni a beží pre ostatných a privádza ich k Mešiášovi.

Aj evanjélium trinástej nedele po Sv. Duchu spomína Samaritána. Stalo sa to v treťom roku verejného vyučovania Kristovho, keď išiel na veľkonočné sviatky do Jeruzalema. Znova išiel cez Samaritánsko a neobišiel ho. V krajine galilejskej, v istom mestečku, stretlo sa s ním desať mužov prašivých-malomocných. Deväť bolo domorodcov, a jeden bol Samaritán. Prečo títo chodili spolu? a prečo tých deväť neodohňalo od seba toho cudzinca? Nevyliciteľná choroba a žobrácky život naučil ich milovať každého a oni sú teraz pre nás hlasateľmi medzinárodnej lásky a chceli by nám dnes povedať toto: »Milujte sa vo spoločok, keďže ste sa dostali do spoločnej biedy«. — Desiati žobráci prosia Ježiša, aby sa nad nimi zmiloval. Ježiš ich poslal k jeruzalemským kňazom, aby sa im ukázali, že sú už zdraví a od nich boli uznaní za čistých a mali dovolený prístup medzi spoločnosť. A keď išli, stalo sa, že zmizla z nich prašina. Tu jeden z nich, a to ten cudzozemec, miešanec, Samaritán, keď videl, že je zdravý, vrátil sa k Ježišovi, padol pred jeho nohy a ďakoval.

A vtedy Ježiš povedal: »Či sa ich neočistilo desať? Kde je tých deväť? Nenašiel sa, čo by sa bol vrátil a vzdal chválu Bohu, ledo tento cudzinec?« — Cudzozemec ukázal sa slušnejším a lepším voči svojmu dobrodincovi, než tých deväť, ktorí sa kedysi tak nacionalisticky bójavali v prsia, ale prsia nevďačné a neľudské.

Nebojme sa počúvať takéto slová! Nebojme sa milovať jeden druhého! Nemajme v srdci jed na každého, kto nerozpráva takou rečou ako my a sa nenarodil pod Tatrami. A keď nám tak začnú druhí merať? Medzinárodný šovinizmus bude povelom ku všeobecnej vražde ľudstva. Sme bratmi a sestrami v Kristu, a preto sa nesmieme nenávidieť! Pripomeňme si radostnú vetu z prvých kresťanských Turíc: »Parti a Médi a Elamiti, a tí, čo obývajú Mezopotámiu, Judsko a Kapadóciu, Pontus a Áziu, Frigiú a Pámfiliu, Egypt a kraje libycké, ktoré sú vedľa Cyreny, a prisťahovaní Rimani a obrátenci, Kréťani a Arabi, počuli sme ich hovoriť našimi jazykmi veľké skutky božie« (Sk. ap. 2, 9—11). Všetky tieto národy na Turíce prijali Ducha Svätého a na všetkých bol rozdiel milosť božia sa rozliala. Tam bola najlepšia spoločnosť národov a Duch Boží vedel spojiť všetkých do svornosti a lásky.

Prirodzená jednota ľudstva! Celý svet je jediným štátom. »Respublica hominum sub Deo«. Tomáš Aq. — Vynikajúci Suarez napísal: »Hoci je ľudstvo rozdelené na rozličné národy a ríše, ale predsa vždycky je v ňom akási jednota, a to nielen biologická, ale i politická a mravná! Označuje ju prirodzený príkaz vzájomnej lásky a milosrdenstva, vzťahujúci sa na všetkých ľudí, aj na príslušníkov iných národov a štátov. Preto i keď každá dokonalá spoločnosť, štát alebo ríša, je sama v sebe spoločnosťou dokonalou, skladajúcou sa zo svojich príslušníkov, ale predsa každá z nich je v istom smysle členom tohto vesmíru, ktorým sa nazýva ľudstvo. Spoločnosti ľudské samé o sebe nie sú natoľko sebestačné, že by nepotrebovaly spoločnej pomoci, spoločnosti a styku. Niekedy však potrebujú tento styk aj z mravnej nevyhnutnosti a potreby, ako to skutočnosť dokazuje. Z tohto dôvodu je potrebný nejaký právnický poriadok, aby sme sa podľa neho riadili a spolunažívanie bolo spravodlivo usporiadané«. — Toto znamená prirodzenú jednotu ľudstva. My to vyslovujeme každý deň v »Otčenáši«, ako spoločnej modlitbe celého ľudstva! Aby panovala láska medzi národmi, to si vyžaduje i hospodársky rozmach! Potrebuje to aj politika! Aj sociálny duch je na to odkázaný! To je podmienka ďalšieho rozmachu kultúry! A nie naposledy povedané: žiada si to naše svetové náboženstvo!

ŠTRNÁSTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

Naši chudobní a naši bohatí.

»Nikto nemôže slúžiť dvom pánom«. »Nebudte úzkostliví o svoj život«. Tieto dve vety, vynímam z dnešného evanjelia. Okolo Krista Pána stáli dvojakí ľudia: bohatí a chudobní. Pre obojakých mal dobré naučenie. Bohatým povedal, že nemôžu slúžiť Bohu i mamone, čiže dvom pánom. Chudobným zase pripomenul, aby neboli ustarostení o svoj život; aby nezabudli pri svojich všelijakých životných trápeniach hľadať kráľovstvo božie a jeho spravodlivosť. Kristova prítomnosť sjednotila bohatých s chudobnými a všetci sa cítili v jeho božskej prítomnosti bratmi.

Chudobní a bohatí sú i teraz a budú vždy. Dnes však sú bohatí proti chudobným a chudobní proti bohatým. Nemilujú sa. Nenávidia sa a organizujú sa proti sebe. Kapitalisti a proletári. Prečo došlo k tomuto? Lebo obaja zabudli na dnešné evanjelium. Je možné ešte medzi nimi smierenie? Ale áno! Musia prijať Krista Pána a jeho učenie. Aj chudobní ale aj bohatí.

1. Bohatým Kristus Pán pripomína, že nemožno slúžiť aj Bohu aj mamone. Nemožno slúžiť dvom protivníkom. Ako to treba rozumieť? Či Kristus Pán nenávidel boháčov? Alebo či je majetok zlo? Či kapitál je hriech? Nie, nie! Kristovo napomenutie týka sa nie všetkých bohatých, ale len tých, čo chcú slúžiť i jemu i mamone. Objasňuje nám to podobenstvo u Lukáša 14, 16 nasl. Pod hostinou máme rozumieť kráľovstvo nebeské. Na hostinu volaní sú všetci. Bohatí sa však vyhovárajú: pre dvorec, pre voly, pre role... nemajú čas na nedeľu, na spoveď, na milosrdenstvo voči bližným. Aj keď prídu do chrámu, sedí tam len ich telo, ale ich duch blúdi po roliach a po jarmokoch. Pre časné veci stratia potom večné.

Bohatstvo samo o sebe nie je zlou vecou. Máme bohatých katolíkov, ktorí svojím bohatstvom nie sú zahlušení a nezabúdajú na Boha a na svoje povinnosti voči nemu. — Keď však bohatstvo sa dostane do rúk zlého človeka, vtedy je aj ono veľkým zlom. »Beda vám, bohatí«. A títo zlí boháči sú tomu na vine, že chudoba je nespokojná, chce ravolúciu, chce sa s nimi podeliť! A môže prestať táto zúrivosť? Len treba prijať Kristovo evanjelium, ináč príde na nesvedomitých boháčov niečo strašného! Ja ich teraz nekľajem, ale len varujem.

2. Poučenie pre našich chudobných. Kristus bol chudobný. On vidí do duše chudobných a biednych a poťesuje ich slovami: »Nebudte ustarostení o svoj život«. Preto

nikto nemá mať až zúfalú úzkostlivú starosť o podmienky životné, ale máme mať dôveru v Boha a pritom plniť svoje povinnosti voči nemu. Keď túto zásadu prijmete, aj tak zostanete chudobnými, ale budete spokojní, trpezliví a vo svojom srdci pokojní. Dajte vždy čo Bohu patrí a on tak bude riadiť váš život, že to, čo vám bude treba, vždy sa pre vás nájde! Nezbúdajte, že aj dobrý celonočný spánok, aj dobré zdravie, aj spokojné svedomie, radosť z práce: toto všetko sú veľké tuženské majetky. A takéto majetky kto má vo väčšej miere dožičené? Chudobní a nábožní kresťania katolíci.

Boh neopustí chudobného, dokiaľ on neopustí Boha. V našom storočí, mnohí ľudia, keď im bolo zle a začali im majetky chýbať, chytili do ruky Marxove evanjelium a jeho pomocou chceli stvoriť raj. Pôjde to? Darí sa to? Kde sa to skončí?

Vidí to Kristus? Strašné to bude, keď on zakročí proti hriechom obidvoch spoločenských vrstiev! Dnešné ľudstvo neutiší ani Marx, ani Lenin, ani Stalin! Jedine Kristus!

Milí veriaci! Najlepšie by bolo, keby medzi vami majetok nerobil nijakého rozdielu! Ste a buďte vždycky všetci jednaki! Odhoďte Marxovo evanjelium a radšej sa so mnou modlite: »Ó Pane Ježišu! Popraj mi pevnej dôvery v božskú tvoju prozreteľnosť a rozmnožuj ju každodenne vo mne, aby som vo všetkých potrebách pevne dúfal, že ak najprv budem vyhľadávať kráľovstvo božie a jeho spravodlivosť, ostatné, čo potrebujem, bude mi pridané«.

(Za kňaza som bol vysvätený 18. marca 1934. Túto kázeň som povedal vo svojom rodisku 26. augusta 1934. Po kázni povedali mi moji rodáci, aby som si dal pozor!)

PÄTNÁSTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU. .

1. Keď duchom žijeme, duchom i choďme.

»Keď duchom žijeme, duchom i choďme«, takto čítame v dnešnej epištole. Týmto slovám treba nasledovne rozumieť: Keď sme už v srdci kresťanmi, ukážme to aj zovnútorne skutkami a žime podľa viery. Keď sa v matrikách píšeme katolíckymi, ukážme sa nimi aj navonok a žime tak, ako sa na katolíkov patrí.

My, katolíci, nemusíme so sveta utekať, a vyhýbať sa svet-skému životu úplne. My vieme, že všetko, čo na svete je, vyšlo z rúk Božích a preto v podstate všetko uznávame za

dobré. Predsa v tomto musíme byť rozdielni od nekatolíkov. Nekatolíci »užívajú« tento svet. My máme zachovať mieru. Aj my, katolíci, máme svoje bývanie, chodíme na trhy a do kúpeľov. Kupčíme a zaoberáme sa rôznymi obchodnými vecami. Pracujeme po továrňach a dielňach. Venujeme sa roľníctvu a remeslám. Predsa toto všetko musíme robiť v rozmeroch kresťanskej vierouky a mravouky. Tohto sveta neužívame nerozumne a prevráteným spôsobom. My máme žiť vo svete, ale tak, ako by sme nežili s ním. Nepohrdame svojím zamestnaním, ale zachovávame mieru. (Podľa Tertuliana).

Máme žiť, ako sa na katolíkov patrí. Nielen v kostole budíme katolíkmi, ale aj keď pracujeme, aj keď cestujeme, aj keď sa zabávame, aj keď úradujeme. Či pred súdom, či na trhu, či vo vojenskej uniforme, či v žalári. Všade máš byť katolíkom. Známy je nám prípad, ako cisár Napoleon raz v piatok pozval istého svojho úradníka na mäsový obed. Úradník povedal cisárovi: »Čože to žiadate odo mňa? Veď ja som katolíkom«. Napoleon ho takto uspokojoval: »Ale nechajte, veď nie sme v kostole. Tu sme pri stole«. A úradník úctive, ale smele odvetil: »Ja som katolíkom aj pri stole«. Nás kňazov zlí ľudia často nahovárajú takýmito rečami: »Ale veď nemusíte byť taky. Vy ste kňazom pri oltári, a inde nemyslíte na to«. Aj vás katolíkov podobnými rečami pokúšajú. Naši nepriatelia si myslia, že náboženské presvedčenie je niečo takého ako galoše, ktoré si vyzujeme a necháme vonku pri dverách. My nemyslíme tak! Naša zásada nech je: svoje náboženstvo nosím si všade so sebou.

Žime tak, ako sa na katolíkov patrí! Podľa Ampéra, slávneho fyzika a pritom dobrého katolíka, musíme sa starať aj o tento svet, veď si to vyžaduje naše postavenie! Ale keď pracujeme, máme pracovať v duchu modlitby. Ruka pri práci, srdce u Boha. Ako by len jedným okom máme hľadiť na tento svet, aby to druhé bolo stále obrátené k svetlu večnému. Cez všetky časné veci tak máme prejsť svojím životom, aby sme nestratili večný. Jedným uchom počúvame svet, aby to druhé stále počulo hlas Boží. Pracujeme ako by jednou rukou a tou druhou pridržajme sa nebeského Otca. Takto akosi budeme stále spojení s Bohom a kráčať budeme v duchu jeho prítomnosti.

V dnešnom čase máme veľmi mnoho ľahostajných katolíkov. Z ich rečí, skutkov a správania vidieť, že nežijú tak, ako by mali. Nerozčuľujme sa teraz nad druhými, ale pozrime na seba a starajme sa o svoje napravenie a zdokonaľovanie. Zameľme najprv pred svojím domom, a potom bude čistá celá ulica.

2. Naše stretnutie so smrťou.

»Za onoho času: išiel Ježiš do mesta, ktoré sa volá Naim a išli s ním jeho učeníci a veľký zástup. A keď sa približovali k bráne mestskej, hľa, vynášali mŕtveho, jediného to syna jeho matky, a tá bola vdova a početný zástup ľudu išiel s ňou« (Lk. 7, 11. nasl.) Tomuto dnešnému evanjeliu dávame názov vzkriesenie mládenca naimského. No, mohli by sme to povedať i takto: Ježiš stretá sa s mŕtvym, pôvodca života stretá sa so smrťou.

I my v našom každodennom živote stretáme smrť a nemôžeme jej vyhnúť. Ona sa na nás tak prečasto zadáva a my nestačíme odvrátiť od nej svoj zrak. Ona nás tak mnoho ráz pozdraví a my jej nechceme odpovedať. Áno, veľmi často sa musíme stretnúť so smrťou, nečoude to však do nekonečna, lebo raz nás neobíde a pri nás sa pristaví, aby nás objala studenými rukami a vtlačila nám na čelo studený bozk, od ktorého zaspíme naveky.

Smrť okolo nás často ide. Počujeme o nej, že prišla do neďalekej rodiny. Ozýva sa nám z večerného zvona. Pozerá na nás z otvorenej zeme. Kráľuje na vojne. Priletí ku nám ako žltý uvädnutý lístok. Vinie sa okolo nás ako zašliapnutý červíček. Volá nás do pohrebného sprievodu. Ponúka nám veniec s čiernou stuhou. Ozýva sa nám v smrtonosnom blesku. Zaspieva nám v údere hodín. — Toto všetko sú pozdravy smrti, na ktoré my jej nechceme odpovedať.

Vkročil som do kvetinovej záhradky a zaboľelo ma srdce nad tým, že smrť tam rozkazuje. Veď kvietky vädnu, kvietky hynú, opadávajú...

Odišiel som k veselému potoku a keď som si k nemu sadol, videl som, smrť berie vlnu za vlnou a preč ich odnáša, aby ich viac nebolo...

Vzal som svoje hodinky do rúk a ručičky hodiniek sa zdaly byť rukami smrti. Transeunt et imputantur. Hora implacabilis. Každá hodina raní, jedna ňu dorazí. Takéto pravdivé porekadlá idú na um človekovi pri hodinách, keď myslíme najmä na dvanástu nášho života...

Odišiel som domov a videl som ako ženci na roli kosili zbožie. Padalo im pod kosu všetko. I veľké i malé steblá i ťažké i ľahké. I užitočné zrno, i zbytočný kúkol.

Sadol som si k stolu, zažal sviečku a čítal noviny. Noviny píšu o smrti, o jej panovaní nad svetom. Sviečka tiež dohára a troví sama seba.

Mám rád cintorín, a preto idem dnes ešte ňu. Celý rad hrobov je tam uložený vedľa seba. Hrobári pracujú ďalej, a chystajú novú jamu...

Veru, veľmi často sa stretáme so smrťou! — Myslíme teraz na toto: či by nebolo lepšie bez smrti? Nie. Nebolo by života, keby nebolo smrti. Nebolo by siatia, keby nebolo žatvy. Smrť je potrebnšia ako ktokoľvek z nás! Noviny ju kedysi takto zastávaly: »Keby nebolo smrti? Za niekoľko rokov by sa moria preplnili toľko rybami, že by sa voda vyliala a celú suchú zem by zaliala. Lietajúceho hmyzu a vtáctva by bolo toľko, celé také mračná, že by zatemnily celú oblohu a slnečné lúče by nemaly prístup na našu zem. Jeden pár múch mal by za rok 20 miliónov potomkov. Za päť rokov by sa počet múch toľko rozmnožil, že nemáme mena pre také číslo! Pavúkov by tiež bolo tak staršie veľa. Tie by za jeden rok vedely pavučinou obaliť celý svet. Jeden pár holubov za sedem rokov by dal 10 miliónov potomkov. Krokodily by za päťnásť rokov preplnily všetky rieky. A ľudia? Tých by bolo za 380 rokov toľko, že na každý štvorcový meter by sa ich muselo zmestiť desať...« Takéto zariadenie života teda nevyhnutne vyžaduje, aby sa on končil smrťou. Pre iné tvory smrť je skončením ich života, pre človeka je smrť začiatkom života večného.

Smrť nás raz neobíde a zastaví sa pri nás. Stretneme sa s ňou posledný raz. Vtedy nás objíme studenými rukami a vtlačí nám na čelo studený bozk, od ktorého zaspíme naveky.

ŠESTNÁSTA NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

1. Kto sa povyšuje, bude ponížený.

V evanjeliách, ktorá nám Cirkev k nedeľnému čítaniu predkladá, mnoho ráz je reč o farizejoch. Odporní boli práve preto, že každým pohrdali. I na Pána Ježiša špehovali, len aby mohli podchytiť jeho niektoré slovo. Pán Ježiš im dal priliehavý názov »obielené hroby«. I dnešné evanjelium ferizejov spomína. Pán Ježiš zbadal na nich pýchu, nadutosť a namyslenosť. A keď zbadal, ako si pri hostine vyberajú predné miesta, povedal im: »Kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený«. — Kto sa povyšuje, bude ponížený. Ináč povedané: pýcha vedie k pádu. Zaoberajme sa touto vecou.

Pomyslíme si na tie najdokonalejšie stvorenia božie, na anjlov. Vzbúrili sa proti Bohu a vypovedali: »non serviam, — nebudem slúžiť« a za túto svoju pýchu sú hlboko ponížení

až do priepasti pekelnej. — Pomyslíme si na našich prarodičov, ktorí neboli spokojní s rajom, ale chceli byť takí ako Boh. Ó, ako hlboko a ťažko boli za to ponížení! — Pomyslíme si na tých nadutých, ktorí stavali babylonskú vežu. — Pomyslíme na pyšných vládarov a jasne vidíme na nich, že boli nízko ponížení. Prečo má pýcha hrozné a isté následky? Prečo vedie pýcha k pádu? Lebo pýcha je koreňom hriechu a pýcha je hrobom čnosti.

1. Pýcha je koreňom hriechu. Dosvedčuje to Písmo. Hovorí: »Počiatok pýchy je, keď človek odstupuje od Boha, lebo od toho, kto ho stvoril, odstúpilo jeho srdce. Lebo pýcha je počiatkom každého hriechu. Kto sa jej pridrža, naplnený bude kliatbou a naposledy ho zničí«. (Sir. 10, 14). — »Srdce človeka, prv než padne do záhuby, sa povyšuje« (Prísl. 18, 12). — »Nadutý pýchou upadá do diablovho súdu« (I. Tim. 3,6). — A starý Tobiáš napomenul svojho syna slovami: »Pýche nedaj nikdy panovať vo svojej mysli, alebo vo svojom slove. Lebo od pýchy vzalo počiatok všetko zahynutie« (4, 14).

Správne poznamenáva sv. Gregor: »Napísané je, že pýcha je počiatkom každého hriechu. Tejto pýche aj sám diabol podľahol a skrze pýchu aj iných ľudí sťahuje«. Čím on stratil nebo, tým aj nám ho chce zobrať: pýchou...

2. Pýcha je hrobom všetkých čností! Nadarmo latinské príslovie nehovorí: keď povieš o niekom, že je pyšný, povieš o ňom všetko zlé. — Keď niekto je pyšný, tam niet nielen pokory, ale ani lásky k bližnému, ani pravej pobožnosti, ani milosrdenstva, ani dobrého úmyslu, ani dobrej snahy, len jedno je isté: istý a strašný pád! — Kto sa povyšuje, vždy býva ponížený! Nielen od Boha, ktorý sa pyšným protiví, ale i od ľudí. Keď ľudia zbadajú, že je niekto pyšný a namyslený, pohrdnú tým človekom, obchádzajú ho a pozerajú naň, ako na farizeja...

Kráľ Antioch (II. Mach. 9, 1) bol bojovať v Perzii. Vojsko sa mu nedarilo, preto zahorel zlosťou a vo svojej pomste — namyslenosti, chcel vyliť svoju zlosť na vyvolenom národe židovskom a chcel jeruzalemský chrám olúpiť. A ako sa ponáhlal na svojom voze k jeruzalemskému chrámu, ranila ho strašná choroba. Svíjal sa v bolestiach a museli ho dať na nosidlá a pozeráť sa už iba na jeho zúfale skonávanie. Kričal ešte toto: »Spravodlivé je poddaným byť len Bohu a smrteľný človek nech sa nerovná Bohu«. Dokonal svoju pýchu strašným pádom.

A čo vidíte vy v dnešnej dobe? Koľko pýchy! Koľko namyslenosti! Koľko bezohľadnosti, nadutosti, neúctivosti, surovosti a vyvyšovania! Mnoho pýchy, ale i mnoho pádov!

Kráčajme však po inej ceste. Po užšej ceste. Po nej kráčať znamená: byť skromným, poníženým, zapierať sa, rád trpieť, ustúpiť, odpustiť, pomôcť slabšiemu, uznať si jeden druhému. Táto cesta je bezpečná a kto bude po nej kráčať, bude od Boha povýšený.

2. Majme radi posledné miesto.

Istý popredný farizej pozval do svojho domu Pána Ježiša na hostinu. Keď hostia sadali k stolu, zbadal Ježiš, ako si všetci vyberali predné miesta a povedal im: »Keď budeš pozvaný na svadbu, neulož sa na predné miesto, aby azda vzácnejší ako ty, nebol pozvaný od neho a prišiel by ten, ktorý teba i toho povolal a nepovedal ti: Daj tomuto miesto. A vtedy by si s hanbou zaujímal posledné miesto. Ale keď budeš povolaný, choď, ulož sa na poslednom mieste, aby keď pride ten, ktorý ťa pozval, povedal ti: Priateľu, postúp vyššie. Vtedy budeš mať slávu pred spolustolujúcimi, lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený«. — V týchto slovách povedal Kristus, že posledné miesto nie je také zlé, ba mnoho ráz je lepšie, bezpečnejšie ako predné miesto.

Veľmi mnoho ľudí s akousi mučivou túžbou pozerá na tých, ktorí zaujímajú prvé miesto, či už pri hostinách, svadbách, ale nadovšetko vo verejnom živote. Nielen po mestách, ale tým viac po dedinách. Ba túto chorobnú túžbu mohli by sme skorej nazvať »dedinská túžba«. Na poslednom mieste cítia sa odstrčenými a pevne veria, že by istotne bolo lepšie, keby oni boli hore a tí druhí dolu. Sediace na peci, alebo opaľujúc sa pred domom, čakajú, či sa už raz obráti ten osud, a či niekedy aj oni budú pánmi, či sa dostanú aspoň do výboru, však oni potom rozkážu aj farárovi a pôjdu aj náčelníkovi nadať a bude istotne lepšie... A predsa to posledné miesto je mnoho ráz lepšie:

1. Na poslednom mieste nie je toľko zodpovednosti a starosti. Prvé miesto v kostole. Prvé miesto v škole. Prvé miesto v obci. Prvé miesto v cirkevných veciach. Prvé miesto v politike. Toto všetko je veľká a ťažká zodpovednosť. — Pápež Urban VII., keď ho do pápežského ornátu obliekali, zvykol hovoriť: »Kto by si to myslel, že pod týmto skvostným a ľahkým odevom leží tak ťažké bremeno«. A keď tento prvý človek v Cirkvi umieral, trasúc sa na celom tele, vravel: »ó, kiežby som bol radšej býval najposlednejším frátrom v niektorom kláštore, ako som sa mal stať pápežom...« »Vyďaj počet zo svojho vladárenia«, tieto slová budú raz počuť vedúci ľudia z úst toho, ktorému je daná všetka moc na nebi i na zemi!

»Si osobne zodpovedný!« — Takáto tabuľka nevisí nad hlavami tých občanov, ktorí nezaujímajú prvé miesto! Sú na mieste poslednom, sú však rovnocennými členmi, majúci jednaké práva.

Roľníku, remeselníku a obyčajný občane! Nedriap sa tak silou-mocou hore, a hlavne, nedriap sa po cti druhých! Môžeš byť rád, že máš s každým svätý pokoj a že sa môžeš tichúčko venovať svojej rodinke! Uver, že ti je tak dobre.

2. Majme radi posledné miesto, lebo na prvom mieste »hromy divo bijú«. Na poslednom mieste nemá človek toľko nepriateľov, toľko ohováračov, toľko závistlivcov! Nadovšetko tých závistlivcov! Uverte tomu, že do tých popredných každý deň bijú hromy zlosti, pomsty, závesti, nenávisti, a rozhorčenia! To prvé miesto je nebezpečné nielen ich cti, ale mnoho ráz aj životu!

Ako na našich dedinách zďaleka vidieť kostolnú vežu, a vidieť na nej dvoch vrabcov, alebo obletujúcu vranu, tak vyčnievajú nad hladinu verejnej mienky a ľudského života na dedine tí, ktorí sú trocha vyššie a preto vidieť na nich všetko a neodpustí sa im nič! Nech sa len vznesie najmenšie mračienko klebiet nad dedinou, zo zraku všetkých blesk šľahá a z úst hromy bijú do toho, ktorý je predstaviteľom dediny! — Vidiš, a tebe dajú pokoj! Na svojom poslednom mieste podobáš sa malému kvietku, ktorému búrky neuškodí! Keby si bol vysokým topoľom, trepali by do teba vo dne v noci, súdili by ťa bez milosti, a, možno, že aj veľmi chytro by ťa vyvalili z úradu a zo služby!

3. Hovorí sa, že nízko a hlboko padá ten, čo vysoko lieťa. Prví stávajú sa poslednými, keď tam sa ukázali neschopnými, a začali kradnúť, klamať a podvody robiť! Len za chvíľku boli slávnymi a pominuli sa ako deň. Zapadlo nad nimi slnko ich klamlivej vlády. Preto ľubovoľne a všetkými prostriedkami nikdy nehľadaj prvé miesto. Uspokoj sa s riadnym tichým životom, a nijaké nemilé aféry ťa nemôžu zastihnúť.

SEDEMNÁSTA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

Nové prikázanie.

V dnešnom evanjeliu Pán Ježiš určil spôsob lásky k bližnému týmito slovami: »Miluj svojho bližného, ako seba samého«. Túto lásku k bližným pri inej príležitosti nazval »novým prikázaním« (Jn. 13, 34).

Ktorýsi mystický spisovateľ (Bernard) takto píše: »Duša je podobná vtákovi. Aj ona má dve krídla. Pravým krídlom je prikázanie lásky k Bohu a ľavým krídlom je prikázanie lásky k bližnému. K letu sú potrebné obe krídla. I duša má obe prikázania plniť. »Prvé prikázanie a nové prikázanie (to-
tiž láska k Bohu a láska k bližnému).

Či sa dá lietať jedným krídlom? Zaiste nie! L á s k a k B o h u b e z l á s k y k b l i ž n é m u n e s t a č í a j e n e ú p l n á . Je to protirečenie, lebo nás upomína apoštol: »keď nemiluješ bližného, ktorého vidíš, ako môžeš milovať Boha, ktorého ne-
vidíš?« A zas láska k bližnému bez lásky k Bohu nie je pravou láske-čnosťou, ale hrubou telesnosťou. Láska k Bohu živí sa z lásky k bližnému a láska k bližnému nachádza svoj prameň v láske k Bohu.

L á s k a k b l i ž n é m u m á b y ť n i e č í m z v l á š t - n y m v C i r k v i K r i s t o v e j , p o č o m n á s m ô ž u d r u h í p o z n a ť , ž e J e m u p a t r í m e . U J á n a o t o m k r á s n e č í t a m e : »p o t o m V á s b u d ú p o z n a ť , ž e s t e m o j i m i u č e n í k m i , k e ě b u d e t e m a ť l á s - k u j e d n i k d r u h ý m « . (1 3 , 3 5) .

Pán Ježiš toto prikázanie nazval novým. Novým prikázáním to bolo pre tie časy, pretože pohani o takom niečom nič nevedeli a židovský zákon kázal milovať len priateľa. To nové učenie o bližnom doniesol Kristus tomuto svetu.

A ešte aj dnes, takmer po 2000 rokoch, toto prikázanie musíme nazývať novým. Veď neprešlo ono ešte úplne medzi národy a do spoločenského života medzinárodného. Nie je vzorne zachovávané ani od tých, čo by sa nám vedeli preukázať krstným listom rímskokatolíckej Cirkvi. Teória a prax tu n e s ú h l a s i a . Úprava sociálneho života, humanita, charita a iné zvučné mená, chcjúce sa starať o bližných, mali by najprv do svojho programu dať ako prvú vetu Kristovo učenie o bližnom, čiže jeho nové prikázanie. — No, ale tak ďaleko nechceme dnes zájsť.

Vráťme sa k sebe a medzi svojich. Spomeňme na rodičov, bratov a sestry. Na dobrodincov našich a na škodcov. Na priateľov a nepriateľov. Na predstavených a podriadených. Na katolíkov a nekatolíkov. Na Slovákov a Neslovákov. Vidíš, toto všetko sú tvoji bližní. Rovnocenní pred Bohom. Čo nechceš, aby ti oni robili, nerob ty im.

M á š n e p r i a t e ľ a ? Hľadať príležitosť na smierenie. Daj mu možnosť, aby sa s tebou smieril. Daj mu príležitosť, aby ťa mohol osloviť. V prikázaní o láske sa obsahujú aj iné prikázania (Rím.. 13, 9. b.)

L á s k a k b l i ž n é m u v p r a k t i c k o m ž i v o t e z n a m e n á k o n a n i e s k u t k o v m i l o s r d e n s t v a t e l e s n é h o a d u š e v n é h o .

Keď ti hmotné pomery nedovoľujú, aby si lačných krmil, smädných napájal a nahých odieval, tak tým väčšou ochotou konaj skutky duševného milosrdenstva: poučuj druhých, poraď im, poteš zarmútených, krivdu trpezlivo znášaj, ubližujúcim odpúšťaj, zlerobiacich láskavo napomeň, za živých a mŕtvych sa rád modlievaj. — Keď budeme všetci takto robiť, tak aj dnešný pohanský svet s údivom sa bude na nás pozeráť a povedia si: »pozrite sa na nich, ako sa milujú«.

OSEMNÁSTA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

1. Načo myslíte zle?

Spomínam si na duševné cvičenie, ktoré nám roku 1930 držal Páter Florián S. V. D. Dobré sa pamätám, ako v jednej kázni strašnými slovami nás upozorňoval, aby sme sa varovali zlých myšlienok. Medziiným priniesol i tento poučný príklad:

V staroveku istý pohlavár už dlhší čas obliehal nepriateľské mesto, ale nijako sa mu to nedarilo. Jedného dňa sedel pred svojím šiatrom a rozmýšľal nad tým, ako mesto zničiť. Tak mimochodom si všimol neďaleko práve priletené holuby, ktoré zobaly hrach, tamojšími vojakmi odhodенý. Pohlavár sa zamyslel. Po chvíli sa zaradoval, lebo mal vymyslený neobyčajne nápadný plán. — Večer rozkázal vojsku, aby rozsypalo hrach neďaleko stanov a medzi hrach nastavilo siete. Vojaci poslúchli. Na druhý deň ráno znova priletely holuby z mesta, ale chytily sa do sietí. Tu naradovaný pohlavár rozkázal, aby každému holubovi uviazali na nohu fakľu, túto zapálili a holuba pustili. Stalo sa tak... »Ohnivé holuby« letely a sadly do holubníkov. Podpálily seba, holubníky, dom a mesto, a netrvalo ani dve hodiny a pohlavár mal to, po čom tak túžil.

»Ohnivé holuby« predstavujú nám zlé myšlienky. Diabol rozmýšľa, ako nás podviešť. Nijako sa mu to nedarí, a preto skúsi nám vnuknúť zlé myšlienky a má nás! Neopatrné, zlé myšlienky nás úplne premenia a spravia s nami to, čo spravily »ohnivé holuby« s mestom. Také bolo poučenie z príkladu.

V duchu vidíme, ako pred Krista Pána priniesli porazeného. Pán sa skláňa k nemu. Okolo ľudia čakajú, že ho uzdraví. Ale Pán vidí, že tu ide aj o chorú dušu, a preto najprv lieči mu dušu. Okolostojaci pozerajú na seba a výrazom tváre dávajú najavo svoje nespokojné, zlé myšlienky. A keď videl Je-

žiš ich myšlienky, riekol: »Načo myslíte zle vo svojich srdciach?«

Každému sa ponúkajú zlé myšlienky. V tom sme si rovní. Ale líšieme sa v tom, čo a ako sa nimi dáme zaujať. Buď odvrátíme sa od nich a to sa páči Pánovi, alebo pristaneme na zlé myšlienky, a vtedy dostaneme oprávnenú výčitku: »Načo myslíte zle vo svojich srdciach?«

Čože teda robiť, keď zlá myšlienka vtiera sa do nás? Nesmieme mať v nej záľubu a nesmieme na ňu pristať! Obráťme svoju pozornosť na niečo iného. Ak nás zastihla zlá myšlienka pri nečinnosti, hľadáme si telesnú prácu, alebo začnime sa modliť. Volajme: Nech je ďaleko odo mňa, aby som niečo zlého myslel!

Zo zlých myšlienok pochádzajú zlé slová a zlé skutky. A keď sú tamtie potlačené, nepotkýňame sa v slovách a nepadáme v skutkoch.

Starý zákon trestal len zlé skutky. O myšlienkach nehovoril. Teraz je to ináč! Teraz platí zásada: treba ísť na koreň vecí! Áno, skutočne, koreňom každého skutku, každého slova je myšlienka! Koreňom hriechu sú zlé myšlienky. Koreňom dobrého skutku sú dobré myšlienky.

Aby si mysle naše k nebeským žiadostiam pozdvihnúť ráčil! Teba prosíme, uslyš nás!

2. Spas dušu svoju!

Za onoho času vystúpil Ježiš na loďku, preplavil sa a prišiel do svojho mesta Kafarnauma. A hľa, doniesli mu porazeného, ležiaceho na posteli. Čo chceli od Pána Ježiša? Aby sa zmiľoval nad tým nešťastným nehybným a vrátil mu telesné zdravie. A Pán Ježiš neuzdravuje jeho telo. Prečo? Lebo videl v nešťastnom bedárovi jeho dušu, ktorá bola tiež chorá. Preto mu dušu uzdravuje, hovoriac mu: »Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti tvoje hriechy«. Chorá duša bola vyliečená skrze nemocné telo a stalo sa to zaiste i pre naše poučenie, aby sme totižto viac sa báli choroby duševnej ako nemoci telesnej.

1. Chráňme dušu od nemoci! Telesenej choroby sa bojíme, lebo to bolí, to pálí, to štípe, nemôžeme si pomôcť, nemôžeme zaspáť, nechce sa nám jesť! Hneváme sa na celý svet a najviac na seba, lebo bolesti telesné sú nám neprijemné a keď ich je veľmi mnoho, podľahneme ich sile a umierame. A prečo sa ľudia neboja choroby duševnej? Lebo tú chorobu nevidia a necítiť. Ale keby sme videli, ako vyzerá duša vo svojej chorobe a keby sme už tu na zemi po-

cítili zaslúženú a primeranú bolesť, nielen že by sme sa zhrozili, ale utekali by sme pred každým ťažkým hriechom! Istej svätici bolo dožičené, že videla hriechami poškvrenú dušu. Náramne sa zľakla, a len toľko vedela povedať o svojich dojmoch, že sa to ani povedať nedá, ako vyzerá duša v hriechu. Keď Tereška Ježiškova ako malé dievčatko išla raz so svojím otcom na prechádzku, ich biely pes skočil do vody, potom sa pováľal v prachu a pribehol k Tereške. Tereška sa ho zľakla a vyháľala sa mu a povedala: »Ale si ošklivý«. Otec-ko zas povedal: »Vidiš, dieťa moje. Ešte omnoho ošklivejšia je hriešna duša«.

Ludia zvyknú hovoriť: »Z hrešil som, no a čo sa mi prihodilo?« Pravda je sice, že verejnosť všetko naše zlo nevidí, ale potom zas ani všetkému nerozumie, čo sa podľa božích a prírodných zákonov deje a v čom je premnoho z udalostí, prípadov a skutočností, ktoré sú trestom božím za hriechy ľudí! Veď každá porucha musí mať svoj účinok a keď aj nie hneď, tak neskôršie sa účinok dostaví! Vyšinutý vlak je katastrofou. A keby telesá na nebi porušili svoju dráhu, a keby naša zem zmenila svoj zákon, aké hrozné následky by to pre celé ľudstvo znamenalo? A vidíte, stane sa to, na posledný deň, keď nebo a zem budú sa triasť a chvieť, spolu s človekom, aby zaňho a s ním trpely za porušovanie mravných zákonov. — Porušenie božieho prikázania je nešťastným výkyvom, ktorý vždycky má svoj následok na vinníkovi. So vzrastajúcim počtom hriechov bude rásť aj počet katastrof a každý odboj proti Bohu bude spravodlivo odtrpený. Preto odstránenie hriechu zo sveta bolo by najmúdrejším programom pre lepšiu zajtrašok. Veď Ten, ktorý nikdy neklame, povedal nám, že nám bude všetko pridané, keď budeme hľadať kráľovstvo božie.

2. A čo robiť keď je duša chorá? Vyliečiť ju. Podľa dnešného evanjelia našiel Kristus chorú dušu a pomohol jej, slovami: »Odpúšťajú sa ti hriechy«. Takéto slová musia byť vyrieknuté nad každým hriešnikom, ak chce byť uzdravený! Kňazi čakajú na vás v spovedniciach, aby mohli vypočuť vašu chorobu a potom spraviť nad vami znamenie kríža a povedať: »Rozhrešujem ťa v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého. Amen«. Spovednica je tým duševným kúpeľom, kde sa duša kresťanská obmyje od všetkej svojej špiny. Spovednica je tou horúcou vyhňou, kde sa v horúčosti božieho milosrdenstva a tvojich ľútostných slz spaľuje zastaralá hrdza tvojej duše. Preto neboj sa nikdy takého lieku, ktorý ti vždy môže iba dobrý byť!

Opusti ešte dnes cestu nepravosti a ako márnотratný syn vráť sa k Otcovi, ktorý ti dá nové šaty tvojej duši a tvoje srdce

opatří šľachetným prsteňom. Boh z lásky k tebe už mnoho strpel od teba, a preto ty, z lásky k nemu, spas dušu svoju.

3. Chorú dušu vyliečil Kristus nemocným telom.

Predstavujem vám márnotravného syna a pýtam sa vás: prečo sa vrátil domov? Pravda, preto, lebo mu vo svete bolo zle. Hlad a bieda dohnaly ho domov, do rodičovského domu. Predstavujem vám zúrivého Žida Šavla. Čo urobilo z neho horlivého apoštola národov, sv. Pavla? Pád s koňa a oslepnutie. Vlastne milosť Božia, ktorá použila tejto nehody! Prečo bohatý František Assiský stal sa zakladateľom žobravej rehole? Pre dlhú a ťažkú nemoc. — A ctibažný Ignác z Loyoly prečo založil rehoľu, kde sa všetko robí na väčšiu česť a chválu Božiu? Lebo bol ťažko ranený pri Pampelone. — Bohatý šľachtic Ján Kapistrán prečo sa stal skromným mníchom? Pre žalár. — Čo vohnalo vojvodu Františka Borgiáša do kláštora? Pohľad na hnilobou rozozraté telo kedysi krásnej kráľovnej Izabelly. — Čo urobilo duševnú premenu s pôžitkárskeym Norbertom? Blesk a zamdlenie. Tým chceme povedať, že nemoce, žaláre, smrť a nešťastia sú akousi uzdou, ktorou nás Boh z pomýlenej cesty života privádza na správnu cestu.

A čo spomína dnešné evanjelium? Spomína porážkou porazeného, ktorému však Kristus najprv dušu uzdravuje! Najprv mu odpúšľa hriechy a až potom káže vstať!

Koľko jasných dôkazov tu máte, že Boh chorú dušu liečieva nemocným telom. »Bolestnými nemocami klope na srdce človeka, aby mu otvoril« (Sv. Gregor). Smrť, nešťastie, nemoc, núdza, žalár... ako vedia uzdraviť dušu! — Už pohan Plinius hovoril, že my ľudia vtedy sme najčnnostnejšími, keď sme chorí, lebo chorý človek verí, že je krehkým človekom a že je Boh nad ním. — Ako pekný príklad môžeme tu spomenúť: Keď istá manželka trápila sa v smrteľných pôrodných bolestiach, zatiaľ jej manžel, ináč dosť ľahkomyselný človek, kľáčal v kostole a skrúšene sa modlil o božiu pomoc pre prvé dieťatko a život drahej manželky. — Keď človek vidí, že si nemôže pomôcť, že je ničím a že musí biedne zahynúť, aspoň vtedy smieri sa s Bohom a sľubuje polepšenie svojho srdca! Nemocnice prerábajú duše! Nebezpečenstvá privádzajú k ľútošti! Kríže nás priháňajú k Bohu. Trápenia tohto života očisťujú srdce naše od všetkého zlého, čo sme vo svete nabrali, tak ako žeravý oheň spáli zo zlata všetko, čo nie je zlato.

DEVÄTNÁSTA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

Matka biedy.

Dnes počujeme čítať podobenstvo o kráľovi, ktorý robil svadbu svojmu synovi (Mt. 22, 1—14). Kráľ poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Aké však prekvapenie nastalo! Nechceli prísť! Predsa kráľ mal ešte nádej, veď podľa zvyku na svadbu povolávalo sa dva razy. Preto zavolať svojich sluhov a nariadil im, aby takto povedali pozvaným: »Prihotoval som svoj obed. Moje voly a kŕmny hyd sú pozabíjané a všetko je pripravené. Poďte na svadbu«. Pozvaní ani na druhé volanie nechceli prísť. Aby už raz mali pokoj s tým volaním, pochytili sluhov, potupne ich pohanili a potom zabili. Keď sa o tom kráľ dozvedel, veľmi sa rozhneval a tých naničhodných a nechutných darebákov dal potrestať!

Áno, darebákmi musíme nazvať tých, ktorí prejavili takú dvojnásobnú nechť voči volaniu svojho kráľa! O darebáctve bude teraz malá spomienka. Darebáctvo sa peknejšie povie: lenivosť. Ako zistíme, že niekto je nezdravý na lenivosť? Podľa týchto znakov: Nemá chuť ku práci, prejavuje odpor k niečomu novému, zachváti ho bojazlivosť keď ide o verejné dobro, hundre na všetko, a keď už inšie nevie, tak nadáva. Sedí, keď iní pracujú a spí, keď iní sedia! A následkom toho hladuje, keď iní majú dosť a chudobnie, keď iní sa hospodársky a kultúrne vzťahujú.

Čo hovorí o takomto človekovi Písmo? Toto: »Mnohému zlému učí záhalčivosť« (Sir. 33, 29). Nedaj zaspať svojim očiam ani zadriemať svojim viečkam. Vytrhni sa ako srna z ruky lovcovej, ako vták z ruky vtáčnika. Id' k mravcovi, a pozoruj jeho cesty a uč sa múdrosti. Ktorý nemajúc vodcu, ani učiteľa, ani pána, pripravuje si v lete pokrm a cez žatvu shromažďuje, čo by potom jedol. Dokiaľ budeš spať, lenivec? Kedy vstaneš zo svojho sna? Pospí si ešte trochu, podriem si trochu, slož si ešte trochu ruky, aby si si poležal: v tom príde na teba neočakávané, ako pcestný chudoba a núdza ako ozbrojený muž. Ale ak nebudeš lenivý, príde ako studnica tvoja žatva a chudoba utečie ďaleko od teba« (Prísl. 6, 4—11). »Každý strom, ktorý nenesie dobré ovocie, bude vyŕatý a na oheň hodený« (Mt. 7, 19). — »Istý človek mal figový strom zasadený vo svojej vinici a prišiel hľadať na ňom ovocie, ale nenašiel. Povedal teda vincúrovi: Hľa, už tri roky, čo chodím hľadať ovocie na tomto strome a nenachádzam. Vytni ho teda. Načo zaujíma zem?« (Lk. 13).

A čo hovoria svätí pisatelia o darebákoch? Toto: »Lenivý je podobný takému človekovi, ktorý má pokazený žalúdok. Ako tomu hnusia sa všetky jedlá, tak lenivému hnusí sa všetko dobré« (Sv. Vincent Fer.) — »Lenivý sa podobá takému spáčovi, ktorý sa ani vtedy nezobudí, keď mu zpod hlavy vankúš vytiahnu« (Bonaventúra). — »Videli sme už, ako veľkí hriešnici prišli k dokonalosti, ale nikdy sme to nevideli u lenivých kresťanov« (Kassian). — »Pracovitého človeka pokúša len jeden diabol, darobného človeka sto diablov« (Cas). — »Lenivosť je matka chudoby a koreň zúfalstva« (Ján Zl.) — »Lenivosť zničí každú čnosť« (Klement).

A čo hovoria usilovní o darebných? Odvracajú sa od nich s odporom. Celá príroda je v ustavičnej činnosti. Je to neustály pohyb, neustály znak života. Či už myslíme na anjelov nebeských či už myslíme na telesá na oblohe alebo na ostatný vesmír počínajúc od tvorov najväčších a končiac mravčekom, všetko sa mrví, lebo život je pohyb... Riadny život je pohyb, práca...

Aký je život na cintoríne? Telesný rozklad a mŕtva vôňa. Aký je život v stojatej vode? Zelená hniloba a nemilý zápach rodiacej sa chrobače. Aký je život v srdci lenivca? Ako vyzerá v dome lenivca? Ako vyzerá roľník lenivcova? Ako vyzerá jeho maštal? Aké sú deti darebákove? Na všetkom je krivda, lebo lenivosť je matka biedy!

Ako voňavý čerstvý vetrik rozoberie k životu vädnúce kvety, a vyčistí ťažké povetrie, tak milosť božia nech zaúčinkuje v našich dušiach a nech dodá chuti k práci telesnej, aj duševnej. Naš život nech je bystrinou, vždy utekajúcou, prespevujúcou ľahkú hymnu a vydávajúcou zo seba čerstvú vôňu a veselo preskakujúcou cez malicherné každodenné ťažkosti.

DVADSIATA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU. MISIJNÁ NEDEĽA.

»Pane, pod' skôr.«

Dnešnú nedeľu máme venovať misijnej myšlienke. Začínáme spomienkou na evanjelium (20. nedeľa po Duchu). Stalo sa totiž, že išiel Ježiš z krajiny judskej do galilejskej. V meste Kafarnaum mal kráľovský úradník ťažko chorého syna. Starostlivý otec bol veľmi zarmútený, keď videl, že umierajúce mu milovanému synovi *n e m ô Ź e p o m ô c ť*! Aké šťastie však a dobrá príležitosť! Dupočul sa o tom, že Ježiš koná svoju misijnú cestu z Judska do Galileje. Pravdepodobne pôjde do Ká-

ny Galilejskej. I pomyslel si otec: »Trocha je to ďaleko, z Kafarnauma do Kány, ale prekonám to kvôli zdraviu svojho syna. Idem pre Pána«. I dal sa na cestu, ktorá je dlhá 30 km a celý unavený, vysilený, konečne po osemhodinovej chôdzi dobehol do Kafarnauma. Našiel tam Ježiša. A ako každý dobrý otec vie úpenlivo prosiť, keď ide o jeho dieťa, tak začal aj on: »Pane, poď, uzdrav mi syna, lebo už skonáva«. Ježiš mu povedal: »ak len nevidíte divy a zázraky, neveríte«. Táto výčitka zamrzela kráľovského úradníka, a azda ani dobre nedával pozor na slová Ježišove. Veď on si iné žiadal, on len na syna myslel, on chcel, aby Ježiš tak všetko zanechal a ponáhlal sa k jeho synovi... A vidí, že Ježiš má čas, vidí, že sa hneď neponáhla na jeho prvú žiadosť, a preto znova spína ruky svoje k nemu a ešte vrúcnejšie prosí: »Pane, poď skôr, než mi syn umrie«. Povedal mu Ježiš: »Chod', tvoj syn žije«. Uspokojil sa otec, a ponáhlal sa domov. Keď na druhý deň prišiel domov, našiel synáčka zdravého...

»Pane, poď skôr«, takto prosíme my dnes Boha, ktorý je otcom kresťanov i pohanov. Prosíme jeho Syna, ktorý je Vykupiteľom pokrstených i nepokrstených a ktorý je lekárom každej duši na tento biedny svet prišlej.

»Pane, poď skôr«! Poslal si nás do celého sveta, aby sme učili všetky národy a krstili ich. Dnes je odvtedy už 2000 rokov a všetko tvoje želanie nie je vyplnené. Ešte len každý šiesty človek je pokrstený! A ostatní? Žijú v biede pohanstva, klaňajúc sa modlám a veciam viditeľným.

»Pane, poď skôr«. Zanechal si svoje dielo na nás krehkých ľudí, a chceš, aby sme si získali zásluhy, keď tebe, Všemohúcemu, budeme pomáhať pri šírení tvojho kráľovstva na zemi.

Či máme miliardu pohanov ponechať ich osudu? Nie. Pohani chcú vidieť Ježiša. Vy poviete takto: »Teraz sú všade ťažké časy. Je vojna a jej zlé následky vplývajú na každého. Mení sa situácia každý deň a musíme sa viac báť o svoj zajtrajšok, a preto pohani dnes musia odpadnúť z našej starosti«. Nehovorme tak! Nezabudnime na to, že vojnové pomery majú zlé následky aj na misie. Dúfajme vždy v Toho, ktorý uzdravil vzdialeného chorého. — Roku 1940 bola vojna vo veľkom štádiu a predsa obetovanie na misie stúplo proti roku 1939. Misijné ústredie na Slovensku zistilo, že roku 1939 na misie sa obetovalo 915.376.95 Ks a roku 1940 za obetovalo 1,319.284.35 Ks. Priemer na jedného veriaceho činil roku 1939 51 halierov a roku 1940 73 halierov. Teda vzrast chvályhodný! Táto obetavosť slovenských katolíkov vzbudila v Ríme pozornosť a ako je známe, Ústredie misijných spolkov na Slovensku dostalo za to ďakovný prípis.

Nedajme sa zahanbiť ani tohto roku. Modlime sa za misie. Staňme sa členmi Diela šírenia viery. Zapišme deti do Detinstva Ježišovho. Obetujme dnes niečo na misie. — Tí, ktorí všetci čakajú na našu obetavosť a spoliehajú na naše modlitby, znova s povďačným srdcom zdvihnú na nás svoju žehnajúcu ruku, aby ňou našu vlasť k svojmu starostlivému srdcu privinuli.

DVADSIATAPRVÁ NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

1. Či si sa i ty nemal zmilovať?

Podobenstvo dnešného evanjelia poučuje nás o milosrdenstve Božom k nám a o milosrdenstve našom k bližným. Vidíme, ako je Boh dobrý k nám a ako sme my zlí k svojim bližným. Boh nám vie odpustiť, a my hrdúsime svojich bližných.

1. Milosrdenstvo božie k nám je nekonečné. More má svoje hranice, ale milosrdenstvo božie je bez hraníc (Ján Zl.) Podľa evanjelia Pán zľutoval sa nad sluhom, ktorý mu bol dlžný vyše 56 miliónov a odpustil mu túto strašnú dlžobu.

Keby bolo našich hriechov mnoho, na milióny, Boh nám ich vie odpustiť. On nechce smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. On nechce dať dlžníka mučiteľom, on čaká na návrat márnotravného syna. — Taký je Boh! »On sa ukazuje ochotnejším odpustiť hriešnikovi, než hriešnik prijať odpustenie« (Augustín). Sotva čo kľakneme pred jeho sluhu, sotva čo začneme prosiť, a už nám podáva ruku na smierenie. Tak dobrý a milosrdný je Boh k nám! Dáva nám skutočne božský príklad, že máme byť aj my milosrdní ku svojim bližným.

2. A aké je to milosrdenstvo k bližným? — Sme tvrdí a nevieme sa zmilovať! Zabúdame, že nám Boh odpustil milióny a my nevieme bližnému odpustiť 80 korún. (Toľko totiž vyjde porovnané číslo z podobenstva: 56 miliónov — 80 korún). Mnoho ráz a pre nepatrné veci tak nenávisťne sa správa človek voči človekovi. Nevedia si odpustiť, hnevajú sa, »hryzú sa«, hľadajú príležitosť škodiť a len škodiť. To sú sluhovia ničomní, ktorým Boh všetko odpustil a oni sa nevedeli zmilovať nad svojimi spolusluhami! — Či si sa i ty nemal zmilovať? Tak sa ňa bude raz pýtať tvoj večný sudca! Či si sa i ty nemal zmilovať nad svojimi bližnými, ako som sa ja zmilovával nad tebou?

Ty si sa však nechcel zmilovať! A aký bude toho následok? Zarmútil sa Pán nad tým, čo sa prihodilo a umienil si, že ani on neodpustí tým, čo iným nechcú odpúšťať.

Odpúšťajme si preto vzájomne. Ty mne, ja tebe! A Boh nám všetkým! Boh nám odpustí naše viny, keď my odpustíme svojim vinníkom. Boh nám neodpustí naše viny, keď my neodpustíme svojim vinníkom.

Odpusť malú urážku, aby ti bola odpustená väčšia. Keď nepristaneš na túto podmienku, ujde sa ti u Boha súd bez milosrdenstva, tebe, ktorý si nemal milosrdenstva so svojim bližným.

2. Povinní sme odpúšťať.

Podobenstvo dnešného evanjelia (Mt. 18, 23—35) poukazuje nám na veľký a veľmi smutný rozdiel medzi Pánom Bohom a medzi nami. Pán Boh sa vie zľutovať nad svojimi sluhami a odpustí im všetok dlh. Takýto je Boh k nám: odpúšťa každému človekovi a odpúšťa všetko. — A akí sme my k druhým ľuďom? My nevieme každému odpustiť, my nevieme všetko odpustiť. Tu je ten veľmi smutný rozdiel. Sme pohnevaní s kadekým a pre hocičo, udržujeme dlhoročnú nenávisť, sľubujeme a robíme pomstu, sme zlomyseľní a škodoradostní, vyhrážame sa. Každý hriech má svoju filozofiu, tak aj tento hriech ľudskej nenávisti. Ľudia vedia sa vyhovoriť. Nech sa však vyhovárajú akokoľvek, predsa svätou pravdou vždy ostáva: povinní sme odpúšťať. Je síce pravda, že nás na to nikto nemôže nanútiť, ale keď my chceme, aby nám Pán Boh odpustil, musíme aj my svojim bližným.

1. Už múdry Sirach hovorí: »Odpusť svojmu bližnému, ak ti uškodil: potom i tebe, keď budeš prosiť, tvoje hriechy rozviazané budú. Človek proti človekovi drží hnev a u Boha hľadá odpustenie? Pre človeka seberovného nemá zľutovania a za svoje hriechy prosí? On, ktorý je len telo, drží hnev a smierenie žiada od Boha?« (28, 2—5). Tieto pekné slová sú zo Starého zákona! A Nový zákon v tejto veci je ešte dokonalejší.

2. Poučuje nás o tom dnešné evanjelium. (Mt. 18, 33—35). Pán odpustil svojmu sluhovi ohromný dlh, ale tento sluha nevedel (nechcel) svojmu spolusluhovi odpustiť maličký dlh. Jeho Pán sa takému počínaniu začudoval a povedal: »Či si sa aj ty nemal zmiľovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zmiľoval nad tebou?« — A za to, že neodpustil on, odvolal aj jeho Pán svoje odpustenie. — Pán Ježiš urobil z podobenstva tento záver: »Tak urobí aj Otec nebeský vám, ak neodpustíte každý svojmu bratovi zo svojho srdca«. Čiže: Ako my odpustíme svojim vinníkom, tak odpustí Boh aj nám.

3. Kristus vo svojej horskej reči (Mt 5, 23-24). povedal: »Keď prinášaš svoj dar na oltár, a tam sa rozpomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar pred oltárom a chod' najprv sa smieriť so svojim bratom a potom príď a prednes svoj dar«. Sv. Ján Zlatoústý k týmto slovám poznamenáva: »Pán Boh radšej nechá porušiť svoj kult, len aby láska bola zachovaná. Odpustenie, smierenie preňho je najlepšou obetou«. (Hom. 16. in Mat.)

4. Kristus nielen o tom rozprával, ale nás aj poučil svojím príkladom. On odpustil všetkým svojim nepriateľom: Modlil sa za nich: »Otče, odpusť im«.

Každá povinnosť je ťažká, aj povinnosť odpúšťať. Tak neradi ju plníme, tak sa vyhovárame, ospravedlňujeme, hanbíme! Tak sa toho bojíme! Sv. Ján Zlatoústý hovorí: »K odpusteniu netreba nijakej námahy, ba práve k udržaniu hnevu treba mnoho námahy! Ľahko je odpustiť tomu, kto chce! Keď chceš odpustiť, nemusíš sa plaviť cez more, nemusíš ďaleko cestovať, ani cez veľké vrchy ísť, ani peniaze nemusíš dávať, ani svoje telo nebezpečenstvu vystaviť, ale stačí len chcieť« (Hom 20. in Mat.)

Odpúšťajme si vzájomne. Pokladajme si to vždy a voči každému za svoju povinnosť. Veď aj Pán Boh odpúšťa tomu, kto ochotne odpustí svojmu bližnému.

DVADSIATADRUHÁ NEDELA PO SVÄTOM DUCHU.

To hovorí Cirkev.

Ak možno o niekom povedať, že má dosť času, tak to možno povedať o našej matke Cirkvi. Skutočne, ona má dosť času. A predsa nikdy nezmešká. Nemusí sa ponáhľať, ani urýchlene pracovať. A to je práve jej šťastie, lebo nedopustí sa toho, do čoho upadnú tí, čo chvália deň pred západom slnka, kupujú mačku vo vreci a plánujú, čo spravia s tým zajacom, ktorého ešte v ruke nemajú.

Ešte nemusí byť lenivý ten, kto hovorí o sebe, že má dosť času. Azda práve tým nám chce to povedať, že pre tú vec, ktorú treba vyriešiť má dosť času a možnosti, aby si ju premyslel a tak ju vyhotovil, že netreba potom na nej nič meniť. Cirkev nie je lenivá, ale sa ani neprenáhli. Heslo: »dnes odhlasujeme, zajtra zrušíme« Cirkev nepozná. Takýto spôsob nie je u nej obvyklý. Preto, lebo nad svojimi papiermi vydrží viacej sedieť, ako jeden deň. Cirkev je veľmi trpezlivá.

V dejepise o anglickom kráľovi Henrikovi VII. čítame, že rímsku Cirkev miloval a ju podporoval. Za svoju prácu získal si pekný titul »defensor fidei,« číže po slovensky »obránca viery«. Lenže nahneval sa na Rím, keď pápež Klement VIII. nechcel rozviazať jeho manželstvo. Cirkev mu nemohla dať to, čo si on žiadal: rozvod od zákonitej manželky. Nedala mu ho ani po добрôte, ani na vyhrážky. Cirkev, ako dobrá a skúsená stará mať, nestratila hlavu nad takýmto príkladom a radšej strpela odtrhnutie tisíce anglikánov od seba, ale Kristovo prikázanie nezradila! Vražda 20 biskupov, mučenícka smrť 500 kňazov a stýranie 200 šľachticov-katolíkov bola potom odplata, ktorú dal Henrik Cirkvi. Matka Cirkev pochovala svojich heroických obráncov a hlavu im odelá zlatou žiarou glorioly. Kristov zákon však nezradila kvôli kráľovi a jeho nezákonnej manželke, dvornej dáme!

V našej Cirkvi prvú zradu spáchal Judáš. Nazývaný je preto »traditor«, zradca. Čo však vykonal, vykonal ako súkromná osoba a nie ako apoštolský sbor. Predal, nie však nejaký zákon, ani nie sviatosti, ani cirkevný titul, ale predal samého svojho Majstra. Opakujem: vykonal to ako súkromná osoba a dostal za to primeraný trest, ktorý si sám vymeral.

Či už nižší, či už vyšší predstavitelia boli od svojej Cirkvi po priateľsky upozornení, keď sa chceli prenáhliť alebo keď chceli predávať niečo z toho, čo od Krista dostali a čo by mali strážiť aj s nasadením vlastného života.

Talleyrand bol vynikajúcim francúzskym štátnikom a politikom a okrem toho nosil na krku biely kolár a reverendu. Číže bol jedným z najväčších predstaviteľov Kristovej Cirkvi vo Francúzsku. Nejedna zákon zradil, nejedna Kristov príkaz odpredal-zjednal a napokon zradil aj svoj kňazský oblek. Konal za Cirkev? Nie. Konal ako nevďačný súkromník. Keď však umieral, priplazil sa kajúcne k svojej matke Cirkvi, ktorej zákony predtým nebránil a umrel smierený so svojím Majstrom Ježišom Kristom, za ktorého zákony vo svojom vysokom úrade nevedel nič pretrpieť. Svojou kajúcou smrťou napravil pohoršenie, ktoré dal ostatným kňazom i veriacim.

Duševná revolúcia vždy zničila a zdrvila toho, kto sa k nej z duchovných pridal. »Iní« prijali ho medzi seba, a preto ho prijali, aby akosi ich počínanie prítomnosťou kňaza bolo uznané za správne, ale potom, keď už to nebolo potrebné, kňaza poslali do kútika alebo von za dvere. Prichádza nám na myseľ mohilevský metropolita a pápežský legát pre celú cirkev v Rusku. Volal sa: Siestrencievicz. Pracoval, ale ako. Pracoval 40 rokov na tom, aby ponížil to, čo do obrany prijal a čo naňho sveril Rím. Celibát, nerozlúčiteľnosť manželstva a iné opor-

né piliere spoločenského života odstránil a namiesto nich zaviedol vtedajšiu módu: jozefinizmus a osvietenstvo. Svoju zradu na Cirkvi dovŕšil, keď roku 1820 dal z Ruska vyhnáť jezuitov. Nepriatelia Kristovi potrebovali Judáša, nepriatelia rímskej Cirkvi v Rusku potrebovali Siestrencievicza. Keď však svoj cieľ dosiahli, povedali mu ako Judášovi: »Quid ad nos? Tu videris«.

Varovný prst Cirkvi stojí nad nami a upozorňuje nás: »Času je dosť a prenáhliť sa netreba«.

DVADSIATATRETIA NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

Keby sme viacej verili!

P. Picard píše: »Keby sme mali vieru. Keby sme skutočne verili, že Pán Boh býva medzi nami, že Ježiš je jediným Spasiteľom, že Mária je veľkou premožiteľkou zla, že Michal a jeho anjeli plnia prosby ľudské, že svätí sú pravými priateľmi jedine pravého Pána a mnoho môžu skrze svoje orodovanie, že modlitba je všemocná pred Bohom, najmä keď ho prosíme skrze Ježiša Krista a keď ju obetujeme Panne Márii... Keby sme boli dobre presvedčení o týchto pravdách, či by sme sa nemodlili? Či by sme sa horlive a stále nemodlili? Či by sme sociálnou a verejnou modlitbou nepripravovali sa na veľké činy sociálneho života?« (preklad z »La croix« 10. IX. 1933).

Keby sme viacej verili! Musíme si teraz aj my otvorene povedať! Nehovorím, že my neveríme! Veríme, ale neveríme dosť! Naša viera je slabá, nie je silná, nie je živá! Nie sme dosť presvedčení a dosť smelí! Sme jedným slovom: maloverní. Sme takí, ako kedysi boli apoštoli za búrky (Mk. 4, 36—40). Plavili sa spolu s Pánom Ježišom. Ale keď prišiel silný vietor a tmavá búrka a keď vlny hádzaly loďou, neverili dosť. Zobudili odpočívajúceho svojho Majstra a prosili o záchranu. On im povedal: »Čo ste bojzliví, vy maloverní?«

Sme takí, ako bol Peter: (Mt. 14, 25—31). Pán Ježiš kráčal po mori, videl ho Peter a povedal mu: »Pane, rozkáž mi prísť k tebe po vode«. A Pán povedal: »Podť«. A Peter vystúpil z loďky a kráčal po vode. Ale keď pocítil silný vietor, naľakal sa a začal sa topiť. Volal Pána Ježiša na pomoc: »Pane, pomôž mi«. A Ježiš mu podal ruku, hovoriac mu: »Maloverný, na čo si pochyboval?« Sme takí, ako učeníci, ktorí nemohli vyhnáť diabla z posadlého. Preto pýtali sa Pána: »Prečo sme ho my nemohli vyhnáť?« Povedal im Ježiš: »Pre svoju neveru«.

(Mk. 9, 13). — Sme takí ako Nikodém, ktorý nerozumel Kristovým slovám o znovuzrození, a preto sa ho spýtal: »Ako sa to môže stať?« (Jn. 3, 5—9). Ani apoštoli za búrky, ani topiaci Peter, ani Nikodém, ani učeníci vyhánajúci diabla neboli nevercami! Oni verili, lenže boli malovernými!

Mali veriť viac! Aj my máme veriť viac! Príklady veľkej viery nachádzame v Písme. Uvedme si ich na naše povzbudenie:

Máme veriť ako veril kafarnaumský stotník, ktorý sa držal za nehodného, aby k nemu prišiel Pán Ježiš. Hovoriac: »Stačí, keď slovo povieš a uzdravený bude môj sluha« (Mt. 8, 5).

Máme tak veriť, ako krvotočná žena, spomenutá v dnešnom evanjeliu. Verila, že keď sa len dotkne Ježišovho rúcha, bude uzdravená. Stalo sa jej podľa viery.

Máme tak veriť, ako verila chanaanejská žena (Mt. 15, 22).

Máme tak veriť, ako verila Marta (Jn 11, 25—27).

Máme tak veriť, ako veril slepý žobrák Bartimej (Mk. 10, 46—52).

Toto sú všetko krásne príklady veľkej viery, hodné nášho nasledovania.

A teraz pýtajme sa samých seba: Veríme tomu, že Pán živý je medzi nami? Veríme, že je v bohostánku osobne prítomný? Veríme ôsmym blahoslavenstvám? Veríme, že pravdivé sú slová: »Čo osoží človeku, keby celý svet získal a na svojej duši škodu utrpel?« Veríme, že každý človek je náš bližný? Veríme silne, že niet v nikom inom spasenia, iba v Kristu Ježišovi Pánu našom?

Modlíme sa skrúsené: »Pane, posilni moju vieru!« Nečítajme nič proti našej viere, aby sme túto božskú čnosť ne-stratili! Lebo bez viery nabudeme sa môcť páčiť Bohu. Kto nebude veriť bude zatratený! Keď naša viera bude tak silná, ako bola viera stotníka v Kafarnaume, i o nás pochvalne povie Kristus: »Veru, nenašiel som toľkej viery v Izraeli« (Mt. 8, 10).

DVADSIATAŠTVRTÁ NEDEĽA PO SVÄTOM DUCHU.

Nebo a zem pominú.

Židia mali len jeden jediný chrám. V Jeruzaleme. — Nakoľko im to bolo možné, usilovali sa, aby bol čím dokonalejší a Boha hodný. Aj bol. Veď svojou krásou a výškou prevyšoval nielen všetky budovy jeruzalemské, ale i celého sveta.

Bol z bieleho mramoru. Zvnútra aj zvonka bol preplnený zlatom a striebrom. Bolo v ňom uložené nesmierne množstvo zlatých kráľovských korún, svietnikov a iných zlatých nádob. Nad vchodom chrámovým skvela sa zlatá vínna réva. (Schmitz: »Život Ježiša Krista«, str. 569).

Do tohto chrámu muselo sa schádzať celé židovstvo. Aj Pán Ježiš doň chodil a v ňom vyučoval.

Stalo sa to vtedy, keď bol naposledy v tomto chráme. Keď z neho vychádzal, vtedy apoštoli Mu ukázali na pevné staviská. A Pán Ježiš zaiste sa obzrel po vysokom, krásnom chráme a miesto chvály toto povedal: »Vidíte toto všetko? Veru, hovorím vám, nebude tu ponechaný kameň na kameni«. (Mt. 24. 1).

O tom chráme sa hovorilo, že kto ho nevidel, ten ešte nič krásneho nevidel. A Pán Ježiš takú nepríjemnú kritiku povedal o tomto chráme? Nepríjemnú, ale pravdivú!

A povedzme, že by sa to stalo dnes. Chodili by sme s Pánom Ježišom a ukazovali by sme mu.

Ukázali by sme najnádhernejšie katedrály sveta, ukázali by sme najvyššie americké mrakodrapy. Ukázali by sme najrozsiahlejšie továrne, najdrahšie mramorové pomníky, luxusné paláce, miliónové mestá a museli by sme počuť zase tie isté slová: »nebude ponechaný kameň na kameni«.

Potom by sme Ho zaviedli do našich knižníc, do vedeckých kabinetov, predstavili by sme Mu našich svetoznámych učencov, vyložili by sme Mu náš vedecký pokrok. A zas by sme dostali od Neho »nepríjemnú« odpoveď: »nebo a zem pominú«.

Rozprávali by sme Mu o našich plánoch. Povedali by sme Mu všetko, čo ešte chceme dokázať a v čom urobíme pokrok. Čo si vystavíme, ako budeme vo vede pracovať, ako si život zariadime. Usmial by sa nám a len toľkoto by povedal: »Blázni, ešte tejto noci požiadam si vašu dušu«.

Ukázali by sme Mu naše nemocnice, naše sirotinice, kláštory. A odpoveď by bola tá istá: »Ani z tohto neostane kameň na kameni«.

Mlčali by sme chvíľku a zamysleli by sme sa nad zaniknutím ríše rímskej. Prišla by nám na um nedostavaná babylonská veža, zánik Napoleonovho cisárstva; spomenuli by sme si na to, ako oheň zničil svetové knižnice, voda podmyla paláce, zemetrasenie pohlo mrakodrapmi, červy zožraly vedátorov, moľ a iná chrobač zmárnila svetové cennosti. Aj tohoročné lístie už opadlo. A museli by sme

uznať, že aj na nás príde rad, aj my podľahneme nevyhnutnému zákonu zániku.

A znova sa pýtame Pána Ježiša: »Pane, čo bude so všetkým? Čo bude s nami? Čo bude s nebom a zemou?«

Zasa tá istá odpoveď: »Nebo a zem pominú«.

»Pane! Nič neostane? všetko pominie?« pýtame sa.

»Moje slová nepominú«, odpovie nám Kristus.

Otázka pominateľnosti vzťahuje sa aj na nás. Prišli sme na tento svet. Odídeme z neho. Nemáme tu trvalého bydliska. Tu nie je naša pravá a večná vlasť. Keďže Kristove slová nepominú, radi sa ich pridržajme a nepominíme sa úplne, lež budeme ďalej žiť večným životom v nebeskom kráľovstve.

NA NIEKTORÉ SVIATKY.

NEPOŠKVRNENÉ POČATIE PANNY MÁRIE: 8. XII.

Matka predivná.

Podivný bol Boh vtedy, keď si volil matku pre svojho Syna. Vyvolil chudobnú pannu, ktorá prišla na svet bez dedičného hriechu. Matkou sa stala mocou Ducha Svätého a dala život Bohočlovekovi. Skutočne matka predivná je ona!

1. Počujme najprv, čo hovorí sám Boh o nej. Keď vyhnal prarodičov z raja, toto povedal diablovi: »nepriateľstvo položím medzi tebou a ženou, medzi твоjim semenom a jej semenom. Ona pošliape tvoju hlavu a ty čihať budeš po jej päte« (Gen. 3, 15). Je to prvá radostná zvesť o Nepoškvrnenej. A na konci Písma je napísané o nej: »Žena odetá slnkom a mesiac pod jej nohami a na jej hlave koruna z dvanástich hviezd... a hľa, drak veľký stal si pred ženu...« (Zjav. 12, 1—6). To nám Boh Otec o nej zjavil, že nebude mať zlý duch nad ňou nijakej moci a že ho úplne ona premôže. Preto Gabriel z rozkazu božieho nazval ju milostiplnou.

2. Čo hovorí námestník Kristov o nej? Pius IX. to bol, ktorý dňa 8. XII. 1854 v chráme sv. Petra toto vyhlásil: »Ku cti najsvätejšej Trojice, k ozdobe a lesku Bohorodičky, na povýšenie katolíckej viery a na vzrast katolíckeho náboženstva, v mene Pána nášho Ježiša Krista vyhlasujeme, že Panna Mária už v prvom okamihu svojho počatia zvláštnou milosťou a privilegiom všemohúceho Boha, vzhľadom na zásluhu Ježiša Krista, Vykupiteľa ľudstva, bola od veľkej dedič-

nej poškrvny zachovaná čistou . . . predkladáme veriacim k stálemu a pevnému vereniu«.

3. Č o h o v o r í P a n n a M á r i a o s e b e ? Roku 1858 zjavila sa pasáčke Bernardette Soubirusovej v Lurde. A keď sa jej Bernardetta pýtala: »Kto si ty?« dostala od nej odpoveď: »Ja som Nepoškrvnené Počatie«.

4. Č o m á m e p o v e d a ť m y ? Veríme všetko, čo nám o nej Boh zjavil a skrze Cirkev k vereniu predkladá. Modlíme sa dnes, v jej krásny sviatok, prosebne ku nej: »Kráľovno bez poškrvny hriechu počatá, panno čistá, matka najčistejšia, matka nepoškrvnená, matka neporušená, matka predivná, oroduj za nás«.

U s i l u j m e s a chrániť si nepoškrvnenosť a čistotu srdca. Čím čistejšieho srdca budeme, tým podobnejšími budeme Panne Márii.

NA HROMNICE: 2. II.

Ktorého si, Panna, v chráme obetovala.

Keď mal chlapec Ježiš 40 dní, vtedy jeho matka doniesla ho do chrámu, aby ho po prvý raz predstavila a obetovala Bohu. Tak to predpisoval zákon (Levit. 12, 2). To sa menovalo, z á k o n o č i s ť o v a n i a. Zákon očisťovania sa na Pannu Máriu nevzťahoval, lebo ona neporodila spôsobom ako iné matky. V jej pôrode nebolo nič, čo by potrebovalo očistenia. I po pôrode ostala matkou panenskou, a neporušenou, ktorá podľa slov dnešnej prefácie »virginatis gloria permanente lumen aeternum mudno effudit, Jesum Christum, Dominum nostrum« (v ustavičnej sláve panenstva vydala svetu večné svetlo, Ježiša Krista, nášho Pána). Zo všetkých matiek ona jediná má túto výsadu, a predsa dobrovoľne sa podrobuje zákonu a prichádza do chrámu na vádzku. Iné matky nemajú takú výsadu a preto tým viac sa sluší na ne, a b y o c h o t n e n a v á d z k u p r i c h á d z a l y. Majú prísť do chrámu pred kňaza, aby sa on nad nimi modlil a voviedol ich do chrámu ako očistené . . . A kňaz podá žene, novej matke stólu, vedie ju pred oltár a hovorí: »Poď do chrámu božieho, poď sa klaňať Synovi preblahoslavennej Panny Márie, Ježišovi Kristovi, ktorý ťa dieťaťom požehnal«. Potom číta jej dnešné evanjelium (Lk. 2, 22). A napokon, pokropiac ju, hovorí: »Nech sostúpi na teba a nech stále zostáva s tebou pokoj a požehnanie všemohúceho Boha, Otca, Syna a Ducha Svätého«.

2. P a n n a M á r i a p r i n i e s l a d o c h r á m u d i e ť a t k o, aby ho Bohu predstavila. Prišla na vádzku s dieťaťom. Do-

bré matky tak robily. Tak robia aj dnes. Prinesú so sebou i novonarodené, pokrstené dieťa. Ďakujú Pánu Bohu, že im ho požehnal, držiac dieťa v náručí pred oltárom, Pánu Bohu ho obeťujú, sľubujú, že ho budú chrániť od zlého a viesť k dobrému a že ho naučia Bohu slúžiť a raz po tomto živote nebo dosiahnuť. — Sv. Alžbeta (zomrela 1231), prídúc so svojím novonarodeniatkom do kostola, takto sa modlila: »Pane Ježišu Kriste! Obetujem toto dieťa tebe a tvojej panenskej Matke Márii. Ráč mi toto dieťa požehnať a prijať ho medzi svojich veriacich«.

3. Stalo sa to pri vádzke Panny Márie, že bol prítomný v chráme aj staručký Simeon, ktorý vzal na svoje ruky malého Ježiška a tešiac sa nad ním, predpovedal jeho matke, že jej dušu prenikne meč. Toto je upomienka pre každú matku. Keď po prvý raz prinášaš dieťa do chrámu, spomeň si na to, že i tvoju dušu bude mnoho ráz prenikať meč bolesti, starosti, trápenia, plaču, krivdy, obavy, nevďačnosti a všetkých iných trápení, ktoré matky tohto sveta majú so svojimi deťmi. Matkou byť znamená: byť trpiteľkou. Od svojho dieťaťa všetko budeš musieť vedieť prijať a v záujme duševného spasenia svojho dieťaťa jeho zlé chyby, jeho hriechy odstraňovať a svojím obetovaním, jeho zlo obracať k dobrému.

NAJDENIE SV. KRÍŽA: 3. V.

„Sostup s kríža!“

Krista Pána ukrižovali. »A mimochodiaci rúhali sa mu, krútili hlavami a hovorili: »Aha, ktorý zboríš chrám boží a v troch dňoch ho zase vystavíš, pomôž sebe samému a sostúp s kríža. Podobne i najvyšší kňazi posmievali sa mu a so zákonníkmi hovorili medzi sebou: Iným pomáhal, sám sebe nemôže pomôcť: Kristus, kráľ izraelský, nech teraz sostúpi s kríža, aby sme to videli a uverili. I tí, čo boli s ním ukrižovaní, tupili ho« (Mk. 29—32).

Sostúp s kríža! Povedali mu to so sústrasti? Nie. Necítili spolu s ním a bolestné jeho trojhodinové visenie na kríži nedotklo sa ich srdca. Všetko, čo hovorili, bolo na posmech.

A čo urobil Kristus? Nesostúpil s kríža. Nepomohol si, ako mu zlí radili a hoci mu sľúbili: »uveríme ti«, zotrval na bolestnom lôžku svojom.

Od Kristových časov ožýva sa svetom neustále akési: »sostúp s kríža«. Lebo totiž tí zbožní ľudia,

ktorí s Kristom pribití sú na kríž, musia načúvať posmech zlého sveta, všelijaké rady a podlé urážky: »Pomôž si«. — »Na čo to máš trpieť?« — »Čo si taký zdržanlivý?« — »Čo si taká uzavretá a nespoločenská?« — »Uži sveta a uži seba«. — Zahod' kríž svoj a sostúp s neho...«

A koľkí všimnú si toho posmechu a sostúpia so svojho kríža! »Mnohí sostúpia s kríža trpezlivosti, iní s kríža telesnej zdržanlivosti a s kríža pokánia« (Ludolf). Mnohí si chcú pomôcť a preto sostupujú s krížov svojich. A pomôžu si? Nie! Lebo krížu nemožno vyhnúť. Lebo žiť znamená trpieť. Boj je život človeka na zemi. Človeka dôstojné je, aby utrpenie prijal a znášal.

Iní však podľa príkladu Kristovho nesostúpia so svojho kríža! Nedbajú na posmech. Neprijmú zlomyseľnú, posmešnú radu, ale trpia až do konca. Ludolf (viď Huonder, Noc utrpení 260), spomína, že v Paríži v istom kláštore bol akýsi novic, ktorého jeho matka navádzala, aby z kláštora vystúpil. Na to povedal matke: »Kristus ani kvôli matke nesostúpil s kríža, ani ja kvôli tebe nezrieknem sa kríža pokánia«.

»Sostúp s kríža«, budeš azda niekedy aj ty počuť od zlého sveta. Povedia ti to inými slovami, takto: »Nechaj svojho muža«. — »Odíď z kláštora a vráť sa do sveta«. — »Si nevyliciteľne chorý, umri dobrovoľne«. — Vtedy neposlúchni a nezriekni sa svojho kríža, lebo ešte ťažší ťa čaká!

»Nesostupuj s kríža, lebo len vtedy je dobre zomrieť, keď na kríži sme žili« (Vianney).

KONIEC ŠKOLSKÉHO ROKA: 28. VI.

Koniec školského roka.

Mladíci, dievčatá!

Bolo to 14. apríla roku 1912. Bola práve nedeľa. Na americkom pobreží shromaždený bol nespočetný zástup. Všetci boli natešení a za šťastlivých sa pokladali, že môžu vyprevaďovať najväčšiu a najnádhornejšiu loď »Titanik« na jej prvú cestu... Obor »Titanik« sa velebne pohol. Víťazne preorával morské vlny a kapitán si bol istý, že ani nebo, ani zem nie sú tak mocné, aby ho potopily. Tisíce rúk sa dvíhalo a kývalo »šťastlivú cestu«.

Na tento odchod z prístavu na more myslíme my katechéti, my učitelia, my profesori, my vychovávatelia, myslíme, teraz, keď vás prepúšťame zo školy.

Odchádzate z prístavu na more.

Boli ste d o t e r a z v prístave bezstarostnom, lebo všetku starosť o vás mali učitelia. Uznajte, že vám v tomto prístave bolo dobre. Nič sa vám nemohlo stať, lebo ste boli kotvami pripevnení k pobrežiu, čiže boli ste dobre chránení, aby ste nevedeli, čo sú to búrky a krútnavy na mori, života.

Petra-Pavla vy však pokladáte za váš najväčší sviatok a tento deň ste každý rok najtúžobnejšie očakávali. A či nie? Či ste celý polrok nemysleli na to, kedy už bude tomu učeniu a tomu skúšaniu koniec:?

No už je koniec. Opúšťate tvrdú lavicu, »nespravodlivých profesorov«, »ostrých katechetov«, nenávidený školský zvonec. Roztrhly sa kotvy a vy sa už o d o d n e š k a budete vzdávať od pobrežia. Idete na more života. My s našej stránky všetko sme učinili, aby ste mohli víťazne preorať všetky ťažkosti, ktoré sa vyskytnú, vyhnúť sa krútnavám a odoláť búrkam. O to sme sa usilovali, naučiť vás schopnosti do života, žeby ste v ňom nezahynuli, ako ten pyšný »Titanik«.

Prepúšťame vás zo škôl a želáme vám šťastlivú plavbu.

Hoci ste natešení, a radostne utekáte preč od školy, zarmútené ostáva naše srdce a trápne pozeráme za vami. Prečo? V y s i t e r a z m y s l í t e : »Už je so mnou dobre. Už je po matúre. Už som pán. Som dospelý a budem sa sám o seba starať a hlavná vec: nebude nikto rozkazovať a zakazovať«.

M y v š a k s i m y s l í m e : »Prečo tak utekáte a kam vôbec utekáte? Kam po matúre? Nájdete si chlieb? Prijmú vás na univerzitu? Ujde sa vám niekedy aspoň omrvinka z bohatstva tohto sveta? Bude prosieť niekto za vás a pomôže vám dostať sa k niečomu? Nájdete si svoje miesto vo svete? Takí ste nám teraz, ako odletujúci vtáci, o ktorých nevedno, kde letia a či vôbec doletia do svojho kraja...

Maturi homines. Podávame vám priateľskú ruku a želáme vám, aby ste v živote nikdy nestroskotali. Končíte tento školský rok zaiste radostným »Tedeumom« a dal by Boh, aby ste svoju plavbu morom života skončili raz víťazným Tedeumom.

NA DEŇ APOŠTOLOV PETRA A PAVLA.

1. Hrdinovia viery.

Spomeniem vám prípad z roku 1467, keď v tábore K a r o l a S m e l é h a, istý vojak našiel diamant. Obzrel a odhodil ho. Prečo?

A tiež v roku 1867 v Transválnskej krajine deti sa hraly v piesku. A našly ligotavý kamienčok. Tešily sa mu. Ale išiel okolo nich akýsi cestovateľ a tomu ho dali. Prečo?

I vy zaiste vedeli by ste spomenúť prípad, čo sa rodičia natrápili, len aby toho majetku čím viac nahromadili pre svoje deti. A keď majetok prišiel deťom do rúk, všetko premárnili. Prečo?

Peniaze premárniť. Diamant odhodiť.

Prečo? Lebo nepoznali hodnotu, ani nevedeli, čo je to.

Také myšlienky vám predkladám dnes, lebo vidím pred sebou dvoch hrdinov viery: sv. Petra a sv. Pavla, ktorí sa trápili a trpeli za vieru, ba aj život za ňu položili. A vidím pred sebou aj dnešných mnohých katolíkov, vidím hlavne tých, ktorí majú dvoch spomenutých mužov za patrónov. Vidím vás. Vy máte za patrónov kostola hrdinov viery — a tak sa mi zdá, že vy ste slabochmi vo viere. Ctíte tých, ktorí za vieru mreli, a vy? Odhadzujete svoju vieru.

Polutovaniahodný je ten vojak, ktorý zahodil diamant a tie deti, ktoré tak ľahkomyselne dali druhému svoj drahokam. Aj vy ste takí. Ved' vám viera nie je nič. Ani ju nepoznáte. Tak ľahkomyselne ju od seba odhadzujete. Ó nešťastné a sprosté deti, keď premárnili to, čo im rodičia poručili. Ó nevďační veriaci, ktorí sa nestaráte a nechráňte si tú vieru, za ktorú sv. Peter a sv. Pavol život položili.

Beda dobe, keď sa drahokamy odhadzujú, keď sa viera necení. Nielen po mestách; ale i po dedinách dávame si preč vieru.

Takú veľkú minulosť za sebou máme. Toľko hrdinov a mučeníkov viery. A prečo dnešná ľahostajnosť vo viere? Prečo si vieru zapierame? Prečo ju od seba odhadzujeme?

Lebo si ju nevieme oceniť.

Ba ani ju dobre nepoznáme.

Preč so slabosťou a ľahostajnosťou! Bud'te hrdinami. Ako bol sv. Peter. Nebál sa ani cisára. A keď mu hlavný kňaz zakázal, aby nehlásal vieru Kristovu, smelo odpovedal: »Viac treba Boha poslúchať ako ľudí.« A dnešný deň je pamiatkou toho, ako sv. Peter za vieru bol ukrižovaný.

A sv. Pavol? Chodil, vyučoval, bol prenasledovaný a nenávidený pre vieru. Nebál sa nikoho. Nedal sa nikým podplatiť. Nebál sa bitky. Ani žalár, ani hlad, ani posmech, ani sláva nemohly ho odtrhnúť, ba ani oslabiť vo viere.

Týchto dvoch hrdinov viery kladie vám Cirkev dnes pred oči a napomína vás, aby ste neboli slabochmi vo viere.

Aby ste vy chudobní nezabudli, že viera vaša je viacej hodná ako trocha peňazí, ako nejaký úrad. Aby vám, drahí mladíci

a devy, vaša viera bola milšia, ako nekatolícky sobáš. Nech vás nijaký dar nesvedie. Vieru neodhadzujte nikdy. Ani kvôli peniazom. Ani kvôli zamestnaniu. Ani kvôli vydaju.

Viera je viac.

Buďte takými silnými a presvedčenými vo svojej viere, ako bol sv. Peter. Takými horlivými, ako bol sv. Pavol. Ba musíte byť hotoví za svoju vieru nielen trpieť, ale i život položiť, ako to učinili i títo dvaja apoštoli.

Preto dnes odsúdime všetkých, ktorí vieru od seba odhodili a my slávnostne a sebedovome odriekame:

»Verím a vyznávam vieru tú najsvätejšiu, ktorú Ježiš Kristus učil a veriť prikázal; ktorú apoštoli ohlasovali; za ktorú sv. Peter a Pavol život položili. V tejto viere žiadam si žiť i umrieť.«

2. O čom nás poučuje sv. Peter?

1. Pán Ježiš kráčal po mori a približoval sa k loďke apoštolov. Horlivý Peter zavolať: »Pane, rozkáž mi prísť k tebe.« A Pán povedal: »Poď.« Peter kráčal po vode, ale keď videl silný vietor, zľakol sa a nedôveroval v seba, ani v pomoc Božiu. Keď sa začal topiť, kričal: »Pane, pomôž mi.« A Pán mu podal ruku. (Mt. 14, 25—31.) Duševný život je také chodenie po mori, vyžadujúce stálu pozornosť a ovládanie celého seba. Len čo sa človek pozabudne, už by sa topil v hriechu. Čo máme vtedy činiť? Volať s Petrom: Pane, pomôž mi. On nám podá svoju ruku.

2. Pán Ježiš bol mučený u Kajfáša. Peter sedel na dvore pri ohni a ohrieval sa. I pristúpila k nemu slúžka a ukazovala na neho: »Aj tento bol s Ježišom.« Peter zaprel s prísahou: »Neznám toho človeka.« (Mt. 26, 72.) Petre, Petre, ako to rozprávaš? Tri roky si chodil s Pánom Ježišom a teraz ho už nepoznáš? Či sa zaňho hanbiš? Áno, hanbiš sa. Ale tvoj pád bol šťastlivý a priniesol ti mnoho poučenia. Kristus ľútostne pozrel na teba. Tebe to stačilo. Ty si plakal. Ale sú ľudia, žijú dnes ľudia, ktorí doteraz priznávali sa ku Kristovi a jeho učeniu, a zrazu sa zmenia. Nevedia o ničom a mrzí ich, keď počujú spomínať o Kristovi a o tom, ako sa kedysi oni zbožne držali, ako radi chodievali do kostola, aj na spoveď, aj na prijímanie. A odteraz: »Nepoznajú toho človeka.«

3. Kristus po svojom zmŕtvychvstaní zjavil sa apoštolom a Petra sa opýtal: »Petre, miluješ ma?« Otázku tri razy opakoval a Peter tri razy odpovedal: »Pane, ty vieš, že ťa milujem.« (Jn. 21, 16.) Zamrzal sa Peter, že sa ho to jeho Majster

tri razy pýta, ale predsa dal pravdivú odpoveď. Vžime sa aj my do jeho položenia a priznajme si na svoje svedomie a na spásu svojej duše: »Milujeme Ježiša Krista?« Áno, áno, vidíme svoju veľkú slabosť, svoje hriešne úpadky, svoje pozemské starosti, ale jednako môžeme povedať pokojným svedomím: »áno, milujeme Ježiša Krista«.

4. Kristus prikázal apoštolom, keď ich opúšťal: »Idte do celého sveta a učte všetky národy.« Židia sa vyhrážali apoštolom a zakázali im vyučovať o Ježišovi Kristovi. Peter si z takého zákazu mnoho nerobil, ale vyriekol: »Viac treba poslúchať Boha, než ľudí«. (Sk. ap. 5, 29).

To treba prízvukovať aj dnes. O veciach viery, mravov, Bohu, duši a večnom živote nikto nemôže mať svoju mienku ani rozkazovať, ani zakazovať. Tu platí učenie Cirkvi, a nie ľubovôľa ľudí, ktorí kráčajú podľa ducha doby. Oni si medzi sebou protirečia a Cirkev nemôže byť ich slúžkou. Cirkev tiež nepotrebuje, aby jej ministri ministrovali. Kristus dal zásady a jeho Cirkev si ich zachováva. Nástupca Petrov v Ríme, ani nikto iný nemôže popustiť a slovo božie inak vyložiť, Kristus ten istý včera, dnes i zajtra. Podobne aj jeho učenie. Čo hovorí Cirkev, to hovorí Kristus, ktorého aj dnes treba viac poslúchať ako ľudí.

NANEBEVZATIE PANNY MÁRIE 15. VIII.

Stretnutie v nebi.

Sviatok Nanebevstúpenia Krista Pána nám pripomína, že cieľom nášho tuzemského života je, aby sme aj my do neba prišli. Tak ako Kristus: narodil sa, rástť vekom, ale i v múdrosti a milosti, plniť vôľu Otca, chodiť, dobre činiac, trpieť, umrieť, do neba prísť, tak ako Kristus!

A sviatok Nanebevzatia Panny Márie, prirodzene, pripomína nám to isté. I Panne Márii »v modlitbe a v práci mínaly sa dni«. Vychovávala Dieťa Ježiša, bola bolestnou Matkou, skončila svoj život, aby vkročila do šťastnej večnosti, do večného neba!

My v tomto slzavom údolí kvíliaci a plačúci — pozeráme v dnešný deň v zármutku za odchádzajúcou Matkou a preletujú nám myslou ťažké a túžobné myšlienky.

My v slzavom údolí. Tam? — šťastlivé nebo. Tu bieda, núdza, pot v tvári, žiaľ... Tam? — večný pokoj. Tu trpieť, tam nekonečne blaženým byť. Tu hriech, pokušenie, zvädzanie, zloba, upodozrievanie tam? — Boha vidieť. Boha milovať. Z celého srdca... veľmi!

Boha vidieť. Najdokonalejšiu krásu! Nevyčerpatel'né bohatstvo! Najčistejšiu lásku milovať.

Mnohí už tu odišli. Nevinné dietky, charakterní mladíci, anjelské panny, dobrí kňazi, mučeníci, trpiace matky, kajúci hriešnici. Už netrpia! Už len Boha vidia a Jeho milujú.

Pozera naša ubolená duša za nimi. Zatúži... a v bolesti si vzdychne: »Chcem Boha vidieť! Chcem Boha veľmi milovať! Navždy blažená byť. Viac netrpieť. Vidieť Máriu, anjelov, svätých mučeníkov, zástupy nevinniatok, taká chcem byť blažená a s nimi milovať Boha z celého srdca!«

Áno, príde konečne aj ten čas, keď skončím život a vkročím medzi Boha-milujúcich.

Keď umierali mučeníci, takto sa lúčili so svojimi vrahmi: »Ešte sa stretneme«.

S v. S t a n i s l a v, keď umieral, tešil sa, že ide k nebeskej Matke.

E v a n g e l i s t a, 9-ročný syn sv. Františky Rímskej ležal na smrteľnej posteli. Matka sedela pri jeho postieľke a veľmi plakala nad ním. Vtedy takto začal rozprávať a tešiť utrápenú matku:

»Mama, pamätáš sa, že som ti často hovorieval, že mňa už na tomto svete nič neteší. Najradšej budem medzi anjeličkami. Bude mi tam dobre, aj za teba sa budem modlievať.«

Zbožnej A n t h u s e umrel jej milovaný manžel Sekundus. Vo svojom žiali len tú jedinú útechu mala, že jej manžel ju i naďalej miluje, zaiste srdcom vrúcnejším a svätejším, miluje ju viacej, ako ju mohol tu na zemi. Nevydala sa už druhý raz, lebo chcela ostať verná prvému manželovi, s ktorým tak túžila vo večnosti sa stretnúť.

»Stretneme sa«, »Uvidíme sa«.

Takto sa lúčia dietky od rodičov. Tak teší umierajúca matka svoje dietky, to sú posledné slová milovanej manželky, tieto slová šeptá dobrý manžel svojej žene a drobným dietkam, keď ich necháva sirotami, tak si povedia priatelia, keď posledný raz majú ruky spolu.

»Stretneme sa...« a oči zaplačú, srdce bolí, ruky sa trasú.

»Stretneme sa«, ale srdce je ranené a ostane navždy ranené, nezahojiteľné.

Najbližší a najmilší... áno, stretneme sa.

PRVÝ OKTÓBER.

Slovo k regrútom.

Odchádzate na vojenčinu. Ten čas, čo musíte na vojenčine stráviť, usilujte sa čím lepšie využiť. Na srdce vám kladiem tieto veci:

1. Buďte si vedomí toho, že svojím vojenčením ktonáte si svoju povinnosť voči vlasti. Osvedčujete si svoju lásku k vlasti. A dobre chápaná a správne prevádzaná láska k vlasti je čnosťou. Dobrým vojakom byť značí: byť čnostným. Spravodlivé je: dať cisárovi čo je cisárovo, dať štátu, čo sme mu podlžní. A my katolíci máme byť aj v tomto najpríkladnejšími občanmi.

2. Povinní ste poslúchať svojich nadriadených. Preto zadržte disciplínu, konajte svedomite svoju službu a bez najmenšieho odporu splňte aj ten najnepatrnejší rozkaz! Vaša poslušnosť na vojančine tiež nech sa stane čnosťou. Aj v tomto predchádzajte jeden druhého dobrým príkladom.

3. Udržujte styky so svojím domovom. Nezbúdate na rodičov, na najlepších, dobrých priateľov a na svojho kňaza. Nech neprejde mesiac, čo by ste svojim rodičom niekoľko riadkov nenapísali.

4. Aby ste neostali opustení na vojančine, nájdite si dobrého priateľa — vojaka. Buďte veľmi opatrnými voči každému. Chráňte sa zlých miest a vyhýbajte domom zlej povesti. Nerozprávajte reči, ktoré len z úst vojakov možno počuť. Nemusíš v každom kine byť!

5. Dozved' sa o svojich náboženských právach. Neboj sa. Nehanbi sa za modlitbu. Navštevuj v nedeľu kostol. Pristupuj na sviatky ku spovedi. Aspoň tie náboženské povinnosti si vykonaj, ktoré ti dovoľia.

6. Častejšie si pomysli na to, že sa z vojenčiny chceš domov vrátiť. Zaiste chceš sa vrátiť domov zdravý. Neurob nič takeho, za čo by si sa musel doma hanbiť! Istý buď, že ľudské reči a zprávy o tvojom zlom správaní budú prv doma ako ty! Vráť sa domov z vojenčiny zdravý telesne i duševne!

7. Nech ten čas, čo na vojenčine stráviš, nie je časom premárneným. Tak sa vždy zachovaj, aby ťa potom tešila spomienka, dobrá spomienka na tie časy. A nie aby ťa azda trápilo a hrýzlo svedomie. Nedrž sa tak, aby si potom niekedy nemusel preklínať tie dni, keď si vojenčil, alebo tých, s ktorými si vojenčil!

Milí regrúti! S v. A u g u s t í n napísal toto: »Tí, čo hovoria, že náboženstvo naše je nepriateľské a protiví sa republike, nech najprv ukážu nám takých vojakov, akých my dávame štátu... a potom nech dokážu, že sme štátu nepriateľskí«. Tieto slová vzťahujeme na vás a pevne veríme o vás, o každom jednom, že tak, ako teraz dávate za národ svoju slobodu, svoj vojenský život budete venovať spaseniu duše svojej a cti Božej.

DEŇ SV. RUŽENCA: 7. X.

Vôňa sv. ruženca.

Zas máme október. Mesiac zasvätený Panne Márii, kráľovnej sv. ruženca. — Ako vždy, keď boli ťažké časy a keď ľudí až k zemi pritláčal ich kríž, obracali zraky svoje k milostivému nebu a brali s neobyčajnou láskou do rúk ruženec: tak je nám to všetkým prepotrebné aj teraz. Veď či všetci neprežívame tajomstvá ružencové na sebe? Či neodbavuje dnes celá ľudská spoločnosť jeden veľký bolestný ruženec? — Potíme sa krvou, keď rozmýšľame nad tým, kam to spejeme a čo nám najbližšie desaťročie prinesie. Každodennými sťaženými pomermi a medzinárodnou nenávisťou sme bičovaní. Keď myslíme na svojich, ktorým nemôžeme dať to, čo im patrí, keď myslíme na našich drahých, trpiacich hlad, biedu a následky vojny, naša starostlivá hlava pociťuje bôle od trňovej koruny, ktorú nám na hlavu tak silno obviňujú. Nesieme svoje kríže a padáme pod nimi. Na krížovej ceste stretáme svojich známych, ktorí tiež nesú svoje kríže a niet Šimonov cyrenejských, ktorí by im pomohli... Teraz v októbri stretávame sa s bolestnou Matkou ľudského pokolenia, s Pannou Máriou, keď zoberieme si do rúk jej ruženec, aby sme v ňom našli trocha sily, potešenia a uspokojenia.

Svet nás tresce. Tresceme sa sami. Prišla krvavá potopa sveta a hynie aj nevinné tvorstvo. »Dietky hynú, nesú vinu«. Večný Noe sa však postaral o spravodlivých ľudí Nového zákona a stvoril pre nás koráb. Mária je korábom Noemovým a Boh chce, aby sme skrze ňu hľadali a našli svoju záchranu. Nad krvavou potopou sveta už oddávna sa zjavuje pestrofarebná dúha. Táto dúha vychádza z koruny malého Jezuliatka a zapadá na korunu jeho matky. Matka dobrej rady je ona. Matka s dúhou na hlave, ako ju uctievali v meste Genazzano neďaleko Ríma. Ona je dúhou budúceho pokoja a nádejou živobytia.

Vykvitla ruža. Ruža duchovná. Prirovnávame ju ku kráľovnej všetkých kvetov, k voňavej ruži. Mária vyrástla v bolestiach, ako ružička medzi trnám. Jej bolesti sa rozmnožovali, a ako spevňujú trne na vyvinutej ruži, tak stvrdly trne utrpenia nad celým svetom.

Mária je kráľovná mučeníkov i pannien. Biela ruža a červená ruža. Bolas' ružou bielou, ty si zčervenela... tak spievame o nej!

V októbri nesmú zostať kostoly prázdne. A keby aj prázdne zostaly, nebude to škodiť ani Bohu, ani Panne Márii. To bude len naša vina.

Mária nás neopustila. Ba zostupuje s neba k nám vždy, keď vijeme jej veniec, pretkávame modlitbou Pána a pozdravením anjelským.

Zdá sa nám, ako by sme z Ríma počuly vážny hlas staručkého ctiteľa Panny Márie, P i a X I.: »Ctihodní bratia! Niet iného lieku proti zlám terajších časov, ktoré stále viac a viac na nás doliehajú, ako návrat ku Kristovi a jeho presvätým prikázaniam. Ale každý, kto pozorne skúma dejiny katolíckej Cirkvi, ľahko zbadá, že všetky dôležitejšie udalosti kresťanstva sú spojené s mocnou ochranou Panny Márie, Matky Božej. Lebo keď sa všade rozšírily bludy, ktoré sa namáhaly, aby roztrhly nerozbornú jednotu Cirkvi a aby rozvrátili celý katolícky svet, vtedy otcovia naši s dôverným srdcom obrátili sa k tej, ktorá sama potrela všetky bludy sveta a hľa, ona dopomohla k víťazstvu a nastaly lepšie časy«.

Áno, tie lepšie časy, čakáme aj my. Vyprosme si ich a za-slúžme si ich pokáním a trpezlivosťou!

Hladom utrápený človek preberie sa zo svojej osudovej ľahostajnosti, keď pocíti pri sebe vôňu čerstvo upečeného chleba... Utrápený kresťanský svet, a ľudia, ktorí odhodili čnosti božské a ľudské, hádam zbadajú sa teraz, keď pocítia vôňu tých ruží, ktoré každý večer budeme spoločne vinúť do krásneho venca a odovzdáme našej bolestnej Matke a skrze jej ruky spravodlivému Bohu...

MATERSTVO PANNY MÁRIE: 11. X.

Matka Mária.

Po prvý raz slúžili kňazi dňa 11. októbra 1932 omšu o Materstve Panny Márie. Po prvý raz sa k nej modlili vo svojich breviároch ako k tajomstvu jej božského materstva. Ústami všetkých kňazov je odvtedy zvelebované jej materstvo každý rok dňa 11. októbra.

My, ctitelia mariánski, tešíme sa tomu, že bol zavedený tento sviatok. Chápeme to, že spravodlivé je, aby zvláštnym spôsobom bola uctená Tá, ktorú nazývame Matkou Božou, Matkou Krista Pána. Už zo sv. Písma je spomínaná neznáma žena, ktorá keď počúvala Kristove slová a videla jeho zázraky, zvolala: »Blahoslavený život, ktorý ňa nosil a blahoslavené prsia, ktoré ňa živily.« (Lk. 11, 27). Počúvajúc rozprávať Krista a vidiac jeho zázraky, chválila jeho Matku. Áno, kvôli jej synovi, pre jej syna a z lásky k jej synovi aj my si ju ctíme a blahoslavenou nazývame. Zvelebujeme jej materstvo. Ako jej veľký ctiteľ, tak aj my radi opakujeme dnes: »Te, Matrem Dei, laudamus«, »Teba, Matko Božia, chváľime« (Bonaventúra.)

O čom nám hovorí dnešný sviatok? Tento sviatok hovorí nám o veľkej výsade Panny Márie. Je predsa pannou a zároveň aj matkou. Matka panenská! »Je to privilegium Máriino. Nebude od nej odňaté a nikomu sa nedá. Od vekov nebolo počuť, že by bol niekto matkou a pannou. Od vekov nebolo počuť, že by panna porodila a ako matka pannou zostala. Jediný prípad, kde sa obidve veci stretly. Raz sa stalo, čo sa ešte nikdy nestalo, ani naveky sa nestane. Mária sebe podobnú nemala ani pred sebou, nebude mať ani po sebe« (Bernard).

Že Mária je matkou Božou, je učením našej viery. Je to dogma. Non disputandum, sed credendum. Nie hádať sa o tom, ale veriť! Náš rozum tu musí ostať stáť, veď vstupujeme do nadprirodzena, veď obdivujeme pravdu nekonečnej hodnoty! »V materstve Panny Márie stvorenie je spojené so Stvoriteľom, sme na hranici nekonečnosti« (Tomáš Aq.)

Treba nám obdivovať Pannu Máriu, oslavovať ju, zvelebovať ju za to, že tak veľkého vyznačenia sa jej dostalo! Te Matrem Dei laudamus.

»Mária je matkou toho, ktorý na výsostiach nemá matku a na zemi nemá otca, ktorý na nebi spočíva v lone otcovom a na zemi v lone matkinom« (Origenes). — »Veľkou vecou je byť služobníkom božím, väčšou vecou je byť priateľom božím a zaiste najväčšou vecou je byť Matkou Božou« (Dionysius Kart.) — »Matka Božia! Tieto dve slová presahujú všetku vznešenosť, ktorú my po Bohu pomyslieť si môžeme« (Anzelm). S. Tomáš Villanovský mnoho nepíše o materstve Panny Márie. Je veľmi stručný. On radšej kloní hlavu pred týmto privilegiom Máriiným a krátko napíše: »Mária je Matkou Božou. A tým je povedané všetko« (A ešte veľmi mnoho-mnogo pekných výpovedí by sme mohli tu uviesť, ktorými usilovali sa ctitelia matky božej zvelebovať jej tajomné materstvo!)

Milí veriaci! Svätou nazývame tú zem, po ktorej Pán Ježiš chodil. Ctíme si jasličky a miesto, kde sa narodil. Ctíme si

kríž, na ktorom jeho telo pnelo. Ctíme si všetky dedinky a mestá, v ktorých sa zdržoval. Ctíme si všetky veci, ktorých sa on dotýkal. Ctíme si chrámy, v ktorých je vo sviatosti prítomný... Keďže toto všetko máme vo zvláštnej úcte, musíme si ctiť aj tú osobu, ktorá mu bola najbližšou, ktorá ho volala svojim synom a ktorú on nazýval svojou matkou.

KRISTUS — KRÁĽ.

1. Nemožno dvom pánom slúžiť.

Cieľom dnešného sviatku je dať kresťanskému svetu naučenie o moci Kristovej nad nami a o našej poddanskej patričnosti k nemu. My zasa radi si máme povedať o tom, čím je Ježiš Kristus pre nás.

V terajších časoch možno ešte milšie nám padne počúvať o takýchto veciach, ako to bolo v rokoch predošlých, keď sme slávievali v poslednú nedeľu októbrovú sviatok Krista-Kráľa. Veď, vidíme, že takrečeno celý svet sa dal do varu, všetko sa hýbe a premeňuje. Nič nie je už pevného a stáleho. Predsa však tá moc, čo bola od vekov tam hore nad nami, tá je i dnes. Evanjelium je písané aj pre dnešné časy a na dnešný sviatok nachádzame tam tieto slová: »Nebojte sa, maličké stádo, lebo zaľúbilo sa vášmu Otcovi dať vám kráľovstvo«.

Prežívame opravdivú búrku na mori a predsa sa nesmieme báť! Nášmu Otcovi sa zaľúbilo dať nám kráľovstvo a za kráľa nám postaví jeho jednorodeného syna, pána života a smrti, pána častnosti a večnosti, pána neba i zeme!

Čím je Ježiš Kristus pre nás? Vy poviete: To je náš slúbený Mešiáš. Je zakladateľom nášho náboženstva, je náš učiteľ, je náš Vykupiteľ! Áno, áno, to je všetko pravdivá odpoveď. Ale to ste ešte všetko nepovedali o ňom. On je naším Pánom, on je naším Bohom! Čím je Kristus pre ľudstvo, to pekne čítame v hymne »Verbum supernum«. Stojí tam: »Se nascens dedit socium, convescens in edulium, se moriens im pretium, se regnans dat in praemium«. Keď sa narodil, stal sa naším spoločníkom. Dal sa nám požívať ako pokrm. Keď umrel, stal sa našou cenou. Keď kráľuje, je našou odmenou.

»Ja som svetlo sveta«. Tie slová platily nielen na niekoľko rokov, alebo na niekoľko storočí. To bude platné až do konca sveta. Tí ľudia, ktorí sa opovažujú toto svetlo sveta zhasnúť, alebo jeho lúče zakryť, aby nepadaly do veriacich sŕdc, tí sa ťažko previňujú proti právu Stvoriteľovmu na jeho stvorenia!

Jedine Kristus je naším Pánom, jedine on je naším svetlom! Na začiatku sveta tomu bolo tak. Bol len jeden Pán. Adama a Evu stvoril ako svoje dietky. Lucifer bol prvý, ktorý sa chcel vytrhnúť zpod panstva božieho, a chcel byť aspoň Bohu rovný, keď už nie od neho väčší. On dal špatný príklad aj našim prarodičom, ktorí tiež zabažili po tom, aby mohli byť ako Boh.

A koľko už bolo takých ctibažných chudákov, čo chceli byť viac ako človeku patrí! Pohanskú dobu nám predstavuje veľmi mnoho kráľov, ktorí sa cítili pánmi-bohmi a ktorí pre seba vyžadovali úctu, patriacu jedine božstvu. »Ja som váš boh«, tak sa zvyklo hovoriť aj po narodení Kristovom. Do prachu zeme museli padnúť ľudia pred svojimi cisármi. Spomíname na ruského cára P e t r a V e ľ k é h o. Tento navštívil raz dánskeho kráľa Fridricha. Boli spolu na vysokej veži a cisár Peter sa zrazu opýtal Fridricha: »Priateľu, chceš videť moju moc?« — »Áno, viďme«. — Peter zavolať jedného kozáka zo svojho sprievodu a ukážuc mu hlbokú priepasť, dal mu rozkaz: »Skoč«. Kozák úctive pozdravil rozkazujúceho cára a skočil s veže do priepasti. Cár Peter usmiaty nad svojou mocou, opýtal sa Fridricha: »No čo myslíš? Máš aj ty takú moc nad poddanými ľuďmi?« — Kráľ Fridrich povedal: »Nemám. A to je moje šťastie« (La croix, 1932). Zneužitá moc nad človekom. Ako by bolo dobre, keby všetci tí, čo majú trocha moci nad ostatnými, aby si pripomenuli, že ju majú shora a že ju prijali z moci Kristovej, aby spolu s ním vládli a v jeho prospech kráľovali. Seba treba považovať za nástroj kráľovskej moci Kristovej a tak panovať, aby ľud nemusel sa žalovať: »My musíme slúžiť dvom pánom«. A kresťan nesmie slúžiť dvom pánom!

Solus Deus magnus! Len Boh je veľký! My všetci sme malí! Boh je večný, my sme časní! Boh je všemohúci, my slabí! Boh je mocný, my nevládni! Boh je pán a nie my! My slúžime jeden druhému a tak spoločne Kristovi!

Nebojme sa, my maličké stádo, lebo nášmu Otcovi zaľúbilo sa dať nám také kráľovstvo, ktorému nebude konca.

2. Kristus — Kráľ.

Pomaly sa blížíme ku koncu cirkevného roku. Už minuly sa všetky sviatky Pána, ale ostatná nedeľa októbrová má byť korunou a dovŕšením všetkých uplynulých sviatkov.

Podľa želania Cirkvi svätej máme dnes holdovať Kristu-Kráľovi.

Máme Kráľa, Krista Pána!

Kristus Kráľ náš! On sa k tomu narodil a na to prišiel na svet. (Jn 18, 37). — On má panovať od mora až k moru. Žalm 71.

V duchu vidíme ohromné zástupy, veľké množstvá bez konca a počtu, ako stoja okolo trónu Kristovho, ktorého kráľovstvo je na večné veky.

V čom však pozostáva jeho kráľovstvo? Jeho kráľovstvo nie je s tohto sveta, ale je pre tento svet. On nie je takým kráľom ako sú králi tohto sveta! Non eripit mortaliam, čiže neberie vládu iným kráľom! Kristus, kráľ kráľov! Jeho ruka nie je na to, aby podpisovala smrť, aby dávala rozkaz k vraždám, ako to robievajú veľkí páni tohto sveta. Kristova kráľovská ruka nevyhráža sa nikomu, ale opatrená súc krvavým znakom lásky tak sladko nás volá k sebe: poďte ku mne všetci, ktorí ste obťažení, utrápení, prenasledovaní, žalárovaní, podozrievaní, nenávidení, a ubiedení... ja vás občerstvím, lebo môjmu Otcovi zaľúbilo sa dať vám kráľovstvo.

Králi tohto sveta mávajú na svojich hlavách ťažké drahocenné koruny, ktorých lesk oslepuje oči poddaných a núti ich, aby radšej ponížene hľadeli do prachu a neblížili sa zbytočne k tým, ktorí zlaté koruny nosia! Kristova hlava je ovenčená trnami, hoci je hodná venca iného! Ó hlava, hodná úcty a venca iného! — Králi tohto sveta sú obklúčení telesnou strážou, ktorá dáva pozor, aby sa niečo nepredvídaného nemohlo stať, aby sa nemohol priblížiť nepriateľ, špehún, alebo nejaký nepríležitostný žobrák-chudák. Krista Kráľa nestrážia zbrane tohto sveta! A tí čo sú poslední u kráľov tohto sveta, tí budú prvými pri Kristovi. Kráľovstvo nebeské bude patriť chudobným duchom.

Kristovo kráľovstvo je kráľovstvo pravdy a života, kráľovstvo svätosti a milosti, kráľovstvo spravodlivosti, lásky a pokoja! Tak pekne je to vyjadrené v dnešnej prefácii.

O toto prosí kňaz v dnešnej omši: »aby sa celá rodina národov Kristovej sladkej nadvláde podrobila«. — Teda: podrobí sa Kristovi. Uznať, že on je kráľom nielen obyčajných ľudí, ale kráľom kráľov, pánov, prezidentov, štátov. I za štáty umrel Kristus!

»Jemu majú všetky národy slúžiť a všetci králi zeme sa klaňať« (Žalm 7, 1). »Koľkou blaženosťou mohli by oplývať ľudia, rodiny a štáty, keby sa dali spravovať Kristom-Kráľom! Vtedy by sa vrátil pokoj, vypadly by meče a zbrane z rúk«. (Lev XIII.)

Tu je cesta k pokoji: prijať zákony, dané Kráľom kráľov! Len vtedy budú štáty a národy žiť medzi sebou v pokoji, keď Kristovi priznajú jeho kráľovstvo, podrobí sa mu a súhlasne budú si želať: »Hosanna, kráľovi Božského práva«.

DEŇ VŠETKÝCH SVÄTÝCH.

Veľký zástup.

Sv. Ján píše vo svojich zjaveniach: »Potom som videl veľký zástup, ktorý nikto nemohol spočítať, zo všetkých národov a pokolení a ľudí i jazykov, stáť pred trónom a obličajom Baránka, oblečení boli do bielych šiat a palmy v ich rukách. To sú tí, čo prišli z veľkého súženia a oprali si rúcha a zbielili v krvi Baránkovej. Preto sú pred trónom Božím a slúžia mu dňom i nocou...«

Áno, dnes si to pripomíname: ako sa otvára pred nami brána nebies dokorán, dnes sbor všetkých svätých Boha zvelebuje. Zabudnime aspoň chvíľku, že žijeme na zemi, v slzavom údolí a zadívajme sa na ten veľký zástup, zástup všetkých svätých, ktorý nikto nemohol spočítať. Kráčajú v sprievode Kristovom, oblečení do bieleho rúcha a prespevujú. Čo je blaženejšieho nad takýto život? A čo si môžeme my túžobnejšie žiadať, ako, aby sme raz mohli aj my patriť k tomuto veľkému zástupu!

Ako je tam? »Niet tam chudoby a choroby. Nikto sa tam nehnevá. Nikto nezávidí. Nikto nie je hnaný zlou žiadosťou. Nikto netúži po sláve a sa o ňu neuchádza. Nikto ti nestrojí úklady. Smrť tam nevkráča. Iba príjemná nesmrteľnosť tam panuje. Svornosť svätých a pokoj večný. Naše oko nevidí, ucho nepočuje, srdce nezažije, vedia to iba tí, ktorí sú už tam. Čo je teda blaženejšieho a po čom by sme mali viacej túžiť ako po priateľstve všetkých svätých, ako patriť k ich veľkému zástupu«.

»A to si len zaslúžiť môžeme, to sa nedá vypovedať, to sa nedá opísať! Omnoho ľahšie sa môže opísať, čoho je veľký zástup zbavený, než udať ich radosti« (Augustín).

Chcem patriť pred trón boží! Chcem byť pripočítaný medzi veľký zástup všetkých svätých, čiže ľudí spasených! Chcem Bohu vo večnosti slúžiť. Čo mňa tam však privedie? V dnešnom evanjeliu dáva sa nám naučenie: osem blahoslavenstiev. Naši zomrelí, ktorým sa ušlo kráľovstvo nebeské, ako by nám poslali list s neba a dali ho do dnešného sv. čítania. To sme my robili, a preto dosiahli sme život večný. I vy tak čiňte a život večný obsiahnete! Pamätajte na túto večitú odmenu a rád si dnes zaumieň, že do svojho života prevedieš osem blahoslavenstiev, že budeš chudobný duchom, tichý, truchliaci nad hriechmi, čistý, túžiaci po spravodlivosti, milosrdný, pokojamilovný a trpezlivý.

Veľký zástup svätých čaká aj na nás! Veď do obcovania svätých patríme aj my živí tu na zemi. Tvoríme spoločne jednu veľkú rodinu: »obcovanie svätých«. Staňme sa súcimi patriť raz ku ich veľkému množstvu, ktoré nikto nemohol spočítať.

NA DUŠIČKY.

Mŕtvi učia živých.

Sme v mesiaci novembri, keď nám musí byť nápadná istá premena. Celá príroda je smutná, role pusté, stromy holé, záhrady prázdne. A cintoríny krásne! Plné kvetov, plné vencov, plné svetla a plné ľudí! Smutná príroda a krásne cintoríny.

Stalo sa v tých časoch, keď Rím bol svetovým mestom. Veľká bola jeho sláva. Neobyčajné stavby, nikde inde nevidané. Neslýchaná kultúra. Preto nie div, že každý túžil vidieť slávny Rím. Prišiel do Ríma i perzský učenec Hormisdas. Obdivoval všetko a tešil sa tomu, čo videl. Zbadal však aj jednu veľkú záhradu, kde bolo mnoho kamenných pomníkov a kvetov. Prezrel si ju a zarmútený z Ríma odišiel. — Stretol sa s ním cisár a pýtal sa ho: »Ako sa ti páči Rím?« Nechcel by si v ňom bývať?« Hormisdas odpovedal: »Videl som tam krásu nikde nevidanú, ale videl som tam aj cintorín, a preto predomnou všetko stráca na cene...« Pohľad na cintorín, na jeho tak mnohé a predsa jednotné hroby, vyhnal Hormisdasa z Ríma a otriasol jeho smýšľaním.

Hroby vedia rozprávať a tí mŕtvi, čo v nich sú uložení, na dušičkové sviatky rozprávajú všetkým živým. Mŕtvi nás učia. Poďme že aj dnes medzi hroby na cintorín. Veď dnes je tam najkrajšie: plno vencov, plno kvetov, plno sviec, plno ľudí. Navštívme mŕtvych a počujme ich naučenie:

1. Predovšetkým učia nás a hovoria nám, že na celom svete panuje jeden prísny zákon. Zákon, ktorý sa nedá zmeniť. Ustanovené je každému človekovi, že musí umrieť a obrátiť sa na prach. »Umierame všetci« (Sirach 25, 33). — Teda naši mŕtvi nás upomínajú, že aj my budeme na niektorom cintoríne odpočívať. Aj za nás sa azda druhí budú chodiť modliť? Položia nám veniec, zapália nám sviečku? Zaplače niekto nad nami? Nie je to ešte isté. Jedno je však isté, že aj pre nás niekto vykope ten hrob, na ktorý si teraz musíme pomyslieť! Áno, bude to môj hrob, lebo budem v ňom ležať ja. Na svoj budúci hrob mohol by som myslieť vždy vtedy, keď počujem zvonieť umieračik.

2. Naši mŕtvi nás ďalej učia, že smrťou sa všetko nekončí, že smrť nie je celým a ozajstným ukončením života, nie je odmenou za poriadny život a nie je trestom za život hriešny. Non omnis moriar! Duše našich nebohých žijú ďalej večným životom. Radi by sme dnes počuli ich hlas a ich svedectvo o tom? Možno, že by to bol potešujúci hlas s neba, alebo prosebný hlas z očistca, alebo zúfalý hlas z ohňa pekelného. — I tí ľudia, čo inokedy hovoria, že po smrti nie je nič, Čo každý deň majú len tri zásady pre život: »ede, bibe, lude«, dnes spomínajú na svoju matku, na dieťa a na manželku. Veria v život večný, hoci by to aj radi odtajili.

Aj my dnes navštívime hroby našich milých zomrelých a k Pánovi života a smrti bude vysielat do nebies prosebnú modlitbu za všetkých, ktorí boli našimi rodičmi, priateľmi, dobrodincami. Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. Nech odpočívajú v pokoji.

O B S A H.

	Strana
Úvodom	3.
Prvá nedeľa adventná: Bratia poznajte čas	5
Druhá nedeľa adventná: Prečo žiada Boh od nás zdržanlivosť?	6
Tretia nedeľa adventná: Kto si ty?	8
Štvrtá nedeľa adventná: Nepadnime do starých chýb	9
Narodenie Krista Pána:	
1. Vianoce — sviatok našich detí	11
2. Videli sme jeho hviezdu	13
Na Štefana, prvého mučeníka: Boží žandári sú zabíjani	15
Nedeľa po Narodení Pána: Radosť v rodíne.	17
Prvá nedeľa po Zjavení Pána: Na koho deti žalujú?	18
Druhá nedeľa po Zjavení Pána: Bola tam matka Ježišova	20
Tretia nedeľa po Zjavení Pána: Ukáž sa kňazovi	21
Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána: Prečo nezavoláte kňaza?	23
Piata nedeľa po Zjavení Pána: Sejba dvoch	24
Šiesta nedeľa po Zjavení Pána: Maličkosti	26
Nedeľa Deviatnik: Staňme sa robotníkmi vo viníci Pánovej	27
Prvá nedeľa po Deviatniku: O hádzaní hrachu na stenu	29
Druhá nedeľa po Deviatniku: Ľudia, ktorí nie sú nič	30
Prvá nedeľa pôstna:	
1. Nielen na samom chlebe žije človek	32
2. Svätý pôst sa začína	33
Druhá nedeľa pôstna: Naše premenenie	35
Tretia nedeľa pôstna:	
1. Menej ohľadu na ľudí, viac ohľadu na Boha	36
2. Boží prst	38
Štvrtá nedeľa pôstna: Kristov útek	39
Smrtná nedeľa:	
1. Mária Bolestivá	41
2. O tých najnešťastnejších	42
Nedeľa kvetná: Kvety s kríža	44
Veľký piatok: Spas dušu svoju	45
Nedeľa veľkonočná: Kristus žije	47
Prvá nedeľa po Veľkej noci: Biela nedeľa	48
Druhá nedeľa po Veľkej noci: Dobrý Boh a dobrí ľudia	50
Tretia nedeľa po Veľkej noci: Veľkonočná spoveď	51
Štvrtá nedeľa po veľkej noci:	
1. Náboženské presvedčenie	53
2. Úloha Ducha Svätého	54

Piata nedeľa po Veľkej noci: Mnoho môže vytrvalá modlitba spravodlivého	56
Nanebevstúpenie Krista Pána: Aby si mysle naše k nebeským žiadostiam pozdvihnúl ráčil	57
Nedeľa po Nanebevstúpení Pána: Nad čím sa nemáme pohoršiť?	59
Slávny deň Ducha Svätého: Ako Duch Svätý dávať sa im vysloviť?	61
Pondelok svätodušný: Proti Duchu Svätému	62
Slávny deň Najsvätejšej Trojice:	
1. Tajomstvo Najsvätejšej Trojice	63
2. Sláva Otcu, i Synu, i Duchu Svätému	64
Božie Telo:	
1. Príkladná inteligencia	65
2. Keď idem zaopatrovať	66
3. On mlčí	67
Druhá nedeľa po Sv. Duchu: Duch Svätý v nás	68
Tretia nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Tento prijíma hriešnikov	70
2. Stratená ovca a stratený peniaz	71
Štvrtá nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Lodička Petrova	72
2. Aby počuly Slovo Božie	74
Piata nedeľa po Sv. Duchu: Kto chce vidieť dobré dni, nech zdr- žuje svoj jazyk od zlého	75
Šiesta nedeľa po Sv. Duchu: Kristus, kňazi a veriaci	76
Siedma nedeľa po Sv. Duchu: Dobré skutky	78
Osma nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Opatrne konal	79
2. O rozhadzovaní majetku	81
Deviata nedeľa po Sv. Duchu: Bože, buď milostivý	83
Desiata nedeľa po Sv. Duchu: Nedeľňajší anjel	84
Jedenásta nedeľa po Sv. Duchu: Naši najväčší dobrodinci	86
Dvanásta nedeľa po Sv. Duchu: Láska medzi národmi	87
Trinásta nedeľa po Sv. Duchu: Ďakoval	90
Štrnásta nedeľa po Sv. Duchu: Naši chudobní a naši bohatí	91
Pätnásta nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Keď duchom žijeme, duchom aj choďme	92
2. Naše stretnutie so smrťou	94
Šestnásta nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Kto sa povyšuje, bude ponížený	95
2. Majme radi posledné miesto	97
Sedemnásta nedeľa po Sv. Duchu: Nové prikázanie	98
Osemnásta nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Načo myslíte zle?	100
2. Spas dušu svoju	101
3. Chorú dušu vyliečil Kristus nemocným telom	103

Devätnásta nedeľa po Sv. Duchu: Matka biedy	104
Dvadsaia nedeľa po Sv. Duchu: Pane, poď skôr	105
Dvadsiataprva nedeľa po Sv. Duchu:	
1. Či si sa i ty nemal zmilovať?	107
2. Povinní sme odpúšťať	108
Dvadsiatadruhá nedeľa po Sv. Duchu: To hovorí Církev	109
Dvadsiatatretia nedeľa po Sv. Duchu: Keby sme viacej verili	111
Dvadsiatasťvtá nedeľa po Sv. Duchu: Nebo a zem pomínú	112

Na niektoré sviatky:

Nepoškvrnené Počatie Panny Márie 8. XII.: Matka predivná	114
Na Hromnice 2. II.: Ktorého si Panna, v chráme obetovala	115
Nájdenie sv. Kríža 3. V.: »Sostúp s kríža«	116
Koniec školského roka 28. VI.: Koniec školského roka	117
Na deň apoštolov Petra a Pavla 29. VI.:	
1. Hrdinovia viery	118
2. O čom nás poučuje sv. Peter?	120
Nomebevzatie Panny Márie 15. VIII.: Stretnutie v nebi	121
Prvý október: Slovo k regrutom	123
Deň sv. Ruženca 7. X.: Vôňa sv. ruženca	124
Materstvo Panny Márie 11. X.: Matka Mária	125
Kristus Kráľ:	
1. Nemožno dvom pánom slúžiť	127
2. Kristus — Kráľ	128
Deň Všetkých Svätých: Veľký zástup	130
Na Dušičky: Mŕtvi učia živých	131